

**A SZÉKESFEHÉRVÁRI KODÁLY ZOLTÁN
ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA
2023

Mottó:

*„Kultúrát nem lehet örökölni,
az elődök kultúrája egy-kettőre elpárolog,
ha minden nemzedék újra meg újra
meg nem szerzi magának.” (Kodály Zoltán)*

Tartalom	1
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	1
Bevezető	4
NEVELÉSI PROGRAM	6
I. Pedagógiai alapelvek, értékek	1
II. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eljárásai	2
III. Komplex alapprogram	9
IV. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	19
V. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok az intézményben	23
VI. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok ..	27
VII. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma és az osztályfőnök feladatai.....	36
VIII. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok	40
IX. A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje	44
X. A szülők, a tanulók és pedagógusok együttműködésének formái	46
XI. A tanulmányok alatti vizsgák és alkalmassági vizsga szabályai, valamint a gimnáziumi képeségfelmérő vizsga követelményei.....	55
XII. A felvétel és átvétel szabályozása.....	56
XIII. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	59
XIV. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	61
HELYI TANTERV	64
Bevezető	65
I. Tantárgyi programok, választott kerettantervek megnevezése	66
II. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai.....	67
III. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	71

IV. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	72
V. A választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai.....	78
VI. Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése.....	80
VII. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése	91
VIII. A tanulócsoporthoz szervezésének elvei - csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezése	103
IX. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek	104
X. Az egészségnevelési és a környezeti nevelési elvek.....	106
XI. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	120
XII. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések	129

Bevezető

Alapadatok:

Intézmény neve: **Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola**

Szabályzat típusa: Pedagógiai Program

Intézmény székhelye, címe: 8000 Székesfehérvár, Béke tér 4.

Intézmény OM-azonosítója: 030046

Intézmény fenntartója: Székesfehérvári Tankerületi Központ 8000 Székesfehérvár, Petőfi S. u. 5.

Intézmény vezetője: Dr. Ferschné Várnai Timea

Intézményvezető-helyettesek: Tóthné Grünceisz Mária általános igazgatóhelyettes, Riskó Zsófia általános iskolai igazgatóhelyettes, Novák Edith művészeti igazgatóhelyettes

Az oktatásért felelős miniszter jóváhagyta művészeti iskola TK/072/01199/2019. sorszámon elindított átszervezési koncepcióját, melynek értelmében - az Atilla Király Gimnázium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Sárvíz Alapfokú Művészeti Iskolájától az iszkaszentgyörgyi telephelyen az alapfokú művészetoktatási feladatok megszervezését a Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola vesz át.

A fenti változások 2019. szeptember 1-től léptek hatályba.

Az oktatásért felelős miniszter jóváhagyta a művészeti iskola TK/072/01606/2020. sorszámon elindított átszervezési koncepcióját, melynek értelmében a kápolnásnyéki telephelyen a Kápolnásnyéki Vörösmarty Mihály Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolától az alapfokú művészetoktatási feladatok megszervezését, az eddig tanított művészeti ágakat és tanszakokat teljes egészében átveszi a Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola.

A fenti változások 2020. szeptember 1-től léptek hatályba.

Mint általános iskola körzeti feladatokat lát el, emellett 1. évfolyamtól városi és vármegyei beiskolázású, az ének-zenét emelt szinten oktató iskola. Gimnáziumunkban minden évfolyamon egy-egy osztály van, ezekben is emelt szinten folyik az ének-zene oktatás. A gimnázium városi – vármegyei és regionális beiskolázású. Az iszkaszentgyörgyi és a kápolnásnyéki telephelyen a művészeti iskolában tanuló gyermekek az ottani vonzaskörzetben élő tanulók.

Az iskolánkban nevelő-oktató munkát folytató valamennyi pedagógus rendelkezik a megfelelő szakképesítéssel. A pedagógusok mellett könyvtáros, fejlesztőpedagógus, pedagógiai asszisztens, rendszergazda, iskolapszichológus, laboráns, valamint két iskolatitkár segíti a nevelő-oktató munkát.

Nevelőtestületünk tagjai munkájukat nagy szakértelemmel és odaadással végzik. Tudásukat a különböző továbbképzéseken állandóan folyamatosan gyarapítják.

A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete eltérő. Ezért egyik fontos feladatunknak tekintjük a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását, az esélyegyenlőség biztosítását. Emellett azonban hangsúlyt helyezünk a tehetséges, jó képességű gyerekek fejlesztésére is.

Tantervünk biztosítja, hogy az alapfokú nevelés-oktatás pedagógiai szakaszában **az alsó tagozaton** a tanítás-tanulás szervezése játékos formában a tanulói közreműködésre építve, az

érdeklődés felkeltésére, a problémák felvetésére, a megoldás keresése és a tanulói képességek fejlesztését szolgáló ismeretek elsajátítására irányuljon. **Az általános iskolában a tanulói terhelés fokozatosan növekszik.** Az emelt szintű ének-zenei osztályainkban alapvető fontosságú a zenei képességek fejlesztése. Ezt tanórai, illetve tanórán kívüli tevékenységek biztosításával érjük el.

A zenéhez, a művészetekhez való pozitív viszony kialakítása az általános tantervű osztályokban is nevelő-oktató munkánk célkitűzései között szerepel.

NEVELÉSI PROGRAM

I. Pedagógiai alapelvek, értékek

Iskolánk nevelőinek munkáját a következő pedagógiai alapelvek irányítják:

A nevelési-oktatási alapelvek általános lényeges, normatív jellegű irányelvek, amelyek az iskolánkban folyó nevelés és oktatás minden területére és formájára érvényes törvényszerűségekre és a nevelési – oktatási tapasztalatokra alapozva biztosítják a nevelés eredményességét. Iránymutatóul szolgálnak pedagógusoknak és az iskolának a nevelés-oktatás komplex folyamatában. Az alábbi alapelvek tartós, hosszabb időre szóló elvei iskolánknak.

1. **Komplexitás elve** - testi, lelki, szellemi és erkölcsi folyamatok figyelembevétele és összehangolása a nevelés, oktatás során.
2. **Tapasztalatszerzés elve** – lehetőség teremtése a nevelés-oktatás folyamatában a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére és általánosítására.
3. **Külső hatások elve** – azokra a tapasztalatokra, információkra, ismeretekre történő támaszkodás, amelyeket a tanulók az iskolán kívül, mindennapi életükben szereznek.
4. **Egyenrangúság elve** – a nevelés-oktatás folyamatában a pedagógus és a növendék, mint a nevelés-oktatás két alapvető tényezője, egyenrangú félként vesz részt. A tanuló a nevelés-oktatásnak nem tárgya, hanem alanya.
5. **A pedagógus vezető szerepének elve** – az egyenrangúság elvével összhangban a pedagógusnak vezető szerepe van a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységének megszervezésében, személyiségük fejlődésének támogatásában.
6. **A következetesség elve** – igényesség, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, egyúttal lehetőség nyújtása a tanulói önállóság, kezdeményezőkézség, kreativitás kibontakoztatására.
7. **A bizalom elve** – bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt, törekvés a személyes kapcsolatok kialakítására.
8. **Életkor és egyéni sajátosságok figyelembe vételének elve** – a nevelési-oktatási folyamatnak a tanuló fejlődéséhez, fejlettségi szintjéhez igazítása.
9. **Művészetek iránti fogékonyság elve** – a művészetek hatása a sokoldalú személyiség kialakításában, felhasználva a komplexitás alapelvében megfogalmazottakat is.

Különböző közösségekhez tartozás elve – a tanulók szűkebb (család, osztály, iskola) és tágabb (környezet, társadalom) közösség tagjai. Ezek biztosítanak terepet – a pedagógus vezető, irányító, kezdeményező szerepe mellett – a tanulók önállóságának, öntevékenységének, önkormányzó képességének kibontakoztatásához.

A pedagógiai alapelveinkből következnek iskolánk nevelő-oktató munkájának értékei, melyek a következők: a tanuló

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és élővilág változatosságának megőrzését.

II. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai, eljárásai

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai:

1. A diákok művelt, egészséges emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré nevelése, erkölcsi értékeinek fejlesztése.
2. A nemzeti értékek megőrzésére és az európai humanista értékrend elfogadására, valamint az ehhez való igazodás és az ennek megfelelő viselkedés elsajátítására való nevelés.
3. Olyan önismeret kialakítása, amely hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez.
4. Bizalmon alapuló légkör megteremtése, felkészítés a családi életre, a felelős párkapcsolatok kialakítására, a családi közösségek megbecsülésére és a harmonikus családi minták követésére.
5. Egészséges életmódra nevelés, legyenek képesek testi és lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.
6. Szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása.
7. A természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás kialakítása.
8. Olyan jártasságok és készségek kialakítása és képességek fejlesztése, amelyek lehetővé teszik tanulóink számára, hogy életük folyamán képesek legyenek az önálló ismeretszerzésre és képesek legyenek igazodni a társadalom állandó változásaihoz, megfelelő foglalkozást, pályát válasszanak.
9. A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való észszerű gazdálkodás, a pénzvilág és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát.
10. A tanulók a globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét.
11. Adjon alkalmat az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítsa a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.
12. A művészeteket, a zenét értő, szerető és művelő emberek nevelése.
13. Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építse, alakítsa képességeiket és gyarapítsa ismereteiket.
14. Sokrétű ismeretközléssel a tanulók önálló problémamegoldó képességének és kreativitásának fejlesztése.

A fentiekben megjelölt célokat a következő feladatokon keresztül kívánjuk megvalósítani:

- Iskolánk olyan *ismereteket közvetít*, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását segítik elő, valamint eligazodásukat a szűkebb és tágabb környezetben.
- Az ismeretek az emberre, társadalomra, művészetekre, a természetre, a tudományokra, technikára egyaránt vonatkoznak, ezzel széleskörű ismeretanyaghoz juttatjuk diákjainkat.
- Fontos, hogy *tanulóink elsajátítsák az egyéni tanulás eredményes módszereit*, ezzel elősegítjük, hogy a jövőben képesek legyenek az önálló ismeretszerzésre.
- A kialakított jártasságok, készségek és képességek pedig tegyék lehetővé számukra az *ismeretek gyakorlatban történő eredményes alkalmazását*.
- *Törekszünk az emberek közötti érintkezés, a verbális és nonverbális kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására.*
- Jellemezze tanítványainkat a természetben és a társadalomban fellelhető esztétikum iránti fogékonyság. Váljanak alkalmassá a valóság esztétikai elsajátítására. Fejlődjék ki bennük a művészeti élményekben való részesedés igénye és az esztétikai alakító képesség, a környezet széppé formálására törekvés. Tudják megkülönböztetni az értékes művészeti alkotásokat a giccsstől. Ismerjék fel a nemes jellemvonások, az értékes emberi tulajdonságok esztétikumát. Tanulják meg értékelni a természet esztétikai hatását, az anyanyelv és az irodalom esztétikai jelentőségét. Rendelkezzenek fejlett halláskultúrával, ismerjék az igényesebb zenei alkotásokat. Tudjanak tájékozódni a színek világában, a környezetünkben, a valóság arányaiban. Sajátítsák el a vizuális világában való eligazodáshoz szükséges jelrendszert. Váljon életük részévé az alkotó, formáló tevékenység.
- Diákjainkkal megismertetjük és megszerettetjük a népi hagyományokat és szokásokat.
- Szeretnénk megismertetni tanulóinkat nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülésével tápláljuk a gyerekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
- Fontos feladat a nemzeti identitástudat kialakítása és fejlesztése.
- Tanulóink tartásuk fontosnak és természetesnek a városunkhoz való tartozást is, örömmel vegyenek részt - az eddigi hagyományokhoz híven - különböző városi rendezvényeken, megmozdulásokon.
- Az országban élő nemzetiségek, etnikumok kulturális értékeinek megismertetésével hozzásegítjük őket ahhoz, hogy közvetlen környezetükben elfogadják és megértsék a másságot.
- Segítenünk kell diákjainkat abban, hogy megértsék, a határon túli magyarság is a magyar kulturális örökség része, és azért küzd, hogy hagyományaink, szokásaink ápolásával megőrizhesse magyarságát.
- Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink megismerkedjenek más európai népek kultúrájával, nyitottak legyenek hagyományaik, szokásaik és életmódjuk megismerésére.
- Sajátítsák el diákjaink azokat a nyelvi alapokat, amelyek alkalmassá teszi őket arra, hogy egy – gimnáziumban kettő – idegen nyelven eredményesen kommunikáljanak.
- Az európai kulturális örökség gazdagságának megismertetése, amikor csak lehet közvetlen tapasztalat útján.
-
- Ki kell alakítanunk diákjainkban az európai értékek megbecsülését általánosságban is, és különösen olyan demokratikus értékekre vonatkozóan, mint a tolerancia, egyenlőség, empátia.
- Elő kell segítenünk azoknak a nemzetközi irányzatoknak, gondolkodásmódoknak, viselkedésmintáknak megismerését és megértését, amelyek az európai társadalmat alakítják és nagy valószínűséggel hatással lesznek diákjaink jövőjére is.
- Fel kell készíteni tanulóinkat arra, hogy elfogadják felelősségüket mint európai polgárok, és építő hozzáállást tanúsítsanak olyan fontos kérdésekben, mint a béke, valamint az emberi jogok érvényesítése az egész világon.

- A környezetét védeni, formálni tudó tanulók nevelése.
- Az életkori sajátosságoknak és az egyéni adottságoknak megfelelően fejlett fizikumú, testi képességű és higiénés kultúrával rendelkező tanulók nevelése.
- Sportolni, mozogni szerető, testileg edzett diákok nevelése.
- Tiszteletben tartjuk tanulóink személyiségét.
- Segítjük őket abban, hogy megismerjék önmagukat, és egyre kompetensebbek legyenek sorsuk, életpályájuk irányításában.
- A gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe.
- Minden gyerek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére, tanulmányi munkájában és egyéb más - életében jelentkező - problémájának megoldásában.
- Törekszünk a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására:
  - tanuló és tanuló,
  - tanuló és pedagógus,
  - tanuló és az iskola dolgozói,
  - pedagógus és szülő,
  - pedagógus és pedagógus között.
- Kiemelkedő jelentőségű a tanulók erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi, lelki egészségének kialakítása, a harmonikus családi életre nevelés.
- Rendszeresen kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal.
- Lehetőséget biztosítunk a szülőknek arra, hogy minél jobban megismerhessék iskolánk életét, tevékenységét, eredményeit.
- Igyekszünk elérni, hogy a szülők is magukénak érezzék iskolánkat, problémáinkat, és "együtt gondolkodva" oldjuk meg azokat.
- A tanulók rendelkezzenek hasznosítható ismeretekkel a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági, pénzügyi intézményekről és folyamatokról.
- Kiemelkedő feladat a médiatudatosságra való nevelés.

Az iskolai nevelő-oktató munka eljárásai és eszközei

A nevelő-oktató munka céljaink és feladataink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott *nevelési-oktatói eljárások, módszerek*.

Nevelési-oktatói eljárásaink, módszereink Ezek kiválasztásánál azonban nemcsak nevelési-oktatói céljainkhoz és feladatainkhoz kellett igazodni, hanem:

a tanulók

- életkori sajátosságaihoz,
- értelmi és érzelmi fejlettségéhez,
- képességeihez,

a pedagógusok

- személyiségéhez
- pedagógiai kulturáltságához
- felkészültségéhez
- vezetői stílusához
- valamint a *mindenkori szituációhoz és annak tartalmához*.

Ugyanakkor azt is tudnunk kell, hogy nincs két egyforma szituáció, nincs két egyforma gyerek, két egyforma pedagógus. A nevelési módszereket mindig úgy kell megválasztani, hogy azok a leghatékonyabb alkalmazást tegyék lehetővé. A tanulók képességeinek megfelelően ezért elengedhetetlen a differenciálás a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységekben egyaránt.

Mindebből következik, hogy minden nevelési szituációt más-más módszer, illetve módszerkombináció alkalmazásával oldunk meg.

Az iskola pedagógusaival szembeni intézményi elvárás, hogy direkt és indirekt módszereket egyaránt alkalmazzon a tanórákon, foglalkozásokon. Ezekhez használjon nyelvi és nem nyelvi (gesztus) eszközöket.

A tanulócsoporthoz képekkéihez és tananyaghoz választható:

oktatási módszerek	munkaformák	didaktikai feladatok:
<ul style="list-style-type: none"> • előadás • magyarázat • elbeszélés • tanulók kiselőadásai • megbeszélés • projekt • vita • szemléltetés • kooperatív tanulás • szimuláció • szerepjáték • játék • házi feladat 	<ul style="list-style-type: none"> • egyéni munka • frontális munka • párban folyó munka • csoportmunka • kooperatív csoportmunka 	<ul style="list-style-type: none"> • figyelem felkeltése • célkitűzés • ismétlés • új ismeretek nyújtása • tények, jelenségek sokoldalú elemzése • fogalomalkotás, következtetés, absztrakciók • rendszerezés és rögzítés • alkalmazás • ellenőrzés • értékelés

A módszerek alkalmazásának fontos törvénye: *a módszerek, eljárások kombinációja*. Ezt szem előtt tartva kell mindig választani a módszerek közül.

Iskolánk pedagógusai által használt módszerek alapvetően két nagy csoportba oszthatók:

1. *Közvetlen (direkt) módszerek* azok, amely alkalmazásával a pedagógus közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. *Közvetett (indirekt) módszerek* azok, amelyekben a nevelői hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

A különböző nevelési célok eléréséhez egyaránt alkalmazzuk mind a közvetlen, mind pedig a közvetett módszereket.

1. *A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás*

<i>közvetlen</i>	és	<i>közvetett módszerei</i>
- szóbeli ráhatás (értelmi és érzelmi)		- felvilágosítás a betartandó magatartási normáról
- példaadás		- példakép-állítás
- magyarázat		- vita
- beszélgetés		
- a tanuló önálló elemző munkája - önbírálat		

2. *A tevékenység megszervezésének*

<i>közvetlen</i>	és	<i>közvetett módszerei</i>
- kérés		- a tanulói közösség tevékenységének megszervezése
- ellenőrzés		- közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása
- értékelés		- hagyományok kialakítása, ápolása
- gyakorlás		- ellenőrzés
- megbízás		- értékelés
- segítségadás		

3. *A magatartásra ható*

a) *közvetlen és közvetett módszerek*

helyeslés
biztatás

elismerés
dicséret
osztályzás
jutalmazás

b) *ösztönző módszere*

ígéret
a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - személyes példamutatás
műalkotások bemutatása
elbeszélés
tények, jelenségek bemutatása, elemzése
a követendő egyéni és csoportos munkák kiemelése a közösség életéből

c) *kényszerítő módszerek*

felszólítás
követelés
parancs
büntetés

d) *gátló módszerek*

felügyelet
ellenőrzés
figyelmeztetés
intés
tiltás
elmarasztalás

4. Támogatjuk, szervezéssel biztosítjuk az **aktív tanulás és az egyénre szabott** tanulási lehetőségek megvalósulását. A pedagógiai tevékenység során törekszünk arra, hogy a tanuló aktív résztvevője legyen annak a folyamatnak, melyben az ismeretek átadása helyett a képességek, készségek fejlesztésén van a hangsúly. Az **egyénre szabott** tanulás megvalósításban támogatjuk a különböző tanulási igényeket, érdeklődést, vágyat egyes tanulók szempontjait figyelembe vevő módszereket.
5. Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő tevékenységgel párhuzamosan nagyobb hangsúlyt biztosítunk a tanulói együttműködésen alapuló tanulásnak.
6. A pedagógiai tevékenység sokszínűsítésének érdekében alkalmanként alkalmazzuk a teamtanítást, mely során több tantárgy ismereteit integráló témákat dolgozunk fel, ha lehet, több szaktanár egyidejű jelenlétével.

A nevelés eredményességéhez **nevelési eszközökre** is szükség van.

Általánosságban a nevelési eszköz fogalmát a következő értelmezésben használjuk:

1. Olyan tárgy, amely szükséges a neveléshez.
2. Eszköz alatt értjük a fő tevékenységformákat, amelyek a játék, a munka és a tanulás, alkotó tevékenység. E meghatározás kiegészülhet egyéb tevékenységformákkal is: játék, sport, verseny, előadó-művészet, szabadidős tevékenységek.
3. Gyakran a nevelési módszerek különböző formáit, változatait is eszköznek nevezik: verbális és nonverbális kommunikáció, mint a nevelés eszközei.

Mivel a nevelési eszközök alkalmazásának lehetőségei iskolánk nevelő és oktató munkájában az első két értelmezés szerint a pedagógiai programunk más-más fejezeteiben megtörténik, ezért itt csak a nevelési módszer harmadik értelmezésével foglalkozunk.

A nevelési módszerek különböző formái, változatai, mint a nevelés eszközei

1. Nyelvi, verbális eszközök

Az információközlés olyan módja, amikor közölnivalónkat a nyelv segítségével továbbítjuk.

Ide tartoznak:

- beszéd: lehet előadás, magyarázat, tényközlés, elbeszélés;
- beszélgetés:
  - a nevelésnek azért fontos eszköze, mert mindkét fél aktívan vesz részt benne,
  - tartalmát tekintve lehet: szabad beszélgetés vagy irányított beszélgetés
  - szervezettség alapján lehet spontán vagy szervezett
  - formája alapján lehet egyéni vagy csoportos
- interjú

2. Nem nyelvi (nonverbális) eszközök

Az információközlés olyan módja, amikor közölnivalónkat nyelven kívüli eszközökkel fejezzük ki.

A nonverbális eszközök:

- kísérhetik a verbális közléseinket,
- nyomatékosíthatják azokat,
- helyettesíthetik azokat,
- ellentmondhatnak azoknak.

A nevelő-oktató munkában leggyakrabban alkalmazott nonverbális eszközök: arckifejezés, szemmozgás, tekintet, testközelség, térközszabályozás, testhelyzet, testtartás, mozdulatok (gesztusok), kulturális jelzések.

A pedagógiai munka egyik kulcskérdése a verbális és nem verbális információk egymáshoz való viszonya. A pedagógus hitelessége múlik azon, hogy a verbális és nem verbális közlése egyértelmű, összhangban van-e. Ellentmondás esetén sokkal hamarabb válik hihetővé a nem verbális tartalom, mint a szóbeli, és ezek közül is elsősorban az akaratlan. Tudatos működésükkel a pedagógus fokozhatja munkája hatékonyságát.

III. Komplex alprogram

A Komplex Alprogram az 1–4. osztályban és felmenő rendszerben az 5. osztálytól került bevezetésre a 2019/2020-es tanévben.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevencióc célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményező-készség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybeváogó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

3. Komplex Alprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alprogram jelszava: **Tanulni élmény!**, amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. A program eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket).

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálja.
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájuknak kialakításában és megvalósításában.
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár-diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük a belső kontrollós beállítódását, fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív attitűd kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon- és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- zenei nevelés,
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés,
- digitális kultúra,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre,
- a mozgáskultúra fejlesztése az oktatás minden színterén.

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenységközpontú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.

- Önszabályozási stratégiák, hiteles, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4. Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók
- Alprogrami eszköztár és feladatbank
- Tanítói-tanári kézikönyvek
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia- és kreatívfejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási-tanítási folyamatokat.
- A pozitív motiváció eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák **20 %-ban** a DFHT (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projektmódszer
- szituációs játékok

II. A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOS SÁGAI:

1. A Komplex Alprogram alprogramjai:

Az „Élménysuliban” az alprogramok hetenként egy órában jelennek meg. Az alprogramok aránya az iskola profiljához igazítható.

1. A testmozgás alapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, saját élményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve. Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben.**

Önkéntességre és befogadásra épülő **informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben**

2. Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat-koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül **alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.**

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amelyek sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértetik fel.

Cél továbbá, hogy **megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.**

Célunk még az **életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása.**

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

3. A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására. Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajátosságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és keresttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészetalapú támogatása iskolai környezetben.

4. A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradtságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhöz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- *A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.*
- *Játék alapú megközelítések:*
- *Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése*
- *Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése*
- *Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba*
- *Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása*
- *Játékstrukturált megközelítések:*
- *Kártyajátékok – lapot kérünk!, Logic Cards, Set stb.*
- *Logikai játékok, logisztorik*
- *Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok*
- *Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok*

5. A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulásmódszertani repertoárjukat, pályorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- **Játékalapú megközelítések**
- **Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat**
- **IKT-műveltség**
- **Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat**
- **Digitális írástudás**
- **IKT alapú óratervezés**
- **Személyes tanulási környezet menedzselése**

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag keresztntantervi része) kb. 10 %-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak keresztntantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- **legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne**
- **kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához**

- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (összes komplex óraszám)

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a **tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben.** Heti 1-2 alkalommal 20-perces foglalkozás keretén belül.

A **foglalkozás felépítése** ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

A Ráhangolódás megvalósítása a nap elején 7.30-7.50 között a nap kezdésekor vagy osztályfőnöki óra keretében történik.

4. „Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához** igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Az **intézmény életében már meglévő, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok** stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését.

5. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs jeggyel történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

1. a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
2. a minősítő (szummatív értékelés)
3. a fejlesztő (formatív értékelés).

A **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelés** eredménye

- feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket.
- a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása, változtat-e tanítási stratégiáján.
- a **tanév végi** értékelés visszajelzés, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja a **tanulás támogatása.**

- A pedagógus felméri a tanuló tudását,
- segít a tanulónak a tanulási cél kitűzésében,
- támpontokat ad a megteendő lépésekről.
- Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot.

A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe.**

- Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól,
  - megbeszéli vele a tanulási célokat,
  - az értékelési szempontokat, a teendőket és a teendők határidejét.
- A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad.

- Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

III. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

- A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.
- Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.
- Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**.
- **Belső továbbképzések**, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

IV. A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról, az iskola életéről az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásban.

V. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ MUNKA IDŐKERETE

1. A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében **nem tér el a törvényben szabályozottaktól**. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

- a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve az összes óraszám legnagyobb részében nem szabályozza.
- A tanítási órák **20%-ban** a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiáját, a **DFHT tanítási-tanulási stratégiáját** alkalmazzuk (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
- **10%-ban** pedig a **Komplex órák** keretében a keresztantervi tantervek feldolgozása történik. A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** és a „Te órád” többnyire a délutáni időszávban valósulnak meg.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

2. Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alpdokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

VI. JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN

A KRÉTA napló által használt jelöléseket használjuk

A digitális naplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

	Komplex Alapprogram	Komplex óra	KIP	differentiált	Éves óraszám	Éves óraszám
DFHT (kooperatív, kollaboratív stb.)	X			X	min. 20%-a	min. 10%-a
DFHT-KIP	X		X	X		min. 10%-a
Komplex óra	X	X				min. 10%-a
Alprogrami foglalkozás (DA, ÉA, LA, MA, TA)	X					
Te órád	X					
Ráhangelődés	X					

DFHT – DFHT –val megvalósított tanóra

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

RÁ – ráhangelődés

IV. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Tökéletes, hibátlan ember nincs. Arra kell törekednünk, hogy nevelőmunkánk során a gyermekekben a legelőnyösebb személyiségjegyeket alakítsuk ki. Olyan felnőttekké kell nevelnünk őket, akik számára az emberi élet méltósága a legfontosabb, akik az élet értelmét az értelmes életben látják - ami a kulturált, a harmonikus, az erkölcsös életmóddal azonos.

Szentgyörgyi Albert szavaival: "Az iskola arra való,
hogy az ember megtanuljon tanulni,
hogy felébredjen a tudásvágya,
megismerje a jól végzett munka örömét,
megízlelje az alkotás izgalmát,
megtanulja szeretni, amit csinál,
s megtalálja azt a munkát, amit majd szeretni fog."

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető célja és feladata, hogy a *tanulók személyiségét* a különféle *iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze*.

A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kicsaló és azokat társas kapcsolatokban kipróbáló öntapasztalás folyamata, melynek során arra építünk, ami a személyiségben lehetőségként adott.

Az ember személyiségét sok tényező befolyásolja. A gyermek, a fiatal személyiségvonásai a családban alakulnak ki. Az iskola ezeket a pozitív hatásokat igyekszik kiaknázni, felerősíteni, a családból hozott negatív nevelési szokásokat azonban nehezen tudjuk ellensúlyozni.

Az iskolai tanterv a műveltségre, a tanítandó tartalmakra, az oktatási feladatokra koncentrál. Ezekhez hozzárendelve fogalmaz meg követelményeket a különböző képességekre és készségekre vonatkozóan. A neveléssel, személyiségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek, egységes követelmények, képviselt értékek kidolgozása, megfogalmazása a tantestület feladata, s az iskolai élet valamennyi megnyilvánulásában, minden tantárgyban érvényesítendő. Minden tantárgy helyi tantervében megfogalmazásra került az adott tantárgy cél- és feladatrendszere, amely tartalmazza a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységet is az egységes és kulturált életmódra nevelés, az értelem kiművelésével, a szakmai képzés alapozásával, az alkotóképesség fejlesztésével, a tehetséggondozással kapcsolatban. Az egyes tantárgyak más-más oldalról közelítik meg a személyiségfejlesztés lehetőségeit, más-mást emelve ki, a közös feladatokat is szem előtt tartva.

Munkánk célja: a személyiségközpontú, személyiségfejlesztő oktatás.

Színes, tartalmas sokoldalú iskolai életben, tanuláson, játékon, munkán keresztül fejleszteni a tanulók *énképét, önismeretét, együttműködési készségét, akaratát*. Középpontban a tanulók tudása, képességei, egész személyiségének fejlesztése áll. A különböző ismeretek elsajátítása eszköz a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, cselekvési képességeinek kialakításához, fejlesztéséhez. Képzésünk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára irányul, alkalmazkodva a tanulók *életkori, fejlettségi szintjéhez*.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink

Az iskolai tanulás eredményességének legfontosabb feltétele a **tanulási motívumok** fejlesztése. Ösztönöznünk kell a **megismerési vágy** fejlődését. Táplálnunk kell **kíváncsiságukat**,

felkeltenünk **érdeklődésüket** s fejleszteni pozitív élmények által. Segítenünk kell **érdeklődési körük** kialakításában.

- Ki kell alakítanunk a **problémamegoldó, felfedező, értelmező tanulást**, az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességeket, fejleszteni a felfedezési vágyat.
- Fontos, hogy kialakuljon a tanulási kötelességtudat, a tanulási teljesítményvágy, az egészséges tanulási ambíció, a tanulási igény szint, az önfejlesztési igény. Fel kell tárnunk az alkotó tevékenységre alkalmas tantárgyi tartalmakat és tanórán kívüli lehetőségeket. A tehetséggondozás minden terén kiemelt szerepet kap a zenei tehetségek fejlesztésén kívül a sport, rajz, nyelvi, matematikai, irodalmi, természettudományi vagy társadalomtudományi témákban egyaránt.
- A tanulás során minden tantárgy anyagában, minden korosztály számára meg kell keresni azokat a témákat, amelyek **játékos módszerekkel** elsajátíthatók. A játékszeretet és alkotás vágy fejlesztése kettős feladat - az öröklött motívumok rendszeres gyakorlásának lehetővé tétele, s újabb és újabb fejlesztő hatású játékok megismertetése, elsajátíttatása, megszerettetése. A tanulás, az iskolába járás inkább életmód, mint program gyermekkorban. Serdülőkorban válik ez először fontos kérdéssé. A tanulás értékének meggyőződéssé válása, az életre való felkészülés, a majdani érvényesülés eszköze. A továbbtanulási szándék mint tanulási motívum erősítése **jelentős feladattá** alakul. El kell érni, hogy az iskolába járást jövőjük szempontjából fontosnak tartásuk, ne csak átvészeljék ezeket az éveket.
- A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségekben való élet során fejlesztjük a tanuló **önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritáskészségét, empátiáját**. Legyen reális, a közösség által is elfogadott **énképük**, éljenek az **önismeret és önfejlesztés** lehetőségeivel.
- Rendelkezzenek reális pályaelképzeléssel, melyhez figyelembe veszik adottságaikat, **érdeklődésüket, eredményeiket**.

Az alapvető **erkölcsi értékek** megismertetése, tudatosítása a többi tantárgy mellett elsősorban az **etika**, illetve az **osztályfőnöki tantárgy** feladata.

A tanulók életében fontos a közösségbe, közösségekbe való beilleszkedés, ahol a tanulók személyiségfejlődése, érzelmi karaktere optimálisan fejlődhet. Kibontakozhasson az együttes tevékenységben való részvétel igénye és képessége. Legyenek képesek együttesen, fegyelmezetten, önmagukért és egymásért is *felelősen tevékenykedni*, kulturáltan *viselkedni* és *kommunikálni*. Az iskola feladata, hogy tudatosítsa a közösség demokratikus működésének értékét, szabályait. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kifejleszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Kiemelkedő feladat a **nemzeti, nemzetiségi és etnikai hagyományok tudatosítása** és ápolásukra való nevelés. Az iskola fejleszti a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az **Európához tartozás tudatát**, készítet más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.

A tanulóknak nemcsak szellemi, hanem **testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése** is feladataink közé tartozik. Tudatosítani kell az egészséges életmód, **egészségvédelem fontosságát**. Segíteni a **szenvedélybetegségek megelőzésében**, az egészségre ártalmas szokások kialakulásában.

A tanulói személyiségfejlesztés szinterei:

1. **Legfontosabb szintere** a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő **tanítási óra**. Az iskola nevelői a tanítás-tanulás során kiemelten fontosnak tartják a tanulók *motiváltságát, a tanulói aktivitás* biztosítását és a *differenciálást*. Előnyben részesítjük az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, pl. önálló, csoportos munka. *A játékok és*

együtt van osztályával. Felső tagozatban és gimnáziumban az osztályfőnök szerepe módosul - a sokféle hatás koordinálására van szükség.

Az *osztályfőnöki óra* tulajdonképpen egy közösségi beszélgető óra, az osztállyal való közvetlen, fesztelen érintkezés színtere, amelyen lehetőség van a beszélgetésekre, szociometria készítésére, szituációs játékokra.

Az osztályfőnök feladat- és célrendszerében - mint ahogy az osztályfőnök munkájában és céljaiban is - *összefonódik a személyiség- és közösségfejlesztés*. (Lásd osztályfőnöki kerettanterv: cél- és feladatrendszer).

A tanulók egyéniségének alakításában a tanárnak, nevelőnek szoros kapcsolatot kell kiépítenie a családdal, szülővel a közös követelmények érdekében. Erre adnak lehetőséget a fogadóórák, szülői értekezletek és szükség esetén a családlátogatások.

Helyi személyiségfejlesztési elemek az iskola pedagógiai programjában

Az iskola helyi tanterve az **emelt szintű ének-zene oktatáson** keresztül lehetőséget biztosít olyan speciális személyiségfejlesztő stratégia kialakításához: amely kiemelten kezeli, felhasználja és erősíti a *zene személyiségformáló* hatását. Ezáltal

- a tiszta zenei harmónián keresztül erősíti a lélek harmóniáját, kiegyensúlyozottságot teremt,
- feszültségoldással csökkenti az egyént érő stresszhelyzetek káros hatását,
- az aktív éneklésen és zenélésen keresztül fejleszti a koncentrációképességet, rendszerességre szoktat, biztosítja a személyiség összerendezettségét,
- ezáltal fejleszti a felfogóképességet,
- minőségi munkavégzésre ösztönöz,
- megadja az alkotás és önkifejezés örömét,
- elősegíti az intuitív és empátiás készségek fejlődését.

Pedagógiai programunk személyiségfejlesztési lehetőségei:

1. A *zene készségtárgy*. Fontos szerepet játszik az egyéb készségek tanulásakor, hiszen ezekhez már meglévő tanulási stratégiákat gyakoroltat be. Kialakítja az egyénben azt a képességet, hogy kisebb-nagyobb csoport előtt kulturáltan és fegyelmezetten szerepeljen, hallgatóságával megértesse mondanivalóját - akár szóban, akár zenében, vagy egyéb úton kifejezve. Már ezzel is bizonyos mértékig hozzájárul az egyén autonómiájának kialakulásához.
2. Az iskola célja a *zeneszerető, zeneértő, kultúra és művészetek iránt nyitott* és fogékony fiatalok képzése. Ezáltal elősegíti az interkulturális tanulást, segít kialakítani más népek kultúrájának elfogadását, megértését, szeretetét. Erősíti a toleranciát és a tiszteletet mások alkotásai, munkái iránt.
3. Nagyban hozzájárul a *népi hagyományok* továbbviteléhez, a kulturális diverzitás megőrzéséhez. Ezt a tantervi ének-zene órák mellett a tanórán kívüli tevékenységben is megerősíti a helyi, országos és nemzetközi versenyeken, találkozókön történő részvétellel, valamint partner intézményekben történő különórák látogatásával.

A hagyományörzés, nemzeti összetartozás kifejezéseként az iskola – lehetőség szerint - szoros kapcsolatot tart a *határon túli magyarok* szervezeteivel, művészeti csoportjaival.

A diákok **demokratikus jövőképek** kialakításához az iskolán belül a *diákönkormányzati rendszer* ad keretet. A diákoknak lehetőségük nyílik a demokratikus intézményrendszer működésébe történő bepillantásra: gyakorolhatják jogaikat, kötelességeiket. Ezzel együtt kialakítja a demokratikus szemléletét. A diákönkormányzat fontos eszköz az egyéni

képességfejlesztő eljárások a rögtönzött drámajátzást segítik elő. A drámajáték az emberépitést célozza, feladata a személyiségformálás, a kapcsolatfelvétel a kapcsolattartás, a közlés megkönnyítése. Szociális és esztétikai érzékenységet alakítanak ki. Így segítenek a közösségbe beilleszkedni, emberi méltóság tiszteletére, önálló gondolkodásra és az alkotáshoz szükséges bátorságra nevelnek.

2. A tanítási órán kívüli tevékenységek

a.) Hagyományos tevékenységek:

- Fontos feladat az iskola névadójának, Kodály Zoltán emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenként megrendezésre kerülő Kodály Napok programsorozata (vetélkedők, versenyek, karácsonyi koncert).
- Kórustalálkozók, ill. szereplések.
- Néptáncfesztivál
- A művészeti iskola tanszakainak évenkénti záró rendezvénye, bemutatója.
- Évenként megrendezésre kerülő általános iskolai/gimnáziumi Alba Regia Nemzetközi Gyermekkórus Fesztivál, Fehérvári Ének Kórusfesztivál
- Szállj elő zöld ág” néptánc fesztivál
- "Múzeumi nap" - budapesti múzeumok megtekintése, ill. helyi múzeumok anyagával való ismerkedés
- Az alsó tagozatosok részére szervezett Városi és vármegyei szépkiejtési és olvasóverseny.
- Természettudományi terepgyakorlat.
- Az összetartozás napjának programja - utazással egybekötve - a gimnáziumi tagozaton.
- A vármegyei és városi diáknapok programján való részvétel.

Egyes programjaink megvalósítása anyagi lehetőségek függvénye. Amennyiben a programok költséggigényesek, csak a szülők igénye szerint szervezhetők.

b.) A tehetség fejlesztését, gondozását, ill. a képességek fejlesztését szolgálják a *tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások*: A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlődésére ad lehetőséget. A szakkörök indításáról – megfelelő óraszám és létszám esetén - a tanév elején dönt a nevelőtestület. A tehetséges tanulók további fejlődését segítik a különféle *versenyek, vetélkedők* az iskolán belül, ill. iskolán kívül. A felkészítést a szaktanárok végzik.

c.) A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható *iskolai könyvtár* is segíti.

d.) A tömegsport működése biztosítja a testedzést, felkészít a versenyekre.

3. Az iskolán kívüli tevékenységek

A tanító szaktanár, ill. az *osztályfőnök* a szabadidő helyes és kulturált eltöltésére igyekszik tanulóit felkészíteni túrák, kirándulások, erdei iskolák, táborok, színház, múzeum- ill. könyvtárlátogatás szervezésével, ezzel is teret adva a tanulók önfejlesztésének.

A *személyiségfejlesztés legfontosabb szereplője az osztályfőnök*, aki lehetőleg négy évig vezetve osztályát kiemelten foglalkozik a tanulók magatartásának célirányos formálásával. Munkája során igyekszik összehangolni az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket.

Ennek érdekében megismeri a gyerekek személyiségvonásait, családi körülményeit, társaik, osztálytársaik között elfoglalt helyzetüket. Az alsó tagozatban az osztályfőnök folyamatosan

autonómia fejlesztésében: a fiatal tudjon véleményt formálni, összegyűjtött információk alapján döntéseket hozni, és döntéseinek következményeiért felelősséget vállalni. Alakítson ki magában egy egészséges versenyszellemet. Cél önállóan gondolkodni tudó és döntés kompetens embereket nevelni, akik másokkal képesek együttműködni.

Ennek fejlesztését szolgálja a tantervbe épített *osztályfőnöki, etikaóra*, illetve a *történelem tantárgy*. állampolgári ismeretek tantárgy.

A másokkal való **együttélés, tolerancia** kialakításának eszközei az osztályok közötti cserekapcsolatok, melyek biztosítják a tapasztalati tanulást. Az *országos és nemzetközi kórustalálkozók, versenyek* fontos részei a mobilitás, kölcsönösség és kommunikációs stratégiák fejlesztésének.

Az identitástudat szerves része a *nemzeti értékek megismerése, védelme, továbbvitele*. Erre a helyi tanterv lehetőséget biztosít a *magyar irodalom, a magyar történelem, földrajz, hon- és népismeret órák* keretében; valamint a tanórán kívüli tevékenységek közül a *táborok, túrák, rendszeres kirándulások* alkalmával. A nemzeti hagyományok védelméhez tartozik a *nemzeti ünnepekről és emléknapokról történő megemlékezés, a nemzeti jelképekkel történő azonosulás*.

Az oktatás minden területén megjelenik a toleranciára nevelés, ezzel fejlesztve tanulóink konfliktuskezelő képességét, toleranciáját.

Az írás-olvasás készség fejlesztése elsősorban a *magyar nyelv és irodalom órák* feladata, mindemellett jelentős szerepet játszik az *idegen nyelv oktatásában*. Az első idegen nyelv oktatását kiemelten kezeli a helyi tanterv: emelt óraszámot biztosít. Itt is megjelennek a szituációs játékok, problémamegoldás, konfliktuskezelés, drámapedagógia.

Az **információs társadalom szellemisége**, korszerű eszközeinek felelősségteljes használata az iskolában az informatikaórák alkalmával fejleszhető, használata majd minden tanóra munkájába beilleszthető.

A nevelés-oktatás célja a tanulóknál kialakítani az élethosszig való tanulás igényét.

A helyi tanterven belül az egyes összetevők, a tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek a személyiségfejlesztésben is összehangoltak kell, hogy legyenek, rendszert alkossanak. Ehhez gondolkodásra, tervezésre és rugalmasságra van szükség.

V. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok az intézményben

I. Az egészségnevelés, egészségfejlesztés szervezeti keretei

1. Tanórai foglalkozások

Az egészségnevelési, egészségfejlesztési feladatok nem kizárólagosan az osztályfőnöki órán megoldandó feladatok, az egyes tantárgyaknak pl. természetismeret, biológia, testnevelés óráknak is nagy szerepük van.

Az iskola helyi tantervébe - az osztályfőnöki nevelő és oktató munkához kapcsolódva - beépítjük az egészséges életre nevelést, illetve egészségvédelmet szolgáló tananyagot.

2. Tanórán kívüli foglalkozások

napközis foglalkozások

délutáni szabadidős foglalkozások

sportrendezvények

kirándulások, erdei iskolák, túrák (amennyiben a programok költségigényesek, csak a szülők igénye szerint szervezhetők)

iskolai programok: pályorientációs nap, Kodály napok programsorozata, Kórusfesztivál, fenntarthatósági témanap, pénzhét.

3. Kapcsolat a külső partnerekkel

szülőkkel: igény szerint szülői fórumok tartása

iskolaorvos, fogorvos: rendszeres szűrővizsgálatok

RÉV, Nemzeti Népegészségügyi Központ, Rendőrség, Gyermekjóléti Központ

pályorientációs foglalkozások iskolán kívüli helyszíneken pl. Fejér Vármegyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház

4. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testedzés fontossága:

A mindennapos testedzésnek rendkívül fontos szerepe van a tanulók testi-lelki egészségének megőrzésében. A nemzeti köznevelési törvény kiemelten kezeli a mindennapos testedzés szerepét:

A rendszeres testedzés:

- Erősíti a szívet, a keringési rendszert, csökkenti a magas vérnyomást
- Naponta szükséges a fiataloknak a genetikailag meghatározott biológiai lehetőségeik maximális eléréséhez.
- Edzi az akaratot, formálja a jellemet.
- Megkönnyíti a problémák megoldását, oldja a feszültséget, segítséget ad a testi-lelki harmónia eléréséhez.
- Rendszerezi a napokat, heteket, formálja az életmódot.
- A sportszerű életmód erőtartalék, jó alap az élet valamennyi területén a kiugró teljesítményekhez.
- Mozgásterápiaként egyes betegségek után a rehabilitáció része.

Az egészségmegőrzés egyik legfontosabb feladata a minél több mozgás biztosítása.

A mindennapos testedzés megvalósítását a nemzeti köznevelési törvény 27.§-ának (11) bekezdése a), b), c) pontban szabályozza. A törvény szerint a mindennapos testnevelést heti 5 testnevelés óra keretében szervezi meg iskolánk, amelyből legfeljebb heti 2 óra

- a) a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
- b) iskolai sportkörben való sportolással,
- c) versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedéllyel és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.
- d) sportszervezetben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján – amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik – a félévre érvényes, a sportszervezet által kiállított igazolással váltható ki.
- e) A testnevelésóra keretében megvalósított úszásoktatás infrastrukturális feltételei a nevelési-oktatási intézményben nem állnak rendelkezésre, ezért heti egy alkalommal legfeljebb két testnevelésórát egy tanítási napon összevonva szervez az iskola. 27.§- (11a)

5. Drog prevenció, szexuális felvilágosítás

Az iskola egyik *fontos feladata* az egészségnevelés, ezen belül a *drogmegelőzés*. A drogok kipróbálásának legkritikusabb időszaka a 12-18 év közötti életkor. A legveszélyesebb időszak tehát a gyermekkor és a felnőttkor közötti átmenet, a serdülőkor. Ez a szakasz, amikor a fiatalnak felnőtté kell válnia, a legnehezebb az ember életében, ekkor kell megbirkózniuk a testüket és lelküket érintő változásokkal, a fejlődést kísérő feladatokkal. *A serdülőknek nagyon sok feladattal kell megküzdeniük*, többel, mint életük bármely későbbi szakaszában:

új és érett kapcsolatokat kell kialakítaniuk mindkét nemű társaikkal

- ki kell vívni az elismerést azonos korú társaik között
- el kell érni a szülőktől és más felnőttektől való érzelmi függetlenséget, és fel kell készülni a családtól való elszakadásra
- perspektívát kell találni a hivatást illetően
- férfi vagy női szerepet kell elsajátítani
- fel kell készülni a szexuális kapcsolatok kialakítására
- alkalmassá kell válni egy partnerkapcsolat kezdetéhez
- felelősségteljes szociális magatartást, irányelveként pedig egy értékrendet és etikai tudatot kell kialakítani

Mindezeket a feladatokat 12-18 éves életkorban kell felismerni, elfogadni, vagy legalább felkészülni a megoldásra. Fennáll az eltérő magatartás veszélye (a drogfogyasztás is ennek egy formája), *ha a fiatal ezeket a feladatokat:*

- *nem ismeri fel* (pl. környezetében egy felnőtt sem áll példaként, akinek a személyében a feladatokat megoldva látná)
- *nem fogadja el* (nem lát bennük értelmet, amit a saját életére nézve vonzónak talál)
- *számára a feladatok megoldása lehetetlen* (pl.: túl sok feladat nehezedik rá egyidejűleg, vagy a korábbi fejlődése során nem sajátította el a megoldás képességét, vagy életkörülményei túl nehezek)

A veszély fokozott, ha saját jövőbeli fejlődésére nézve semmilyen vonzó perspektívát nem lát. *Veszélyeztető tényező lehet még a kortársak csoportja is*. Ha egy fiatal egy szociálisan elismert csoportban elutasításban részesül, ez arra irányítja, hogy más, a társadalom által el nem fogadott csoportokhoz vagy veszélyes magatartásmintákhoz tartozzon. A drogok fantáziavilágába való menekülés megkíméli a fiatalot a családi és iskolai problémákkal való szembesüléstől, ugyanakkor

megakadályozza abban, hogy átélje azt a sikerélményt, amit a korosztálya feladatainak napról napra való leküzdése jelentene.

A megelőzés elsődleges színtere a család. Egy jól működő családban, jó kapcsolatokkal, megfelelő érzelmi támogatással megtartható a gyerek.

Az iskola fő feladata a felvilágosítás és a megelőzés.

Célunk: Segíteni tanulóinkat testi-lelki egészségük megteremtésében és a drogmentes életvitelhez szükséges képességek megszerzésében.

Meg kell tanítani gyermekeinknek:

- a szenvedélykeltő szerek visszautasítását
- a sikertelenség elviselését
- a konfliktusok megoldását
- korlátokat felállítani és elfogadni
- érzelmeket kifejezni
- kapcsolatokat építeni
- saját erőnyeit és gyengéit felmérni
- ellenállni a reklámok nem kívánt hatásainak, és elsajátítani a helyes megítélésüket
- az érzéseket kezelni
- a pozitív értékrend kialakítását
- az internet felelősségteljes használatát, a virtuális térben szerzett kapcsolatok kontrolljának képességét.

Az *osztályfőnöki órák* keretein belül évfolyamonként felfelé bővítve a témát, az életkori sajátosságoknak megfelelően foglalkoznak a tanulók a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a gyógyszerek indokolatlan szedése által okozott problémákkal, a kábítószeres veszélyeivel. Fontos felhívni a figyelmet az egészségre káros hatásaikra, a személyiség fejlődését romboló szerepükre. Az osztályfőnöki órák közvetlen beszélgetései alkalmasak az alapvető és szükséges ismeretek megadására, valamint a hibás ismeretek korrekációjára, a tévhitek és tények összevetésére. *Minden szaktanár a tantárgya* keretében is megtalálja azokat a kapcsolódó pontokat, amelyek alkalmasak a drogmegelőzésre:

- földrajz: drogok származási helye, terjedése,
- biológia: szervezetre gyakorolt tudatmódosító hatása,
- kémia: drogfélék kémiai tulajdonságai,
- rajz: felhívó plakátok készítése,
- magyar irodalom: írók, költők példái
- testnevelés: sportolóknál teljesítménycsökkenés, illegális dopping szerek használatának veszélyei.

Az iskola folyamatos kapcsolatot tart fenn szakmai szervezetekkel. Színteret biztosít a téma interaktív feldolgozására.

Az egészségnevelés témakörében valamennyi felsős évfolyamon és a gimnáziumi osztályokban a *védőnő* is tart osztályfőnöki órákat. Igény szerint a Nemzeti Népegészségügyi Központ egészségnevelői is tartanak osztályfőnöki órákat.

A felvilágosítás és az alapvető ismeretek megadása a szülők számára is nagyon fontos. A *szülői értekezleteken* erre időt kell fordítani. A szülőkkel meg kell ismertetni a legfontosabb vészjeleket, amelyek a drogfogyasztásra utalhatnak, illetve tájékoztatni kell őket arról, hogy hova fordulhatnak segítségért.

A pedagógusok számára fontos, hogy megfelelően felkészültek és tájékozottak legyenek a drogmegelőzés témakörében, így szükséges, hogy alkalmanként *továbbképzéseken* vegyenek részt

e témában, illetve nevelőtestületi értekezleteken tapasztalataikat kicserélik, ismereteiket továbbadják a tantestület többi tagjának is.

A pedagógusok részéről nagy figyelmet, odafigyelést igényel, hogy az iskolai rendezvények, drogmentesek legyenek.

A drogmegelőzéssel szorosan összefügg a bűnmegelőzés, melynek ugyancsak szerepelnie kell az osztályfőnöki témák között. E téma feldolgozásában az osztályfőnökök a Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályának, illetve a szakembereinek segítségét vehetik igénybe.

Fontos, hogy az iskola megfelelő iskolán kívüli, illetve szabadidős programot tudjon felkínálni a tanulók számára (szakkörök, sportkörök, klubdelutánok, kirándulások, táborok).

A pedagógusok a megelőzést akkor tudják jól végezni, ha ezt hitelesen teszik, referenciaszemélyé válnak, illetve a megfelelő módon oda tudnak figyelni a tanulókra. A vészjeleket valamennyi nevelő felismerheti (pl. a tanulók magatartásában beálló hirtelen változások, elesettség, feszültség, sorozatos kudarcélmény, elkülönülés, csavargás, tanulmányi eredmény hirtelen romlása). Számottevő változás esetén a támogató odafordulás jelenti a segítségnyújtás kezdetét. Nagy hangsúlyt kell fektetni az empátia mellett a megértés és az elfogadás kinyilvánítására. Törekedni kell arra, hogy minél pontosabb és valós információ alapuljon az okkeresés. Az együttműködés eredményeként derülhet ki, hogy milyen belső egyensúly borult fel (családi, társas vagy partnerkapcsolat). A valós gond megismerése után tud dönteni a pedagógus, hogy a problémával történő segítő foglalkozáshoz rendelkezik-e elégséges pedagógiai eszközzel. Amennyiben a korrekció meghaladja a szakmai kompetenciáját, akkor segítséget kell kérni más szakemberektől (orvos, pszichológus stb.). A súlyosabb esetekben az egészségügyi, lélektani és szociális segítség jelenti a fiatal számára azt a lehetőséget, hogy belső harmóniáját helyreállítsa, és ne súlyosbodjon az állapota, helyzete (pl.: lelki segélyszolgálat, drogambulancia).

VI. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

"A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közösségi érdek, közös cél, közös értékrend és a tudat tart össze." (Hankiss Elemér)

Mivel a közösség egyénekből áll, az igazi közösség kibontakoztatja, fejleszti az egyéniséget. Maga a közösség a fejlődés keretét biztosítja, miközben tagjai önfejlődésével a közösség is fejlődik, több lesz, mint tagjai egyszerű együttese.

A közösségi nevelés területei:

- a család
- az iskola
- az iskolán kívüli tevékenységek.

A pedagógiai program szempontjából az *iskola keretén belül működő közösségi nevelés területeit* vesszük sorra. Ezek:

- tanórák
- tanórán kívüli, felnőttek által szervezett iskolai foglalkozások (napközi, kirándulások...)
- diákok által szervezett tanórán kívüli iskolai foglalkozások (diákönkormányzati munka)

- szabadidős tevékenység.

Mind a *négy terület* sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek *feladatai*, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien *tevékenyen hozzájárulnak*:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- a másság elfogadásához,
- az együttérző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során:

- megjelenésével,
- viselkedésével,
- beszédstílusával,
- társas kapcsolatával

Ezeket a feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg a társas együttélés azon alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek;
- megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit;
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek;
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket;
- szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén;
- váljon érzékeny környezete állapota iránt;
- kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljon meghatározóvá;
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni;
- tanulóink tudjanak társaikkal és felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni;
- az önálló, felnőtt életben képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani;
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészség, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait;
- kapjon kellő mennyiségű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez;
- tanuljon meg tanulni;
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet;
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésre;
- tevékenysége segítse elő a közösséghez való kötődést.

A pedagógus közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai:

A tananyag elsajátítása

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi cselekvések kialakításának, fejlesztésének segítésére,
- alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- során alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitelt, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségén alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv,

- irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás és -kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének, értelmezésének, megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodást, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
- személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,
- fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- irányuljon a szexuális kultúra, magatartás kérdéseire, fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párokapsolatokra történő felkészítésre
- kapjon átfogó képet a munka világáról,
- alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését.

Mindezt a 12 évfolyamon keresztül fokozatosan, folytonosan és következetesen az életkori sajátosságokat figyelembe véve tesszük, a zene, az ének közösségformáló erejével is.

a.) *A tanórán megvalósítható közösségi feladatok:*

Az **osztályközösség** egyrészt a tanulók fő iskolai tevékenységének, tanulmányi munkájának összefogó kerete, alapvető élet- és munkaközössége, másrészt pedig valójában a tanulók spontán, véletlenszerű gyülekezete. Célunk olyan közösség formálása, amely képes:

- a közös cél érdekében a közös értékrend elfogadására
- az iskola szervezett keretein (tanórák) belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni

Ennek a célnak a megvalósításához több esztendő kitartó, állhatatos és türelmes munkájára van szükség. Ennek érdekében az alábbi **feladatok** megvalósítására törekedhetünk:

- a tanulás támogatása: kölcsönös segítségnyújtással, közösségi ellenőrzéssel, tanulmányi és munkaerkölc erősítésével,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással; helyes cselekvések bemutatásával; bírálat, önbírálat segítségével),
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki)fejlesztése,
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon a már elért eredményekre való építés,
- olyan nevelőtestület kialakítása (megtartása), mely összehangolt célokkal és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja,
- különböző változatos munkaformákkal (homogén és differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, játék, projektmunka, vita, verseny) az együvé tartozás, az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

A helyi pedagógiai programban a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások között is jelentős szerep jut az *ének-zene oktatásának*. A közös éneklés igazi csapatmunka - tanár és diák szoros együttműködését követeli. *Közösségformáló hatása kiváló.*

B/ *A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:*

A tanórán kívüli foglalkozások kötetlenebb tevékenységi formái a közösségfejlesztésnek. A közösen átélt kirándulások, túrák, erdei, nyári és kórustáborok, napközis szabadfoglalkozások, versenyek, fesztiválok, találkozók érzelmmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladat:

- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére.
- A tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- Ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek, tegye ezt szűkebben és tágabban értelmezve: a nemzetközi fesztiválok kiváló alkalommal szolgálnak mások megismerésére, elfogadására. Kialakítják a nyitottságot az újdonság, a máság iránt.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.
- A séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, a felelősség érzését.

c. A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A Diákönkormányzatok a tanulók önirányító, önszervező közösségei, melyben a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, önállóan intézik saját ügyeiket. Az autonómia egyéni szinten is megjelenik, de a közösség autonómiája is fontos: adott közösséget érintő döntéseket adott szinten kell meghozni.

Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozzá létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra.

Feladat:

- Olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban, és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

d. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatásuk nemcsak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A szabadidős tevékenységek egyre inkább a nevelőmunka középpontjába kerülnek. Nagyon fontos az oktatás és a szabadidős tevékenység gondosan megtervezett, átgondolt munkamegosztása, amely az egymásra épülés, az egymásba kapcsolódás teljes rendszerét kell hogy jelentse.

Az iskolai szabadidős tevékenység jó terepet biztosít a közösségfejlesztő munkának.

A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladat:

- Jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel.
- Olyan közösségek létrehozása, amelyek nemcsak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket.
- A csoporton belüli kapcsolatok erősítése.
- A csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezető elfogadása az együttműködés megalapozása és fejlesztése.
- A tevékenységformákat haszna át a kölcsönösség és az egyéni képességekre, aktivitásra való építés.
- Az egyes tevékenységformák tematikájának kidolgozását határozza meg az elsajátítandó ismeretek készségi szintjének alakítása mellett az életkor, a rétegspecifikus jellemzők figyelembevétele és az egyedi személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési mód.
- A tevékenységformák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön.
- Olyan erős érzelmi-értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amelyek során csodálkozva fedezhetik fel önmagukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést.
- Olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak pozitív szemléletű életmód kialakítására.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink az oktatás-nevelés egymásra épülő szintjein

Alsó tagozat

A gyermekközösség létrehozásában a pedagógusközösségnek, a nevelőnek vezető szerepe van. Arra törekszik, hogy a gyermekközösséget - sokoldalú tevékenységének kibontakoztatása folyamatában - mindinkább képessé tegye arra, hogy szervezze, tervezze saját életét.

A 6-10 éves tanulók korlátozott kezdeményezőkézsége miatt igen nagy a felelőssége a tanítónak. Csakis a tervszerűen vezetett, a vezető által szervezett közösségi tevékenység folyamán vonhatók be fokozatosan a gyermekek saját életük alakításába, fejleszthető tudatosságuk, közösségi felelősségérzetük.

A tanulóközösség fejlődését a pedagógus hatása mellett nagymértékben befolyásolják a gyermekek a családban és a közösségben szerzett tapasztalatai, valamint azok a spontán kapcsolatok, amelyek a 6-10 éves gyermekek közösségeiben létrejönnek.

A gyermeki közösség ismérvei:

- beilleszkedés az új életkörülményekbe,
- eredményes tanulás,
- a tanító szeretetének kiérdemlése,
- az osztály jó hírének megalapozása.

A gyermekközösséget jellemzi a cél érdekében folytatott közös munka, a tevékenység közös megszervezése. Kialakul a közösség szerkezete, annak kisebb és nagyobb egységei.

A közös célok megvalósítása során bonyolult kapcsolatok jönnek létre közöttük:

- megtanulnak egymáshoz alkalmazkodni,
- vezetni és végrehajtani,
- egymással együttműködni.

Az 1-2. osztályosok kapcsolatai viszonylag szűk körűek, nemigen terjednek a párhuzamos, a szomszédos osztályok határán túlra. A 3-4. osztályosok a kisebbek és a nagyobbak közösségeivel egyaránt érintkeznek; tanítóik rövidebb időszakra, egy-egy közös akcióra, kóruséneklésre teremtenek kapcsolatot.

Első osztályban a közösségi nevelés legsürgősebb feladatai:

- a folyamatosság biztosítása az óvoda és az iskola között,
- az egyes tanulók különböző okokból származó elkülönülésének fokozatos feloldása,
- valamennyi gyermek társas kapcsolatainak fejlesztése,
- az egymáshoz tartozás érzésének állandó fejlesztése.

Egészen 4. osztályig jellemző, hogy általában 2-4 gyermek áll kapcsolatban egymással.

Tapasztalható, hogy a 6-10 évesek között vannak peremgyerekek, akiknek vagy azért nincs senkivel társas kapcsolatuk az osztályközösségben, mert elkülönülnek, vagy azért, mert tőlük zárkóznak el. Az elkülönülő gyermekkel megkülönböztetett gondossággal kell foglalkoznia a pedagógusnak.

Nehezebb feladat az, ha valamely tanulóval a többiek nem akarnak kapcsolatot kialakítani. Ilyenkor az elzárkózás okainak felderítése az első feladatunk, s csak ezt követi az ok fokozatos megszüntetésével az elszigeteltség feloldása.

Közeli, közép- és távoli célokat tűzünk a közösség elé. A célok megvalósítása során kövacsolódik a közösség.

Felső tagozat

A gyerekek társaságának szerkezete 9-10 éves kor után rendeződik át: valódi csoporttá, közösséggé válhatnak, amelyben egyre határozottabbá váló rokonszenvek és ellenszenvek barátságokká, elutasításokká, néha ellenségeskedéssé alakulnak.

Az **5-6. osztályban** élénk társas élet tapasztalható, amely erősen épül egymás ösztönös keresésére, a társas együttlét örömeire. Szívesen töltik együtt idejüket. Kialakul egy aktív mag, amely már részt vesz a programok szervezésében, végrehajtásában, értékelésében. Az osztály közösségi életének jelentős *fóruma az osztályfőnöki óra*. A közösség feladata, hogy törődjön minden egyes tagjával, igyekezzon védeni tagjait. Ekkor alakulnak ki a közösségben a baráti csoportok.

Az osztályfőnök fontos feladata figyelemmel kísérni a rétegek, a csoportok mozgását, elő kell segíteni a belső viszonyok kedvező alakulását, szerveződését.

A **7-8. osztályban** egyfajta differenciálódás mutatkozik. Az osztály értékrendjében, szokásaiban megjelennek a fiatalok tanulástól független értékei, szokásai. Nagy különbségek tapasztalhatók abban, hogyan viszonyulnak a tanulási teljesítményhez, annak fontosságához, értékéhez. A gyerekek életében egyre fontosabb lesz a kortársak, a barátok véleménye, életségmélletükben csökken a felnőttek jelentősége.

Bár a tizenévesek továbbra sem hagyják figyelmen kívül azoknak a felnőtteknek a véleményét, akikre korábban hallgattak, de tanácsaik, értékeiket és ízlésüket a legtöbb esetben kritikával fogadják.

A közösségfejlesztés fő színterei:

1. A tanóra: A közösségfejlesztésre vonatkozó feladatok *minden tantárgyban* megjelennek.

Az osztályközösség kialakítása, fejlesztése, a közösségi értékrend kialakítása minden pedagógus, de kiemelten az **osztályfőnök** feladata.

Fontos, hogy az osztályfőnök

- pozitív érzelmi légkört fejlesszen és tartson fent az osztályban,
  - a tanulók érezzék magukat biztonságban

- a tanulók érzelmi karaktere, személyisége optimálisan fejlődhet.

A nevelő *irányítása legyen demokratikus* - így a közösség önállósága hamarabb alakul ki, s könnyebben kezelhetők a közösségben kialakuló konfliktusok.

A közösségfejlesztés legfontosabb céljait, feladatait az életkori sajátosságok figyelembevételével az osztályfőnöki tanterv is meghatározza.

Fejlesztési követelmények, célok, feladatok:

- A gyermekközösségek sokirányú tevékenységének fejlesztése.
- Az együttes tevékenységben való részvétel képességeinek kibontakoztatása.
- A tanulók társas kapcsolatainak gazdagítása, a társak iránti helyes megítélésre nevelés.
- A társas kapcsolatok létrejöttének feltételeire való felkészítés.
- A szociális érzékenység fejlesztése.
- Felkészítés a családi életre.
- Hazánk helye a nagyvilágban, Európában. Tolerancia más népek, kultúrák iránt.
- Legyenek képesek együttesen, fegyelmezetten, önmagukért és egymásért is felelősen tevékenykedni.
- Legyenek képesek az együttélés szabályainak alkalmazására egyén és közösség viszonyainak figyelembevételével.
- Legyenek képesek felismerni a társas kapcsolatok jellegzetes formáit, tiszteljék mindenkit az embert.

2. A közösségfejlesztés lehetőségei a tanórákon kívül is szélesek pl.:

- kirándulás, táborozás, színházlátogatás, klubdelután szervezése
- A csapatjátékok, csapatsportok jó közegei lehetnek a csoportmotívumok fejlesztésének..
- Szakkörök, ifjúsági szervezetek, DÖK
- Kórus: A közös éneklés játékokkal, játékos dalokkal, a közös élmény közösségfejlesztő hatású. A kóruséneklésben az "egyet akarunk" elve már magasabb rendű formáló, fejlesztő hatású. Az esztétikai élmény fokozása érzelmileg még közelebb hozza a gyermekeket egymáshoz. A kórustalálkozók a versenyszellem kialakításában is fontosak.

Gimnázium

A középiskola szerepe nagyon fontos, mivel ebben az életkorban a gyermekkori benyomások megerősödnek és kiszélesednek, a kamaszkori tapasztalatok pedig erőteljesen befolyásolják a felnőttkori viselkedésmintákat és attitűdöket.

A 9. osztályban a hovatartozás kérdése nagyobb hangsúlyt kap, fokozott odafigyelést igényel a pedagógusok részéről. A tanuló új osztályba kerül, ezzel együtt új tanulóközösségbe, mely nem spontán szerveződik, hanem mesterségesen összeállított. Iskolánk 12 évfolyamos voltát tekintve különös odafigyelést igényel a nyolcadik osztályból az iskolán belül továbbtanulók és a más iskolákból érkezettek közötti különbség elsimítása. Az osztályközösség magját alkotják az eddig is egy tanulócsoporthoz tartozók.

Az **osztályközösség** formálásakor a pedagógusoknak meg kell birkózniuk azokkal a nehézségekkel, melyeket az eltérő tantárgyi tudásszintű, eltérő családi és szociális helyzetű, eltérő etnikumokhoz, vallási felekezetekhez tartozó, eltérő érdeklődési körű diákok összekovácsolása jelent. Iskolánkban megoldandó problémaként jelentkezik a kilencedikesek eltérő zenei műveltsége és képzettsége. Cél, hogy az osztályban megfelelő, lehetőség szerint kellemes légkört biztosítsunk a tanuláshoz és a tanulók személyiségének fejlődéséhez, melyben a csoportdinamika pozitív irányban képes működni.

A középiskolás korosztálynál figyelembe kell venni azt is, hogy már nem feltétlenül az osztály az elsődleges szerveződési közösségforma. A tevékenységi körök bővülésével a tanórán kívüli és a szabadidős tevékenységek (sportolás, zenélés, szórakozás, hobbik) legalább olyan jelentős részt foglalnak el a fiatalok életében, mint a tanulás. Ezek szerepe felerősödik.

Az új iskolával történő érzelmi azonosulás fontos része, hogy a diákok megismerjék és elfogadják az iskola hagyományait, jelképeit, szellemiségét. Ennek eszközei iskolánkban a kórusfesztiválok, versenyeken történő aktív részvétel, a Kodály Napok rendezvénysorozat. Intézményi sajátosság, hogy a 9. osztályban más iskolából érkezők nemcsak új középiskolához csatlakoznak, hanem egy másfajta **iskolai közösség**hez is: a 12 évfolyam közös értékeit, közös tradícióit kell elfogadniuk.

Az első középiskolás évben a fiatal szembesül azzal az érzéssel, hogy a "nagy nyolcadikosból" "kicsi elsőssé" alakul vissza. Az iskolai közösségen belül ez a státuszváltás együtt kell hogy járjon az eddigi viselkedésformák megváltoztatásával; s egyszersmind kiváló alkalmat teremt az újrakezdésre, tiszta lappal indulásra. A tanulóközösségen belüli szerepeket újraosztják, mindenkinek meg kell találnia saját helyét.

Serdülőkorban alakulnak ki a legőszintébb és legtartósabb kötődések. E téren az iskolának nehéz, de fontos feladata, hogy saját keretein belül alternatívákat teremtsen ahhoz, hogy spontán, de értelmes céllal szerveződő csoportok alakulhassanak ki, melyekkel az egyén képes azonosulni.

Iskolánkban elsősorban a közös éneklés, zenélés ad lehetőséget a csapatszellem alakítására. Nemcsak maga a kóruséneklés fontos, hanem az azzal együtt járó fellépések, külföldi és belföldi utazások, versenyek, rendezvények.

A közösségfejlesztés e színtereinek a felső tagozatnál ismertetett funkciói szintén érvényesek a középiskolai osztályokban is.

A 9. osztályban kialakult társas kapcsolatok a 10-11. év során alig változnak, de stabilizálódnak. A 11. osztályban már elkezdődik a ráhangolódás a 12. osztályban bekövetkező változásra. Ez az érettségire történő felkészülés, ugyanakkor a végzősök közös problémája, hogy ki kell alakítaniuk azt a stratégiát, hogy "hogyan tovább". Mindezek nagymértékben hozzájárulnak az osztályon belül a közösség szellemiségének megerősödéséhez. Ehhez az iskola úgy nyújthat segítséget, hogy a négy év során kialakítja a diákokban a nyitottságot és a rugalmasságot.

A fiataloknak meg kell érteniük, hogy a közösségeket az egymástól való kölcsönös függés és az egymásért való felelősség köti össze. Ez a lecke tehát az *együttműködésről* szól. Az együttműködés kategóriáit ki kell szélesítenünk az osztálytermen és az iskolán kívülre. A serdülő korosztály számára a legfontosabb közösség az értékítélet szempontjából a **kortársak közössége**, értve ez alatt a kortársakat nemcsak az iskolában, de a partneriskolákban és a város, az ország olyan intézményeiben, melyekkel valamilyen téren rivalizálunk.

Minden pedagógus feladata az optimális tanár-diák viszony kialakítása. Ugyanakkor a kölcsönös megbecsülés és tisztelet mellett a diáknak el kell fogadnia a tanárnak mint felelős vezetőnek és irányítónak a státuszát. E téren szintén az osztályfőnökökre hárul a legnagyobb feladat.

VII. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma és az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok kötelességeit és jogait a 2023. évi LII. törvény szabályozza.

1. A pedagógusok (kötelező) óraszám

Pedagógus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus neveléssel-oktatással lekötött munkaideje 24 óra.

Mesterpedagógus (szakértő, szaktanácsadó) neveléssel-oktatással lekötött munkaideje 18 óra, (innovatív) 24 óra.

Gyakornok neveléssel-oktatással lekötött munkaideje 20 óra.

2. A pedagógusok egyéb rendszeres feladatai

A heti kötött munkaidőben a pedagógus neveléssel kapcsolatos feladatai.

- eseti helyettesítés, tanulók felügyelete, tanulókíséret
- eseti tanulói foglalkozások, tantárgyfelosztásban nem szereplő korrepetálás, tehetséggondozás, felzárkóztatás, nyelvvizsga-előkészítés stb.
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, gyermek- és ifjúságvédelmi, diákönkormányzati feladatok ellátása
- felkészülés a másnapi tanítási órákra, dolgozatjavítás
- kísérletek, a tanítás során alkalmazott eszközök összeállítása, kipróbálása
- részvétel a nevelőtestület, munkaközösség értekezletein, megbeszélésein
- az intézmény igazgatója által elrendelt eseti feladatok elvégzése

- a tanulók számára rendezett sport-, kulturális, ünnepi stb. rendezvények szervezése, az azokon történő részvétel.

Az osztályfőnöki munka tartalma és az osztályfőnök feladatai

Az iskolai nevelő-oktató munka során nagyon fontos szerepe van az osztályfőnöknek. Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg, lehetőleg 4 évre, hogy az alsó és felső tagozaton, valamint a gimnáziumi osztályokban 4-4 évig egy személy lássa el az osztályfőnöki munkát. Az osztályfőnököt megilleti a jog, hogy osztályában ő tanítsa szaktárgyait.

Az osztályfőnöki munka tartalma:

- Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoporthoz.
- Egy osztályt és annak tanulóit érintő iskolai fejlesztő hatások koordinálása; a nevelési tényezők összefogása, a tanulók személyiségfejlesztésének iskolai szervezése.
- Munkáját a helyi tanterv, az iskola pedagógiai programja és az éves munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnök feladatai:

- A tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése; közösségi tevékenységük irányítása; önállóságuk, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.
- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma az osztályfőnöki órák tanterve.
- Törekszik tanulói személyiségének; családi és szociális körülményeinek alapos megismerésére; a szülők iskolával szembeni elvárásainak; a gyerekekkel kapcsolatos ambícióinak megismerésére.
- Feltérképezi az osztály szociometriai jellemzőit; az osztályon belül uralkodó értékrendet.
- Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel.
- Látogatja osztálya tanítási óráit, a tanítási órán kívüli foglalkozásait; tapasztalatait, észrevételeit, az esetleges konfliktusokat az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Szükség esetén - az igazgató hozzájárulásával - az osztályban tanító tanárokat és az érintett más pedagógusokat tanácskozássra hívja össze.
- Értekezleten vezetői kérésére ismerteti és elemzi a tanulócsoporthoz helyzetét, neveltségi szintjét, tanulmányi munkáját, magatartását. Az osztályban tanító pedagógusokkal megvitatta az addig tapasztaltakat és a következő időszak teendőit.
- Gondot fordít arra, hogy osztálya tanulói ériék el a képességüknek megfelelő szintet a tanulásban. Havonta az osztállyal együtt értékeli a tanulók tanulmányi előmenetelét, magatartását és szorgalmát.
- Segíti a tanulásban lemaradók felzárkóztatását.
- Gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.
- Tiszteletben tartja a gyerekek emberi méltóságát; gondoskodik arról, hogy az osztály közösségi tevékenysége során alkalmat teremtsen minden tanulónak a demokratikus közéleti szereplésre való felkészülésre.
- A helyi tantervben meghatározott órakeretben osztályfőnöki órát tart. Ezeket használja fel az osztályban adódó szervezési és pedagógiai problémák megoldására. Az osztályfőnöki órák témáit a munkaközösség által meghatározott formában, tanmenetben rögzíti. Az egyes alapkérdésekkel való foglalkozás mértékét, a ráfordított időt és az osztályfőnöki tematikába kerülő egyéb kérdéseket az iskola pedagógiai programja, a tanulók fejlettségi szintje és az érdeklődés alapján választja ki. A tanmenetben tervezett témák feldolgozására alaposan felkészül, ugyanakkor a tanulók érdeklődésének, aktivitásának figyelembevételével rugalmasan kezeli azokat: egyesekre a tervezettnél több vagy kevesebb időt fordíthat.
- Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepeire, szervezi osztálya szabadidős foglalkozásait oly módon, hogy így megismertesse tanítványaival a kulturált szórakozás és művelődés változatos formáit, kifejlessze bennük a szabadidő tartalmas kialakításának igényét.
- Segíti az iskolai diákönkormányzat munkáját, felkelti a tanulóknak az iskolai közéleti tevékenység iránti érdeklődést, az osztály életének demokratikus szervezésével kifejleszti bennük az ehhez szükséges képességeket.
- A gyerekek minden iskolai tevékenységét (beleértve a tanórán kívüli és szabadidős foglalkozásokat is) értékeli, bennük is kialakítja a reális önértékelés igényét.

- Folyamatosan törekszik osztályában a társadalmi munkamegosztás megismertetésére. A gyerekek életkorának megfelelően szakmai ismertetésekkel, önismereti gyakorlatokkal készíti fel tanulóit a pályaválasztásra.
- Felelős megbízásával és munkájának ellenőrzésével biztosítja az osztályterem rendjének, tisztaságának, berendezési tárgyainak megőrzését.
- Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására; együttműködik a szülőkkel.
- Évente legalább két alkalommal szülői értekezletet; kéthavonta fogadóórát tart.
- Megismerteti a szülőkkel az iskola pedagógiai programját, házirendjét, megbeszéli velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit az osztály, ill. az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.
- Irányítja osztályában a szülői munkaközösség munkáját, akik képviselik az osztály érdekeit a nevelőtestület előtt. Kapcsolatot tart a szülői szervezettel.
- Szervezi az arra vállalkozó szülők részvételét a pályaválasztási, iskolai szabadidős programok, kirándulások, táborozások szervezésében, az iskolai alapítvány támogatásában.
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyerekek magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, alkalmazza az iskolai szabályzatokban rögzített dicséret és elmarasztalás formáit.
- Elvégzi az osztályfőnök adminisztrációs teendőit, felel az osztálynapló szabályszerű, naprakész vezetéséért, a törzslapok pontos felfektetéséért.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók érdekében együttműködik a megfelelő szakemberekkel; gondoskodik számukra szociális és tanulmányi segítség nyújtásáról.
- Regisztráltatja és összesíti a tanulók hiányzásait; adatokat szolgáltat osztályáról az iskolai statisztika elkészítéséhez.
- Elvégzi a tanulók továbbtanulásával kapcsolatos adminisztratív teendőket; továbbtanulási lapjaikat szabályszerűen és pontosan továbbítja.
- Aktívan részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, a szakirodalom tanulmányozását, bemutató foglalkozást, különböző témájú felmérések kidolgozását és elemzését vállalja.
- Munkájáról az iskolavezetésnek félévente írásbeli beszámolót készít az osztálya helyzetéről, magatartási, tanulmányi fejlődéséről.

VIII. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai feladatok

A Köznevelési Törvény alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

1. különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló
  - a) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló
  - ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló
  - ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló
2. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló
3. tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló

A tanulás sikere közös célja mind a pedagógusnak, mind az iskolás gyermeknek, mind a szülőnek. A tanulás minősége közvetlenül alakítja a gyermek iskolai teljesítményét, távlatokban pedig egész életpályáját, személyiségét.

Minden esetben az egyik legfontosabb feladata az iskolának a *helyzetfelmérés*. A tanulási probléma észlelése esetén az osztályfőnök/osztálytanító, szaktanár vagy a fejlesztő/gyógypedagógus javaslatára a Pedagógiai Szakszolgálatnál vizsgálatot kezdeményezünk a szülő beleegyezésével. Amennyiben a vizsgálat során beigazolódik, hogy tanulónak különleges bánásmódban kell részesülnie, a hátránykompenzálás érdekében biztosítani kell számára a szakértői javaslatban foglaltakat. Együttműködünk a tanulók hatékony megsegítése érdekében pszichológusokkal, családsegítő szakemberekkel, iskolai szociális segítővel, a pedagógiai szakszolgálatban és a szakértői bizottságban dolgozó kollégákkal, valamint a gyermek idegrendszert támogató munkatársaival.

Fontos, hogy a kiszűrt tanulók minél korábban megkezdjék a megfelelő terápiát. Ha a szakvélemény alapján fejlesztésre, rehabilitációra van szüksége a gyermeknek, a fejlesztő- illetve gyógypedagógus a szülővel és a pedagógussal megfelelő kapcsolatot tartva figyel arra, hogy gyermek részt vegyen ezeken a foglalkozásokon.

Az NKT.27.§ 5. bekezdése rendelkezik arról, hogy az iskola köteles megszervezni a tanuló heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeret különbözőzete terhére a tehetségkibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók számára, továbbá az 1-4. évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést biztosító kiscsoportos foglalkozásokat.

1. A sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánk a szakértői bizottságok által megfogalmazott szakvélemények alapján, az Alapító Okiratunknak megfelelően integrálja a sajátos nevelési igényű tanulókat a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei alapján.

A sajátos nevelési igényű az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

A sajátos nevelési igényű tanulónak joga, hogy különleges bánásmód keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították. A különleges bánásmódnak megfelelő

ellátást – speciális szakképzettséggel rendelkező szakemberrel – a szakértői bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint kell biztosítani. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése utazó gyógypedagógusi hálózat útján is biztosítható. Az utazó gyógypedagógusi hálózat megszervezése és működtetése a kormányhivatal feladata. A tanulónak kötelessége részt venni a rehabilitációs foglalkozásokon. Az osztályfőnök feladata, hogy az SNI-s tanuló felülvizsgálati folyamatát határidőben elindítsa.

A tanulók fejlesztésében törekedni kell:

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejlődési dinamika nyomon követésére.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása;
- tanulásmódszertani elemek beemelése;
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása;
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- az értékelési eljárások megválasztása;
- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;
- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevételével;
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok (tanórán a pedagógiai asszisztens), a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

A sajátos nevelési igényű tanulóknak joga, hogy a szaktanárok a szakértői bizottság által meghatározottak szerint végezzék a nevelő-oktató munkát.

- A tanulót az igazgató **mentesítheti** (Nkt 55.§ 1) szülői kérelem alapján az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, sajátos helyzete ezt indokolta. Ha a tanulót felmentették a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az igazgató által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot a tudásáról.
- A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az igazgató mentesíti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, és e helyett szöveges értékelés és minősítés alkalmazását írja elő. A szöveges értékelésben és minősítésben a pedagógus pontosan meghatározza, hogy a tanuló milyen eredményt ért el, illetve milyen pedagógiai fejlesztésre van szüksége. Amennyiben a szakvélemény tartalmazza azt, hogy a tanulót teljes mértékben fel kell menteni az értékelés és minősítés alól, abban az esetben nem kell szöveges értékelést alkalmazni.

- szóbeli számonkérés helyett írásbeli számonkérés lehetőségének biztosítása
- írásbeli számonkérés helyett szóbeli számonkérés lehetőségének biztosítása
- Az érettségi vizsgán a tanuló – a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint- másik tantárgyat választhat.
- A szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésre az igazgató engedélye alapján:
- Az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb 30 perccel meg kell növelni.
- Lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja.
- A vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.
- A szóbeli vizsgát írásban teheti le.
- Egyéni előrehaladású nevelés-oktatás esetében az ilyen módon oktatott tantárgyból a tanuló a szakvélemény javaslata alapján meghatározott ideig szöveges értékelést kap. Az egyéni előrehaladású nevelés-oktatás legkésőbb a 4.évfolyam végéig tarthat.
- A szaktanár és az osztályfőnök feladata, hogy segítő megkülönböztetéssel egyénileg támogassa a tanulót, elsősorban az önmagához mért fejlődését értékelje.

2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Ha a pedagógiai szakszolgálat a szakvélemény alapján beilleszkedési, tanulási, magatartási zavart állapít meg, akkor a tanuló a szakvéleményben meghatározott fejlesztésre jogosult. A fejlesztő foglalkozás biztosítása és megszervezése az iskola feladata, melyet fejlesztő pedagógus, pszichológus, illetve szaktanárok végeznek. A fejlesztésért felelős pedagógusok egyéni fejlesztési tervet és a tanév végén a tanuló fejlődéséről szöveges értékelést készítenek. A fejlesztő pedagógus a félévi, illetve év végi konferencián a végzett munkáról, eredményekről beszámol. A fejlesztés egyéni vagy kiscsoportos formában történik. A szülőt tájékoztatni kell azokról a lehetőségről, amelyekkel az iskola segítséget nyújt gyermeke eredményes felkészüléséhez. A tájékoztatás levélben történik, amely tartalmazza a fejlesztő foglalkozást tartó pedagógus nevét, a fejlesztés idejét és helyét. A tanulónak joga van minden olyan tanulással kapcsolatos kedvezményhez, amelyet a szakvélemény tartalmaz.

Az iskola a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességekkel küzdő tanulók fejlődése érdekében kapcsolatot tart a különböző intézményekkel.

Az iskolán kívüli intézményi kapcsolatok:

- Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Székesfehérvári Tagintézménye
- Gyermek ideggondozó
- Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága
- Alba Bástyá Család- és Gyermekjóléti Központ

Az iskolán belüli lehetőségek:

- tanító/szaktanár pedagógus
- fejlesztő pedagógus
- gyógypedagógus
- utazó gyógypedagógus
- iskolai szociális segítő
- pszichológus
- gyógytestnevelő

Milyen keretek között tudunk segíteni a rászorulóknak:

- egyéni fejlesztés
- kiscsoportos fejlesztés
  - korrepetálás
  - tanórai differenciált foglalkozás
  - egyéni elbeszélgetés
  - osztályközösség, diáktársak odafigyelése
  - napközi otthon
  - gyógytorna
  - tanulószoba
  - könyvtár

1. A kiemelten tehetséges tanulók

Kiemelten tehetséges tanuló az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelhető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Minden gyermek tehetséges valamiben. Az iskolai nevelés-oktatás során meg kell találni a tanulóban szunnyadó értékeket, és a felszínre kell hozni.

Az iskolában folyó nevelés és oktatás fő feladata, hogy a gyermeki fogékonyságra, kíváncsiságra, érdeklődésre, nyitottságra építve a készségeket, képességeket fejlessze, a tehetséget „láthatóvá” tegye. A tehetséggondozás, tehetségfejlesztés *kiemelt és hálás feladata* a nevelőtestületnek. A tehetséggondozás feladata a tehetséges tanulók felismerése, optimális fejlődésének segítése, személyiségének fejlesztése, sikeres pályaeorientációja, a szülők támogatása.

Feladatunk, hogy eredményesen tudjuk kezelni a tanulók közötti fejlettségbeli különbségeket.

Tanórákon a differenciált foglalkozás módszerével, az egyéni és csoportmunka lehetőségének kihasználásával, a személyre szabott feladatok kiosztásával élnek a pedagógusok. Az osztályon belüli kiscsoportok létrehozása a lassan fejlődők és a tehetségesek fejlesztésének sikeres eszköze. A tanulók közti különbségeket az osztály együtt tartásával, együtt nevelésével jobban lehet kezelni, hogy a lassú tanulóknak legyen esélyük a beilleszkedési minimum elsajátítására, a tehetségesebbek pedig adottságaiknak megfelelő fejlődésére.

A **tanórán kívüli** lehetőségeket nevelőink sokszínűen alkalmazzák: versenyek, szakkörök, előkészítők, kiállítások, könyvtár-, múzeum-, színházlátogatások, kapcsolattartás művészeti iskolákkal. Az idegen nyelvek gyakorlására ad lehetőséget a nemzetközi pályázatokon való részvétel.

Az iskolán kívüli szervezeti formák főleg a serdülőkorban, a 7-10. évfolyamokon válnak különösen fontossá, és valamilyen érdeklődési, tevékenységi körben a speciális irányú fejlődést és a pályaeorientációt szolgálják.

A tehetséggondozás egyik feladata a 8. és 12. osztályban történő felvételi vizsgára való felkészítés. Ezzel is segítve, hogy tanulóink képességüknek, tehetségüknek megfelelő iskolatípusban folytassák tanulmányaikat.

Mindezen általános feladatok mellett iskolánkban különleges tehetséggondozó munka is folyik különböző területeken; az intézmény jellegéből adódóan művészeti téren, illetve tudományos területeken.

A tehetséggondozás egyik bázisa, hogy eredményesen szerepeljünk akkreditált tehetségpontként, illetve bekapcsolódjunk a nemzetközi tehetségálózatba. A hazai és a nemzetközi tehetségpontok színesítik, bővítik a munkánkat, pályázati lehetőségeket biztosítanak.

A tehetséggondozó munka tudatos, szervezett keretek között működik, aminek első lépése a tehetségazonosítás, majd személyiségfejlesztés, tudásbővítés, pályaorientáció, illetve szülői tanácsadás. A személyiségfejlesztés célja azon problémák meghatározása is, ahol a tehetséges diák általában gyengén teljesít; úgy, mint céltudatosság, önkontroll, határidőtartás, csapatmunkában dolgozni tudás, türelem, empátia. Ezeket a készségeket például levelező versenyekkel fejlesztjük.

A tudásbővítés versenyfelkészítésben, illetve célzott kirándulásokban is manifesztálódik, úgy, mint az OKTV, OÁTV, a TUDOK, Innovációs verseny, illetve Kutató Gyerekek Tudományos Konferenciája, TETT mesepályázat. Célzott kirándulásként a Kutatók éjszakájának meglátogatása, kutatóintézet látogatások, illetve egyéb tudományos programokon való részvétel szolgál, tanulóink részt vesznek az Alba Innovár által szervezett programokon.

A pályaorientáció, a pályaválasztás segítése fontos feladat a tehetséges tanulók esetében is a képességeknek, egyéni elvárásoknak leginkább megfelelő hivatás kiválasztásához. Mindezt az iskola tartalmaz, színvonalas pályaorientációs napok szervezésével, job shadowing programokkal, egyéni beszélgetésekkel biztosítja.

A tehetséges gyermeket nevelő szülőket tanácsadás keretein belül támogatjuk. A programban kiemelt partnereink a Fejér Megyei Tehetségtanács, a Pedagógiai Szakszolgálat, az Óbudai Egyetem, az Alba Innovár.

IX. A tanulók intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai, gyakorlásának rendje

Az emberi méltóság tiszteletben tartásával és mások érdekeinek, jogainak sértése nélkül minden diák véleményt mondhat minden, az iskola életével kapcsolatos személyről, eseményről, eljárásról. A tanuló a véleményét önállóan, saját maga, illetve a tanulók képviselője útján mondhatja el.

Véleményüket szervezett formában nyilváníthatják ki a diákok az érdekeiket képviselő fórumon. Ez a fórum a Diákönkormányzat. (DÖK) Az iskolánkban működő DÖK szervezetébe minden tanuló választó és választható. A megválasztott tanuló a diákok érdekeit képviseli a DÖK ülésein. A tanulók nagyobb közösségét érintő ügyek eldöntése előtt ki kell kérni a DÖK véleményét. A tanulók nagyobb közösségének minősül véleményezési szempontból az a közösség, amely az iskola tanulóiból legalább 50 főt magába foglal.

A tanulókat közvetlenül érintő igazgatói, nevelőtestületi döntések előkészítő szakaszában az iskolavezetés kikéri a DÖK véleményét, javaslatát. Ezeknél az intézményi döntéseknél a DÖK gyakorolhatja véleményezési jogkörét.

Az iskolai DÖK egyetértési jogával élhet a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor, az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor, a Házirend, az SZMSZ diákokra vonatkozó részeinek elfogadásakor, illetve módosításakor.

A tanévenként legalább egy alkalommal megrendezésre kerülő diákközgyűlésen értesülhetnek tanulóink a DÖK munkájáról, a tanulói jogok helyzetéről. Véleményüket elmondhatják minden felmerülő kérdéstről, javaslatot tehetnek a házirend módosítására is.

A gyűlés előkészítése, szervezése a DÖK-vezetés és a segítő tanár feladata. A diákközgyűlés idejét az éves munkatervben határozza meg az igazgató. A gyűlésen részt vesznek az osztályközösségek képviselői, a tantestület tagjai és az iskolavezetés. A közgyűlést két héttel előre írásban meg kell hirdetni. A közgyűlésen született döntésekről a tanulók az osztály képviselőjétől vagy az osztályfőnöktől értesülhetnek.

A DÖK évente egy tanítás nélküli munkanapról dönt az alábbiak szerint: szeptember 10-ig írásban átnyújtja a nap időpontjára és programjára vonatkozó javaslatát, amelyet a tantestület véleményez és az igazgató hagy jóvá.

A tanuló joga, hogy szóban illetve írásban tájékoztatást kapjon személyét, tanulmányait, egyéb iskolai elfoglaltságait érintő kérdéstről - a lehető legrövidebb időn belül - szaktanárától, osztályfőnökétől, a nevelőtestülettől vagy az igazgatójától

Amennyiben a diákok úgy érzik, hogy egy iskolai döntés során jogaik, érdekeik sérültek, segítségért fordulhatnak szóban vagy írásban, személyesen vagy osztályuk választott képviselőjén keresztül a DÖK-höz vagy közvetlenül tanáraikhoz, osztályfőnökükhöz, az igazgatóhoz, akik az ügyben érdemben eljárni kötelesek.

A tanulót, illetve a tanulók nagyobb közösségét érintő írásbeli kérdést a vezetőség kivizsgálja, arról 15 napon belül írásban döntést hoz, s azt indokolja. A tanuló az őt megillető jogokról az osztályfőnökétől, ha az érintettség miatt ez nem megoldható, akkor az igazgatótól, igazgatóhelyettesétől vagy a DÖK- segítő pedagógustól kaphat választ.

Minden a tanulóval kapcsolatos döntést írásban közlünk a tanulóval, illetve szüleivel, mely ellen 15 napon belül joguk van eljárást kezdeményezni a törvény keretein belül.

X. A szülők, a tanulók és pedagógusok együttműködésének formái

A gyermek fejlődését két alapvető nevelési tényező határozza meg, a család és az iskola. Szülőknek, pedagógusoknak közös céljuk: minden egyes tanuló személyiségének harmonikus, optimális fejlesztése. Ez csak akkor lehetséges, ha a pedagógus és a szülő társak a nevelésben, erejüket egyesítve, azonos célokért, egybehangoltan végzik emberformáló munkájukat.

Ezen együttműködés

- *Alapja:* a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség.
- *Megvalósulási formái:* a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység.
- *Feltétele:* a kölcsönös bizalom és tájékoztatás, az őszinteség.
- *Eredménye:* a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

A gyermekek nevelése, egészséges testi és pszichikai fejlődése a családban kezdődik. Itt sajátítja el többek között a társas érintkezés szabályait, szokásait, formálódik a viszonya a felnőttekhez. A szülők példája igen jelentősen befolyásolja a gyermekek személyiségének fejlődését. A pedagógus feladata, hogy meggyőző példa, tudományos igényű, közérthető érvelés alapján győzze meg, segítse a szülőket a következetes nevelés sikeres megvalósításában.

Az iskola és a szülői nevelés összhangját a következő fórumok segíthetik:

1. **Szülői értekezlet feladata:**
  - a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása
  - a szülők tájékoztatása:
    - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
    - az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól
    - a helyi tanterv követelményeiről
    - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról
    - saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról
    - a művészeti csoportok működéséről, eredményeiről, sikereiről
    - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
    - az iskolai és az osztályközösség céljairól, eredményeiről, problémáiról, tervezett programjairól, munkatervéről
    - a tankönyvek, segédkönyvek beszerzésével kapcsolatos iskolai döntésekről. (EMMI/82.§ 5. bekezdés)
    - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatójának.
2. **Fogadóóra:** feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal.
3. **Nyílt nap:** feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül

gyermek és az osztályközösség iskolai életéről, valamint az iskolában folyó művészeti oktatásról. (Iskolanyitogató foglalkozás leendő első osztályosok számára)

4. Előadások szervezése

- logopédus
- pszichológus
- egészségügyi szakember (orvos, védőnő) meghívásával

5. Pályaválasztási tanácsadás

A tanév során egy tanítás nélküli munkanapot erre fordít az iskola.

6. Közös kirándulások, erdei iskolai táborok

A szülők részéről az együttműködés formái:

- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken
- ötletnyújtás az előadások témáihoz
- nevelési problémák őszinte megbeszélése, közös megoldása
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzése
- érdeklődő, segítő hozzáállás
- szponzori segítségnyújtás

A tanulói érdekvégyesítés kollektív formái kiépítésének lehetőségeit a házirend és a diákönkormányzatok szervezeti és működési szabályzata határozza meg.

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervekről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- Az iskola igazgatója évente egyszer a diákközgyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén.
- A diákönkormányzat vezetője a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- Az osztályfőnök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanuló és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel, a szülői munkaközösséggel.

Az iskolában a szülők jogaik érvényesítése, kötelességük teljesítése érdekében az intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkező szülői szervezetet hozhatnak létre. Amely figyelemmel kíséri:

- a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését
- bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési-oktatási intézmény vezetőjétől
- az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein.

A gyermek és a kiskorú tanuló szülőjével minden, a gyermekével összefüggő adat közölhető, kivéve, ha az adat közlése súlyosan sértené a gyermek, tanuló testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnök tájékoztatják. Az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten. A szülők és tanulók az iskola legfontosabb dokumentumairól, aktuális programjairól az iskola honlapján is tájékozódhatnak

Az iskola belső közösségei, partnerei

A partner megnevezése	Kapcsolattartás módja	Kapcsolattartás gyakorisága	Felelős
Belső partnerek	<ul style="list-style-type: none"> ○ tanár - szülő kapcsolat, együttműködés ○ A pedagógusok ○ Tanulók 		
Szülők Szülői Szervezet	Fogadóra, szülői értekezlet, személyes találkozások, Szülői Szervezet értekezletei <i>Tanár-szülő bál</i> Elektronikus napló, bizonyítvány	Kéthavonta, évente legalább kétszer, alkalmanként, folyamatos	Osztályfőnök, szaktanár Igazgatóhelyettes Igazgató
Tanulók DÖK	Tanóra, osztályfőnöki óra Személyes beszélgetés Iskolai rendezvények Iskolagyűlés	Folyamatos Évente legalább egyszer	Szaktanár, osztályfőnök DÖK patronáló tanár
Tantestület munkaközösségek	Személyes, írásos, óralátogatás, Órán kívüli tevékenység ellenőrzése, Írásos dokumentumok ellenőrzése Munkaközösségeken keresztül	Napi, folyamatos	Igazgató, igazgatóhelyettesek Munkaközösség-vezetők
Kodály Zoltán Iskola és Művészeti Központ Alapítvány	Kuratóriumon keresztül Kuratórium vezetőjével Éves beszámoló	Folyamatos Versenyek, szereplések, programok támogatása Táborozások támogatása Ösztöndíj odaítélése	Általános igazgatóhelyettes

Az iskola külső kapcsolatainak rendje

Az iskola,

- a társadalmi igényeket kifejező oktatási kormányzat normái és szándéka szerint,
- a belső partnerek középpontba állításával,
- a tanulók és szülők jelen igényei és jövőbeli célkitűzéseinek kielégítése érdekében működik.

Az iskola nem zárt intézmény, együttműködik számos intézménnyel. Az iskola folyamatosan figyelemmel kíséri a partnerekkel való kommunikáció során igényeiket, a lehetőségekhez mérten törekszik az igények kielégítésére.

Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart:

A/ egyes kiemelt intézményekkel, szervekkel:

- a fenntartóval,
- az önkormányzattal
- más oktatási intézményekkel,
- az intézményt támogató szervezetekkel;

B/ a gyermekjóléti szolgálattal;

C/ az egészségügyi szolgáltatóval;

D/ egyéb közösségekkel.

Egyes kiemelt intézményekkel, szervezetekkel való kapcsolattartás

A fenntartóval való kapcsolat:

1. Az intézmény és a fenntartó **kapcsolata folyamatos**, elsősorban a következő területekre terjed ki:

- az intézmény működtetésére,
- az intézmény átszervezésére, megszüntetésére,
- az intézmény tevékenységi körének módosítására,
- az intézmény nevének megállapítására,
- az intézmény pénzügyi tevékenységére
- az intézmény ellenőrzésére:
  - szakmai munka eredményessége tekintetében,
  - az ott folyó gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységre, valamint
  - a tanuló és gyermekbalesetek megelőzése érdekében tett intézkedések tekintetében,
- az intézményben folyó szakmai munka értékelésére.

2. Az intézmény és a fenntartó kapcsolata eseti:

- az intézmény SZMSZ és a nevelési/pedagógiai programja azon pontjai esetében, amelyek többletkötelezettséget jelentenek a fenntartó számára, a fenntartóval való egyeztetés szükséges.

A fenntartóval való kapcsolattartás formái:

- szóbeli tájékoztatás,
- írásbeli beszámoló adása,
- egyeztető tárgyaláson, értekezleten való részvétel,
- a fenntartó által kiadott rendelkezés átvétele annak végrehajtása céljából,
- speciális információ-szolgáltatás szakmai tevékenységéhez kapcsolódóan.

A/ Más oktatási intézményekkel való kapcsolattartás

Az intézmény más oktatási intézményekkel kapcsolatot alakíthat ki.

A kapcsolatok lehetnek:

- szakmai,
- kulturális,
- sport és egyéb jellegűek.

A kapcsolatok formái:

- rendezvények,
- versenyek.

B/ A gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolattartás

- Az intézmény kapcsolatot tart a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében:
  - a gyermekjóléti szolgálattal, illetve
  - a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más:
    - személyekkel,
    - intézményekkel és
    - hatóságokkal.
- Az intézmény segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni.
- A kapcsolattartás formái, lehetséges módjai:
  - a gyermekjóléti szolgálat értesítése – ha az intézmény a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja,
  - esetmegbeszélés – az intézmény részvételével a szolgálat felkérésére,
  - a gyermekjóléti szolgálat címének és telefonszámának intézményben való kihelyezése, lehetővé téve a közvetlen elérhetőséget,
  - előadásokon, rendezvényeken való részvétel az intézmény kérésére.

C/ Az egészségügyi és szociális szolgáltatóval való kapcsolattartás

Az iskola a gyerekek rendszeres egészségügyi felügyeletét egészségügyi szolgáltató bevonásával oldja meg. Az egészségügyi szolgáltatóval az intézménynek folyamatos kapcsolata van.

A szolgáltatást a szolgáltató szolgáltatási szerződés alapján biztosítja az intézménynek.

A kapcsolattartás részletes formáját, módját a szerződésben az iskolában jelentkező jogos igények szerint kell rendezni.

Az iskola szociális munkatársával napi kapcsolatban állunk.

D/ Az intézmény egyéb közösségekkel való kapcsolattartása

Az iskola egyéb közösségekkel való kapcsolattartására a közösségi szervező, kulturális és sport tevékenység jellemző. Összetartó szerepe jelentős. A külső kapcsolattartás a hagyományos rendezvényekben, illetve más jellegű programokban jelenik meg.

Az intézményt támogató szervezetekkel való kapcsolattartás

Kiemelt szempontjai, hogy:

- a támogató megfelelő tájékoztatást kapjon az intézmény
  - anyagi helyzetéről,
  - támogatással megvalósítandó elképzeléséről, és annak előnyeiről,
- az intézmény a kapott támogatásról és annak felhasználásáról olyan nyilvántartást vezessen, hogy abból a támogatás felhasználásának módja, célszerűsége stb. egyértelműen megállapítható legyen; a támogató ilyen irányú információigénye kielégíthető legyen.

Az intézményvezető feladata, hogy az iskola számára minél több támogatót szerezzen, s azokat megtartsa.

Az intézmény külső kapcsolatait jelentő szervezetek felsorolását a táblázat tartalmazza.

Kapcsolattartás célja, formái, módja

Céljaink	<p>Az igények megismerésével közös értékrend alakuljon ki az iskola és partnerei között a hatékony együttműködés, a tanulók érdekében.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ A fenntartó igényeinek megfelelő működés ○ Sokoldalúan képzett pedagógusok, az iskolában folyó pedagógiai munka eredményességének növekedése ○ Nevelési problémák csökkenése megfelelő módszer után, integráció ○ Tanulási nehézségekkel küzdő tanulók kiszűrése, megfelelő személyre szabott fejlesztési program, egyéni bánásmód megtanítása, a tanulók felzárkóztatása, integráció ○ A szülőkkel való kapcsolattartás, a megfelelő intézménybe irányítás ○ A tanulók hangképzésből adódó problémáinak megoldása, beszédjavítás, diszlexia-prevenció ○ A szociális és nevelési problémával küzdő családok, egyszülős családok - lehetőség szerint - anyagi, erkölcsi támogatása rászorultság alapján, ○ Szükség szerint gondozásba vétel, nevelési tanácsadás, ○ Egészségügyi problémák időbeni kiszűrése, ○ Szükség szerint megfelelő szakrendelésre való beutalás, ○ Felvilágosítás, egészséges életmódra nevelés ○ Az óvodákkal való jó munkakapcsolat kiépítése, az első osztályosok beiskolázásának megkönnyítése
----------	--

Partner	Kapcsolattartás módja	Kapcsolattartás gyakorisága
<p>1. Kormány hivatal</p> <p>2. Székesfehérvári Tankerületi Központ</p> <p>3. Fejér Megyei Kormányhivatal Gyámhivatala</p> <p>4. Székesfehérvár Megyei Jogú Város önkormányzata SZIK</p>	<p>pedagógiai-szakmai ellenőrzés az intézmény saját céljainak megvalósulására alapozva értékeli és az intézmény szakmai fejlődéséhez támogatást ad; ellenőrzés, intézményellenőrzés két évente Az intézményben alkalmazott pedagógusok munkájának értékelése, ellenőrzése Igazolatlan hiányzás miatti értesítés</p> <p>Az iskola fenntartójával</p> <ul style="list-style-type: none"> - Írásos formában - Személyesen, telefonon - Igazgatói értekezleteken <p>A pedagógiai és gazdasági munka ellenőrzése a nevelő oktató munka tervezése, szervezése, irányítása</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tárgyi, infrastrukturális feltételek biztosítása - Gazdálkodási feltételek <p>Biztosítja a működéshez szükséges ingatlant, a berendezést és a biztonságos működtetést</p> <p>írásban</p> <ul style="list-style-type: none"> - igazolatlan hiányzás miatti értesítés, - egyéni tanrendes tanulói státusz - fellebbezés 	<p>Állandó munkakapcsolat</p> <p>Az KLIK ellenőrzési értékelési terve alapján dokumentum elemzés</p> <p>Alkalmanként.</p>
<p>5. Pedagógiai Szakmai Szolgáltatást Nyújtó Intézmény (POK)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Továbbképzések, - Szakmai előadások - Szakmai segítségnyújtás - Módszertani bemutatók szervezése - Pályaválasztási tanácsadás szülői kérésre 	<p>esetenként</p>
<p>A./ Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Írásos vizsgálatkérés - Szakvélemények nyújtása, összegzése, feladatok meghatározása 	<p>esetenként</p>

B./ Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Megyei Szakértői Bizottsága	A Nevelési Tanácsadó, illetve az iskola, gyermekneurológia javaslatára, kérésére vizsgálat A fejlesztés irányának kijelölése, ez alapján készíti el az iskola szükség szerint az egyéni fejlesztési tervet	esetenként
6. CSALÁDSEGÍTŐ KÖZPONT Kistársági Szociális Alapszolgálati Központ Gyermekjóléti Központ	- A tanév elején (majd folyamatosan) a gyermekvédelmi felelős kiszűri a rászorult tanulókat és szükség szerint egyeztet a gyermekjóléti szolgálat családgondozóival - Egyeztetés, véleménykérés hátrányos helyzetű diák számára magántanulói státusz kérése esetén - Tanköteles tanuló igazolatlan hiányzása eléri a 10 órát - iskolai szociális munkás	Rendszeres kapcsolat tartása a hivatalos ügyintézés során az illetékes családgondozókkal - Esetmegbeszélés személyesen, telefonon
7.KARITATÍV SZERVEZETEK SZETA	Szociális rászorultság alapján lehetőség szerint anyagi támogatás	- Gyermekvédelmi felelősök klubja Személyes, írásos - Alkalmanként rendezvények, akciók
8.EGÉSZSÉGÜGYI APPARÁTUS Iskolaorvos, védőnő	Kötelező vizsgálatok, oltások, szűrések Felvilágosító előadások Egészséges életmódra nevelés	Alkalmanként Hetente fogadóóra felvilágosító előadások tartása
9.TÁRSINTÉZMÉNYEK a/Óvodák	- Műsorok, - Módszertani bemutatók, - Nyílt nap szervezése óvónőknek, - Megbeszélés a beiskolázással kapcsolatban - Tehetségkutatás az óvodákban	Alkalmanként Igény szerint
b/Általános iskolák	- Versenyek, - Továbbképzések, - Bemutató órák, - Szakmai tanácskozások	Előzetes tervezés alapján
c/Középfiskolák	- Nyílt napokon való részvétel - Felvételi előkészítőkön való részvétel	Továbbtanulás időszakában előkészítők, felvételi
d/Zeneiskolák, művészeti iskolák	Tanulókon keresztül: - Hangszertanulás - Néptánc	A tanév folyamán folyamatos

10.TÁRSADALMI SZERVEZETEK: - A Zenei Nevelésért Alapítvány - Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetsége - KÓTA - Honvédség és Társadalmi Baráti Kör	A szerződésben meghatározottak szerint	alkalmanként
11.Egyházak	Az előzetesen évente felmért szülői igény szerint hit- és erkölcstan tanítása./ szabadon választható tantárgy. A hitoktatókkal folyamatos konzultáció Karácsonyi hangversenyre, templomi hangversenyekre megegyezés alapján helyszín biztosítása	A tanév folyamán folyamatos alkalmanként

XI. A tanulmányok alatti vizsgák és alkalmassági vizsga szabályai, valamint a gimnáziumi képességfelmérő vizsga követelményei

A tanuló osztályzatait az évközi teljesítménye és érdemjegyei során szerzi meg, de érdemjegyeit meg lehet állapítani osztályozóvizsgán, különbözeti vizsgán, pótló- és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján is. Ezeknek a vizsgáknak a szabályozása megtalálható a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64.§ - 74.§-ig. Ennek a rendeletnek a 76.§-a pedig szabályozza az alapfokú művészeti iskolában a művészeti alapvizsga és záróvizsgával kapcsolatos szabályokat.

Az osztályozó és javítóvizsgákkal kapcsolatos szabályokat a 20/2012. (VIII. 31.) (a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról) EMMI rendelet 64. § tartalmazza.

Osztályozó vizsga

Az osztályozó vizsga minden esetben igazgatói engedéllyel történhet. Osztályozó vizsga a következő esetekben tehető:

- a tanuló mulasztása meghaladta a törvényben meghatározott óraszámot és a tantestület engedélyezte az osztályozó vizsga letételét
- egyéni tanrendes tanuló
- a tanuló számára sajátos helyzete miatt az igazgató felmentést adott a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól
- a tanuló érdemjegyet kíván szerezni valamely az iskolában nem tanult (tanított) tantárgyból
- legalább jó minősítésű tanulmányi eredménye alapján a szaktanár javaslatára az igazgató engedélyezi
- a tanuló csoportot (speciális, illetve jelenleg fakultatív, később választott tárgy a 11-12. évfolyamon) kíván változtatni
- más intézményből történt átvétel esetén az iskola helyi tanterve alapján.
- a tanuló teljesítette adott tantárgy követelményeit, osztályzatot kíván szerezni, hogy előrehozott érettségi vizsgát tehessen

Különbözeti vizsga

A tanulót jogszabály értelmében megilleti az a jog, hogy a választható tantárgyak esetében a május 20-i határnappal, a következő tanévre más választható tantárgyat válasszon. Ennek feltétele a sikeres különbözeti vizsga. A különbözeti vizsga a tantárgyi követelmények optimumát kéri számon. A vizsgára a szülő jelentkezteti és készíti fel a tanulót.

Különbözeti vizsgát tehet a tanuló igazgatói engedéllyel, ha:

- írásbeli határozat alapján engedélyezték,
- tanulmányait a ... évfolyamon valamely tantárgyból emelt szinten kívánja folytatni, és megelőzően csak középszinten tanulta,
- átvétellel tanulói jogviszonyt kíván létesíteni, és az előző iskolájából eltérő tanterv szerinti tanulmányokat folytatott.

Különbözeti vizsgát a tanév során folyamatosan lehet szervezni.

Javító vizsga

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, évet ismételni köteles. A javítóvizsga időpontját a szorgalmi időszak lezárásakor határozza meg az iskola, tájékoztatja az érintett tanulókat és közzéteszi az iskola honlapján. A

tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus). A javítóvizsga tárgyaiból legalább elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti. - A pótló vizsgát – az igazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

Érettségi vizsga

Érettségi vizsgát az iskola a 100/1997. (VI. 13) Kr. alapján szervezi. A vizsgaidőszakok pontos idejét a tanév helyi rendje tartalmazza.

A gimnázium 9. osztályába jelentkező tanulóknak ének-zene tantárgyból szóbeli felvételi meghallgatáson kell részt venniük. A szóbeli meghallgatás anyaga: lapról olvasás, dallamírás, éneklés, valamint lehetőség van a hangszeres tudás bemutatására. Felvételi elbeszélgetés az általános műveltség felmérésére és a motiváltságra.

A gimnáziumi tanuló, ha teljesítette az adott tantárgy követelményeit, és osztályzattal rendelkezik, előrehozott érettségi vizsgát tehet. A tanuló év végi érdemjegye megegyezik az osztályozó vizsgán kapott érdemjegyével.

XII. A felvétel és átvétel szabályozása

1. Iskolánk a beiskolázási körzetéből minden iskolaérett jelentkező tanköteles tanulót köteles felvenni az **első osztályába**.
2. Az **ének-zenei irányultságú osztályba** jelentkező gyermekek felvételi beszélgetésen (zenei hallás, ritmusérzék, éneklési készség) vesznek részt. Ennek tartalmáról a szülőket tájékoztatjuk.
3. A felvételi eljárás rendjét a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 22-25.§-ai határozzák meg.
4. **A gimnázium 9. osztályába** jelentkező tanulóknak részt kell venniük a központi írásbeli felvételi vizsgán, melynek anyaga: anyanyelv (magyar nyelv és irodalom) és matematika.
A felvételi pontszámítás módja:
Hozott pontok: 7. osztály év végi, 8. osztály félévi osztályzatok magyar, matematika, idegen nyelv, ének-zene és történelem/egy természettudományos tantárgy összegének kétszerese, összesen 100 pont.
Szerzett pontok: magyar és matematika felvételi pontok 50-50 pont = 100 pont.
Összesen 200 pont.
Az ének-zene képességfelmérés eredménye a felvételi pontokba nem számít be, a felvételiző megfelelt/nem felelt meg minősítést kap. Azaz a felmérés eredményeként a jelentkezése elutasításra kerül vagy nem.
A kilencedik évfolyamra jelentkezettek felvételi kérelméről az EMMI 20/2012 (VIII.31.) rendelet 26-32.§ paragrafusai szerint dönt az iskola.
5. **Felvétel a művészeti iskolába**
A szülő kérheti gyermeke felvételét az alapfokú művészeti iskola kiválasztott szakára, jelentkezési lap kitöltésével.
A jelentkezés után a tanuló felvételi meghallgatáson vesz részt, melynek eredménye alapján iratkozhat be a művészeti iskola megfelelő tanszakára. A tanulóknak a művészeti iskola megfelelő évfolyamába sorolása nem feltétlenül felel meg az általános iskolai vagy gimnáziumi évfolyamnak.

6. A tanulók más iskolából való átvételének szabályozása:

- A beiskolázási körzetbe tartozó tanköteles korú tanulókat az általános iskolai osztályokba az iskola köteles felvenni. A tanulók beilleszkedését egyéni segítségnyújtással és türelmi idő biztosításával kell segíteni. Szükség esetén különbözeti vizsgát kell tennie, illetve évfolyamot ismételnie.
- A nem beiskolázási körzetbe tartozó tanulókat, akár az általános iskolai, akár a gimnáziumi osztályokba, szükség esetén különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamismétléssel lehet átvenni. A 2-8., illetve a 10-12. évfolyamba jelentkező tanulóknál – az iskolánk helyi tantervében meghatározottak értelmében – különbözeti vizsgát kell tennie a tanulónak azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzései alapján – nem tanult. Az ének-zenei tagozatra való átjelentkezés esetén ének-zenei felvételi elbeszélgetés is van.
- Az átvételről az iskola igazgatója dönt, döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett osztályfőnök véleményét. Döntésénél figyelembe veszi még a szülő kérelmének indoklását, a tanuló előző tanulmányi eredményét, magatartás és szorgalom jegyeit, az adott évfolyamra járó tanulók létszámát, az érintett pedagógusok véleményét. Tanköteles tanuló esetében az átvételt megelőzően befogadó nyilatkozatot állítunk ki. Az átvételre való jelentkezéskor be kell mutatni a tanulónak az elvégzett évfolyamokat igazoló bizonyítványt, az esetleges szakértői bizottság által kiállított vizsgálati dokumentumokat, a szülő átjelentkezési kérelmét.

Az iskolába jelentkező tanulók felvételének elvei

1. Iskolánk a beiskolázási körzetéből - melyet a fenntartó határoz meg - minden iskolaérett jelentkező tanköteles korú tanuló felvételét az **első osztályba**.
2. Az **ének-zenei irányultságú osztályba** jelentkező gyermekek képességvizsgán (zenei hallás, ritmusérzék, éneklési készség), felvételi beszélgetésen vesznek részt. Ennek tartalmáról a szülőket tájékoztatjuk.
3. A **körzeten kívüli és vidéki** gyerekek felvételéről szülői kérelem alapján az igazgató dönt.
4. A **zenei gimnáziumba** jelentkező a tanulók magyar és matematika tárgyból központi írásbeli-felvételi vizsgát tesznek. Ének-zenéből népdaléneklés, elbeszélgetés általános műveltséget érintő témák alapján.
5. A 2011. évi CXCV. Nemzeti Köznevelési Törvény 50. § (3) bekezdése figyelembevételével a következő módon szabályozzuk **iskolánk 8. évfolyamos tanulóinak a gimnáziumba történő folyamatos tovább haladásának követelményeit**. Az iskolánkban végzett 8. osztályos tanulók a gimnáziumunk 9. osztályában folytathatják tanulmányaikat, ha:

- 8. osztályban félévkor legalább 4,0 tanulmányi átlageredményt értek el;
- a tanulmányi átlageredménybe nem számíthatók be a következő készségtantárgyak: testnevelés, rajz, technika;
- alkalmasnak kell lennie ének-zene tantárgyból a pedagógiai program követelményeinek teljesítésére.

Ha a tanuló az általános iskolánkban ének-zene tagozatra járt, és ének-zenéből 8. osztályban a félévi értékelésnél jeles osztályzatot kapott, akkor mentesül az ének-zene vizsga alól.

A halmozottan hátrányos helyzetű, iskolánkban végzett 8. osztályos tanulók a gimnáziumunk 9. osztályában folytathatják tanulmányaikat, ennek tartalmi követelményei:

- 8. osztályban félévkor legalább 3,8 tanulmányi átlageredményt értek el;
- a tanulmányi átlageredménybe nem számíthatók be a következő készségtantárgyak: testnevelés, rajz, technika;
- alkalmasnak kell lennie ének-zene tantárgyból a pedagógiai program követelményeinek teljesítésére.

6. Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse, vagy ha ezt csak december 31. napjáig tölti be, a szülő kérje gyermeke felvételét. A tankötelezettség kezdete annál a gyermeknél eshet a 8. életévre, aki augusztus 31. utáni időpontban született.
7. **Az első osztályba történő beiratkozásakor be kell mutatni:**
- a szülő személyi igazolványát, lakcímkártyáját,
  - a gyermek lakcímkártyáját,
  - a gyermek felvételét javasló óvodai szakvéleményt (ha a gyermek óvodás volt),
  - a nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleményét (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta),
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
8. **A 9. osztályba történő beiratkozásakor be kell mutatni:**
- a tanuló személyi igazolványát,
  - az általános iskolai tanulmányok befejezését igazoló bizonyítványt.
9. **A 2-8. osztályba történő átvételnél be kell mutatni:**
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot,
  - írásbeli kérvény az átiratkozás indokaival
  - szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.
10. **A 9-12. osztályba történő átvételénél be kell mutatni:**
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
  - az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot,
  - írásbeli kérvény az átiratkozás indokaival.
11. A 2-8. illetve a 9-12. évfolyamba jelentkező tanulóknak - az iskolánk tantervében meghatározott követelmények alapján - különbözeti vizsgát kell tennie azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában - a bizonyítvány bejegyzése alapján - nem tanult.
- Az általános iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről:**
- a szülő kérésének,
  - a tanuló előző tanulmányi eredményének,
  - magatartás és szorgalom jegyeinek,
  - illetve adott évfolyamra járó tanulók létszámának
  - és az érintett pedagógusok véleményének figyelembe vételével
- az iskola igazgatója dönt. Az igazgató döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett osztályfőnökök véleményét.
12. Az ének-zenei tagozaton a meghatározott ének-zenei **képességvizsgálat** előzi meg a döntést.

Érettségi vizsga

A Magyar Közlöny 2019. évi 187. számában jelent meg az érettségi vizsgaszabályzat módosításáról szóló 278/2019. (XI.21.) Korm.rendelet, amely a középiskolások számára lényegesen bővítette az előrehozott érettségi vizsgára nyitva álló lehetőségeket. A 2019. november 29-én hatályba lépett új szabályokat követte az újabb lényeges módosítás, amelyet a 321/2019. (XII.19.) Korm. rendelet tartalmazott, az újabb módosítás hatályba lépése 2019. december 20-a.

Az érettségi vizsga rendjéről szóló kormányrendelet azon érettségi vizsgatárgyakra vonatkozóan módosult, amelyek tanulása a középiskola helyi tanterve szerint a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző tanévek valamelyikében zárult le. Ezekből a vizsgatárgyakból az előrehozott érettségi vizsgára *első* alkalommal a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző *első*

vagy második tanév május-júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban, azaz a 12. évfolyammal záruló középiskolában a 10. vagy a 11. évfolyam májusi-júniusi vizsgaidőszakaiban, valamint a 11. és 12. évfolyam során tartott őszi vizsgaidőszakokban van lehetőség.

A gimnáziumi tanuló, ha teljesítette az adott tantárgy követelményeit és osztályzattal rendelkezik, idegen nyelv, informatika, fizika, biológia, földrajz, kémia, vizuális kultúra tantárgyakból előrehozott érettségi vizsgát tehet.

Amennyiben idegen nyelvből a tanuló a 10. ill. 11. évfolyamot követő érettségi időszakban kíván előrehozott érettségit tenni, köteles osztályozó vizsgát tenni, mely a szaktanárok által összeállított írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. Érettségire csak eredményes osztályozó vizsgát követően bocsátható.

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 74. § (6) bekezdése szerint az eredményes előrehozott érettségi vizsgával rendelkezők felmentést kaphatnak a tanórák további óralátogatása alól. Idegen nyelv tantárgyból intézményünk pedagógusainak szakmai meggyőződése alapján az eredményes érettségivel rendelkező tanuló számára továbbra is ajánlott a tanórát látogatni tudása szinten tartása érdekében.

XIII. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtás olyan beavatkozás, amelyet hirtelen fellépő egészségkárosodás esetén annak elhárítására vagy további állapotromlás megakadályozásának érdekében végez az észlelő személy. Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra való csökkentése, amely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

Az új NAT-ban szerepel a kötelező elsősegélynyújtás oktatása. Iskolánk kiemelt feladatként kezeli az elsősegély-nyújtási alapismeretek a tanulók által való elsajátítását. A tanterv szerint a hetedik és nyolcadik évfolyamokon az alapfokú ismereteket kell elsajátítani a tanulóknak, a középiskolában az újraélesztés is követelményként szerepel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának szervezeti formái:

A tanulók az elsősegély-nyújtási alapismereteket a biológia órák egészségtan fejezeteiben a biológiatanárokkal, a testnevelés órákon a testneveléstanárokkal, valamint osztályfőnöki órákon az iskolai védőnő segítségével sajátítják el.

Mindhárom tantárgy az elsősegély-nyújtásra vonatkozó témaköreit, követelményrendszerét külön-külön a saját tantervében rögzíti.

A biológia tantárgy 6. és 8. osztályos egészségtan fejezete az elsősegélynyújtásra vonatkozóan a tanulók ismereteinek, jártasságainak, készségeinek fejlesztését tűzi ki célul, valamint azt, hogy a tanulók ismerjék meg a veszélyhelyzetek elhárításának, megoldásának alapvető követelményeit.

A biológia tantárgy egészségtan fejezetében az elsősegélynyújtásra vonatkozóan a témakörök a következők:

Hatodik osztály:

- A nem lélegző beteg elsősegélye
- A befűvások lélegeztetés
- Az eszméletlen, jól lélegző beteg légút biztosítása

- A stabil oldalfekvő helyzet kivitelezése
- A sebellátás
- Az égés
- A veszélyes foglalkozások, a veszélyes szerek, a veszélyes anyagok
- Mentőhívás

Ezeket a témaköröket csak elméletben veszik a tanulók ebben az életkorban, illetve a mentőhívást szituációs játék során gyakorolják.

Nyolcadik osztály:

- A légzés
- A vérkeringés
- Vérzéscsillapítás
- Külső vérzések fajtái
- A csontok sérülései
- Az ízületek sérülései: rándulás, ficam
- Idegentest (szemben, légutakban)
- Mérgezések
- Az ájulás
- A cukorbetegség miatti kóma
- A mellkasi fájdalom
- A tömeges baleset

A 9 -12 évfolyamon a tanulók ugyanezt a tananyagot sajátítják el, csak kibővített változatban és részletesebben.

A testnevelés kerettanterv követelménye, hogy a testnevelés órákon minden egyes testnevelési és sporttevékenység előtt balesetvédelmi és elsősegélynyújtás ismereteket nyújtsanak a testnevelő tanárok.

A testnevelés órák célja, hogy többek között az elsősegélynyújtásra vonatkozóan kialakítsa a gyermekek személyes felelősségét az egészség, sport, életvitel, életmód témaköreiben. Fontos, hogy a tanulók a veszélyhelyzeteket felismerjék, elkerüljék, illetve egy esetleges baleset bekövetkeztekor jól tudjanak reagálni. Úszás órákon az úszoda rendszabályait tartsák be, a balesetmegelőző intézkedéseket ismerjék meg és tartsák be. Legyenek az úszás és a vízbiztonság szerepének tudatában, legyenek tisztában az egészséges életmódban és az életvédelemben való fontosságával.

A testnevelés kerettanterve értelmében a hetedik és nyolcadik osztályban követelmény a vízből mentés – életmentés – a társ kimentése. Intézményünkben az úszás oktatása az általános iskolában évenként más évfolyamon szerveződik, így a vízből mentés oktatása is ehhez igazodik.

Az úszás órákon az egyes balesettípusok során alkalmazandó elsősegély-nyújtási ismereteket a tanulók szituációs játékokon keresztül sajátítják el.

Az osztályfőnöki órákon hetedik és nyolcadik osztályban a védőnő foglalkozik a tanulókkal életkoruknak megfelelő és érintő témákkal, többek között az elsősegélynyújtás alapismereteinek oktatásával.

A védőnő által oktatott elsősegélynyújtás alapismereteinek témakörei:

- A baleseti helyszín
- Tájékozódás a baleseti helyszínen
- A balesetet szenvedett ember kimentése
- Az eszköz nélküli egyszerű betegvizsgáló eljárások (az eszmélet, a sérülések felkutatása)

- A nem légző beteg elsősegélye (Mivel ez a témakör a hatodik osztályban biológia órán előkerült, ezért inkább a védőnő a gyakorlatot részesíti előnyben.)
- Az AIDS és az elsősegély
- A sérülések elsősegélye: zárt (fedett) sérülés, nyílt sérülés (sebzés)
- Vérések – Belső vérezések (A külső vérezések fajtáit a nyolcadik osztályban biológia órákon sajátítják el a tanulók.)
- Marószerek okozta sérülések
- A csontok sérülései (koponyaboltozat - törés, koponyaalapi-törés, arckoponya-törés, gerinctörés, bordatörés, medencetörés, a végtagok törései)
- A ficam
- A sokk
- Gyakoribb rosszullétek: ájulás, epilepszia, a cukorbetegség miatti kóma (Ezekről a rosszullétekről a nyolcadik évfolyamos biológiaórákon is tanulnak a diákok.)

Az osztályfőnöki órákon a védőnő az elméleti oktatást gyakorlati foglalkozással egészíti ki. Eszközeit a Vöröskereszt szervezetétől kéri.

XIV. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A pedagógiai program megvalósításához szükséges eszközök jegyzékét a 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet 2. számú melléklete tartalmazza.

Záradék

1. A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata

A Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és AMI nevelőtestülete az intézmény pedagógiai programjának módosítását a mai napon megtartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta.

Székesfehérvár, 2023. augusztus 31.

.....
Dr. Ferschné Várnai Timea
intézményvezető

2. A szülői szervezet véleményezési joga

A Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és AMI szülői szervezete az intézmény Pedagógiai Programjának módosításával kapcsolatos véleményezési jogát a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 4. § (5) bekezdésében meghatározottak szerint gyakorolta.

Székesfehérvár, 2022. augusztus 31.

.....
Márton Tünde
a Szülői Szervezet elnöke

3. A diákönkormányzat nyilatkozata

A Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és AMI diákönkormányzata a módosított Pedagógiai Programot megismerte.
Székesfehérvár, 2022. szeptember 15.

.....
a Diákönkormányzat elnöke

4. A fenntartó jóváhagyó nyilatkozata

A Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és AMI pedagógiai programjának módosítását, amelyet az intézmény nevelőtestülete 2022. augusztus 31-én elfogadott, az intézmény vezetője 2022. augusztus 31-én jóváhagyott, a mai napon a fenntartó képviselőjeként jóváhagyom.

Székesfehérvár, 2022. szeptember

.....
a fenntartó képviselője

HELYITANTERV

Oktatási Program

II. Az egyes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámjai

Az alsó tagozat óraszámjai a 2023-2024-es tanévtől:

tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	ÁLT. TANTERV Ü	ÉNEK TAGOZA T	ÁLT. TANTERV Ü	ÉNEK TAGOZA T	ÁLT. TANTERV Ü	ÉNEK TAGOZA T	ÁLT. TANTERV Ü	ÉNEK TAGOZA T
magyar nyelv és irodalom	7+1	7	7+1	7	5+1	5	5+1	5
matematika	4+1	4	4+1	4	4+1	4	4+1	4
etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
környezetismeret					1	1	1	1
angol/német								
ének-zene	2	2*2	2	2*2	2	2*2	2	2*2
vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1
technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
digitális kultúra					1	1	1	1
testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
közösségi nevelés(osztályfőnöki)								
KÖTELEZŐ ALAPÓRASZÁM	22	22	22	22	22	22	23	23
<i>SZABADON TERVEZHETŐ ÓRAKERET</i>	2	2	2	2	2	2	2	2

MAXIMÁLIS ÓRAKERET	24	24	24	24	24	24	24	24	24	25	25
maximális órakeret Kodály	24	24	24	24	24	24	24	24	24	25	25

A felső tagozat óraszámjai:

tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	5. évfolyam		6. évfolyam		7. évfolyam		8. évfolyam	
	ÁLT. TANTERVÜ	ÉNEK TAGOZAT	ÁLT. TANTERVÜ	ÉNEK TAGOZAT	ÁLT. TANTERVÜ	ÉNEK TAGOZAT	ÁLT. TANTERVÜ	ÉNEK TAGOZAT
1. magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	3	3	3*1	3
2. matematika	4	4	4	4	3	3	3	3
3. történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
4. állampolgári ismeretek							1	1
5. hon és népismeret			*1	*1				
6. etika/hit és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1
7. természettudomány	2	2	2	2				
8. kémia					1,5	1,5	1,5	1,5
9. fizika					1,5	1,5	1,5	1,5
10. biológia					1,5	1,5	1,5	1,5
11. földrajz					1,5	1,5	1,5	1,5
12. angol/német	3*1	3*1	3*1	3	3*1	3	3*1	3
13. ének-zene	2	2+2	1	1*1+2	1	1*1+2	1	1*2+1
14. vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
15. dráma és színház					*1	*1		
16. technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
17. digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1

18.	testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
19.	közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Kötelező alapóraszám	27	27	26	26	28	28	28	28	28	28	28
	<i>szabadon tervezhető órakeret</i>	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	maximális órakeret	28	28	28	28	30	30	30	30	30	30	30
	maximális órakeret Kodály	28	26+2+2	28	26+2+2	30	28+2+2	30	28+2+2	30	28+2+1	28+2+1
	Tagozatos óraszámok	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Tantárgyankénti óraszámok a gimnáziumi képzésben

Tantárgy	9. osztály	10. osztály	11. osztály		12. osztály	
			tantárgyi óraszám	kötelezően választható fakultáció	tantárgyi óraszám	kötelezően választható fakultáció
Magyar nyelv és irodalom	3	4	4	2	4	2
Matematika	3	3	3	2	3	2
Történelem	2	2	3	2	3	2
Állampolgári ismeretek					1	
Természettudomány			2 (kötött célú óra)			
Kémia	1	2		1		2
Fizika	2	3				
Biológia	3	2		1		2
Földrajz	2	1		1		
Első élő idegen nyelv (angol nyelv/német nyelv)	3+1	3+1	4	2	4	2
Második idegen nyelv (olasz nyelv)	3	3	3	2	3	2
Művészetek:	1+2+1	1+2+1	2+2		2+2	
1. Ének-zene						
2. Vizuális kultúra	1	1	1			
3. Mozgókép-kultúra és médiaismeret					1	

Digitális kultúra	2	1	2	2		
Testnevelés	5	5	5		5	
Közösségi nevelés	1	1	1		1	
Kötött célú órakeret			2 (fakultáció)		4(fakultáció)	
Kötelező alapóraszám	32	32	30		29	
Szabadon tervezhető órakeret	2 (énekkzene + első idegen nyelv)	2 (énekkzene + első idegen nyelv)	4 (énekkzene)		4 (énekkzene)	
Maximális órakeret	34	34	34		33	
Ének tagozat	+2	+2	+2		+2	

III. A tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a pedagógusok hivatalosan tankönyvvé nyilvánított taneszközöket, tanulmányi segédleteket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használhatnak. Egyes tantárgyaknál egyéb eszközökre is szükség van (pl. testnevelés felszerelés, rajzeszközök, művészeti foglalkozásokon hangszer, kotta, táncruha, cipő stb.).

A kiválasztott tankönyvek, tansegédletek lehetőleg tartalmazzák az egyes tantárgyak kerettantervben előírt, valamint az érettségi követelményekben megfogalmazott teljes tananyagát, az iskola pedagógiai programjában meghatározott speciális követelmények és a helyi tantervekben előírt tananyagrészek legalább 90 % - át.

A szülőket az osztályfőnökök a megelőző tanítási év végén tájékoztatják azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, az egyes művészeti foglalkozásokhoz szükséges eszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz, valamint az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

Tanítási év közben a meglévő taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

Az egyes évfolyamokon a kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- Feleljen meg az iskola és a művészeti oktatás helyi tantervének, de érvényesüljön a tanári szabadság elve.
- Azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
- Új taneszközt abban az esetben vezetünk be, ha az oktatás minőségét lényegesen jobbitja.
- A tankönyvek mellett szótárak, szöveggyűjtemények, atlaszok, példatárak az iskola könyvtárából is kölcsönözhetők.

IV. A nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Iskolánk:

- **általános iskola:** évfolyamonként két osztállyal működik
  - általános tantervű **a** osztály
  - ének-zenei tantervű **é** osztály
- **ének-zenei gimnázium** évfolyamonként 1-1 osztály tanul
- **alapfokú művészeti iskola:**

Az alapfokú művészetoktatási intézménynek 12 évfolyama van, az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon folyik. Az alapfokú művészetoktatás ágazatai és tanszakai az 1. számú mellékletben (AMI Helyi Tanterve) találhatóak.

A pedagógiai feladatainkat tanórákon, illetve a tantárgyfelosztásban tervezhető, rendszeres nem tanórai foglalkozások: egyéb foglalkozások keretében szervezzük meg.

A tanórák rendjét az órarendek tartalmazzák.

Egyéb foglalkozások az iskola nevelő-oktató munkájának szerves részei:

- a) szakkör, önképzőkör,
- b) sportkör, tömegsport foglalkozás,
- c) egyéni vagy csoportos felzárkóztató, fejlesztő foglalkozás,
- d) egyéni vagy csoportos tehetségfejlesztő foglalkozás,
- e) napközi,
- f) tanulószoba,
- g) tanulást, iskolai felkészülést segítő foglalkozás,
- h) pályaválasztást segítő foglalkozás,
- i) közösségi szolgálattal kapcsolatos foglalkozás,
- j) diákönkormányzati foglalkozás,

- k) felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, speciális ismereteket adó egyéni vagy csoportos, közösségi fejlesztést megvalósító csoportos, a szabadidő eltöltését szolgáló csoportos, a tanulókkal való törődést és gondoskodást biztosító egyéni foglalkozás,
- l) tanulmányi szakmai, kulturális verseny, házibajnokság, iskolák közötti verseny, bajnokság,
- m) az iskola pedagógiai programjában rögzített, a tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály- vagy csoportfoglalkozás,

Szabadon választható tanórai foglalkozások:

- A tanuló érettségi vizsgára történő felkészítése a kötelező tanórai foglalkozások keretében történik. Az érettségi vizsgára történő felkészülést az iskola a választható tanórai foglalkozások keretében segíti.

A pedagógiai programba beépített tanórán kívüli foglalkozások:

Az iskola alapítványa támogatja ezeknek a programoknak a megvalósítását úgy, hogy a költségekhez – a lehetőségeket figyelembe véve – hozzájárul.

énekkar: Az énekkar az iskola speciális működési területének, a művelődésnek, a közösségi létnek egyik fontos színtere. Szükséges, hogy az iskola valamennyi dolgozója támogassa az énekkari tevékenységet. Az eredmények elérése, a minőség megtartása csak komoly munkával, sok próbával érhető el.

tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások: az egyéni képességek minél hatékonyabb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

Az általános iskola általános tantervű 'a' jelű osztályaiban az iskola kiemelt nevelési céljaival és eszközeivel összhangban ének-zene tantárgy keretében órarendbe illesztett módon, csoportbontás formájában ének-zene/művészeti tehetséggondozó foglalkozások segítik a tehetséggondozást.

tanulószoza: A törvény előírásainak megfelelően az általános iskolában a tanulók számára foglalkozásokat biztosítunk naponta 16 óráig, valamint szülői igény esetén 18 óráig tartó összevont tanulói ügyeletet. A tanítás nélküli munkanapokon ügyelet biztosítunk. A tanév rendjében meghatározott tanítási szünetekben alkalmanként a fenntartói döntés értelmében ellátunk ügyeletet.

tanulmányi -és egyéb versenyek, vetélkedők, bemutatók: A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A tehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

szakkörök: A különféle iskolai szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök a Pedagógiai Programban meghatározott fejlesztési területekhez kapcsolódnak: lehetnek művészeti, kézműves jellegűek, szaktárgyiak, önképzőkörök, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakköröket a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével indítjuk.

tanulmányi kirándulás: Az iskola a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy tanítási napon tanulmányi kirándulást szervez. A felmerülő tanulói költségeket a szülők önkéntes hozzájárulása alapján szükséges fedezni. Azoknak a tanulóknak, akik bármilyen oknál fogva nem vesznek, vagy vehetnek részt a programon - a szülővel történt egyeztetés szerint - az iskola felügyeletet biztosít, valamint a tanuló számára, kötelezettsége teljesítéséhez, a párhuzamos osztályokban való elhelyezéssel megszervezi a tanítási napot. Az iskola, a kirándulást szervező pedagógus segítségével biztosítja a szakmai anyagok elérhetőségét, melyekből a hiányzó tanuló megszerezhet minden olyan ismeretet, amelyet a kiránduláson részt vevő diákok a program során tanulhatnak meg.

külföldi tanulmányút: Erasmus programon, intézmények közötti cserekapcsolatokon, testvérvárosi kapcsolatokon keresztül. Nemzetközi fesztiválok, kórustalálkozók, kórusversenyeken történő részvétel.

múzeumlátogatás, kiállítások, művészeti előadások: A tantárgyi tantervek témaköreinek egy-egy témája különféle közművelődési intézményekben, múzeumpedagógiai foglalkozások keretében, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások alkalmával kerülnek feldolgozásra.

színház- és operalátogatás: A színház a kultúra egyik alapintézménye. Fontosnak tartjuk, hogy diákjaink minél gyakrabban eljussanak egy-egy előadásra. Támogatjuk az operabérletes és a budapesti színházlátogatások szervezését. Tanulóinknak ajánljuk a Vörösmarty Színház előadásait. Az irodalom tanárai és az osztályfőnökök figyelemmel kísérik a színházak kínálatát és diákjaiknak ilyen irányú programjait. Rendszeres látogatói vagyunk a fehérvári színház hangversenybérletes előadásainak. Tanulóink szereplőként is részesei több színházi produkciónak a Vörösmarty Színház felkérésére, illetve városi szervezésű színházi, illetve felkérésre városi hangversenyeken közreműködnek.

filmszínház: alkalmanként osztályoknak, egy-egy iskolai csoportnak, vagy iskolai szinten mozi látogatást szervezünk.

kiállítások: Művészeti irányultságú iskolánkban az ismeretszerzésének és nevelésének fontos területe. A tanév során városi, illetve az ország más pontjain megrendezésre kerülő képzőművészeti kiállítások megtekintését szervezzük meg. A kiállítások látogatása a megfelelő szakorák anyagába épül be. A csoportos látogatások mellett ajánlásokkal segítjük a diákokat. A gyerekek különböző művészi munkáinak megtekintésére folyamatos kiállítást szervezünk az iskolában. Évente egy-egy alkalommal magasabb művészi értéket képviselő városi szintű kiállítást rendezünk. Képzőművészeti pályázatokra és kiállításokra pályamunkákat küldünk.

könyvtár: Az iskolai könyvtár fontos része az iskolának és az ott folyó oktató-nevelő munkának. Helyszíne az intézmény olvasás- és könyvtár-pedagógiai tevékenységének, részt vesz a könyvtárismereti és –használói képzésben, eszközeivel megalapozza a tanulók könyvtárhasználóvá nevelését. Lehetőséget ad a mindenkor legfejlettebb információs technikák megismertetésére és használatának elsajátítására. Az iskola tanulói és nevelői részére biztosítja a neveléshez-oktatáshoz szükséges ismerethordozókat, információkat. Gyűjtőköre kiterjed a nyomtatott, kéziratos és audiovizuális dokumentumokra, elektronikai eszközökre, rendelkezik a használatukhoz és az új dokumentumok előállításához szükséges technikai eszközökkel. Beépülve a hazai könyvtári/információs rendszerbe képes arra, hogy fogadja és használói számára elérhetővé tegye annak szolgáltatásait. Cél, hogy az iskolai könyvtár egy olyan demokratikus találkozóhely

legyen, ahol a tanulók egymással és a nevelőkkel is egyenrangú félként kommunikálhatnak. A könyvtárnak ez a fajta szocializációs szerepe különösen fontos.

erdei iskola: A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több tanítási napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, amelyekben főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő tanulói költségeket az alapítvány segítségével, illetve a szülők önkéntes hozzájárulása alapján szükséges fedezni. Azoknak a tanulóknak, akik bármilyen oknál fogva nem vesznek, vagy vehetnek részt a programon - a szülővel történt egyeztetés szerint - az iskola párhuzamos osztályban felügyeletet biztosít.

kulturális rendezvények: sokéves hagyományokkal rendelkező iskolánkban a tanulmányi munka részeként az egyik legfontosabb feladat a diákok kulturális és művészeti tevékenységének szervezése, segítése. Az elmúlt években tanulóink számtalan esetben bizonyították tehetségüket és felkészültségüket, országos, nemzetközi szinten képviselték intézményünket. Ahhoz, hogy a Pedagógiai Programunknak megfelelően művelt, sokoldalú embereket neveljünk, feltétlenül szükséges ennek a munkának a lehető legszélesebb körű segítése.

szabadidős foglalkozások: A szabadidő hasznos eltöltésére az iskola különféle tevékenységeket szervez (túrák, kirándulások, táborok, gólyatábor, klubdelutánok, táncos rendezvények). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő tanulói költségeket a szülők fedezik.

sportrendezvények: A tanulók egészségének megőrzése, az egészséges életmódra nevelés és versenyfelkészítés történik e tevékenységek által. Célunk, hogy tanulóink és csapataink minél több versenyen szerepelhessenek eredményesen. Szervezünk iskolai házi versenyeket, működtetünk sportcsoportokat, a sporttevékenységet beépítjük a szabadidős programokba. A diákok sokoldalú sportolási lehetőségének biztosítása érdekében támogatjuk tanulóink sítáborba, nyári táborba való jelentkezését. Évente iskolai sportnapot tartunk.

jeles napjaink:

Zenei Világnap

Kodály Napok

Alba Regia Nemzetközi Gyermekkoros Fesztivál

Fehérvári Ének Nemzetközi Ifjúsági Énekkari Találkozó

Szállj elő zöld ág néptánc-találkozó

Madarak és Fák Napja, természetvédelem napja

A kihívás napja

témanapok (projektnapok, tantermen kívüli oktatás keretében): A lehetőségek figyelembevételével minden évben osztályonként öt tanítási napon (témanapon), olyan nem tanórához kötött, önköltséges foglalkozásokat tartunk, amelyek a pedagógiai program és a tantervek megvalósításához járulnak hozzá, lehetővé teszik a tapasztalati úton történő tanulást. A lehetséges programokat az éves munkatervben rögzítjük, a tantárgyi tartalmakat a helyi tantárgyi tantervek tartalmazzák. Ezeken a foglalkozásokon a részvétel nem kötelező. Ha a tanuló egészségügyi, vagy más okból a foglalkozáson nem vesz részt, annak az iskola a párhuzamos osztály munkájába - a gimnáziumban másik évfolyamra - való bekapcsolódással biztosítja az oktatást. Az iskola, a projektnapot szervező pedagógus segítségével, biztosítja azon szakmai anyagok elérhetőségét, melyekből a hiányzó tanuló megszerezhet minden olyan ismeretet, melyet

a programon részt vevő diákok a projekt helyszínén tanulhatnak meg. A tanulót a nem tanórához kötött foglalkozásról való hiányzása miatt tanulmányi hátrány nem érheti.

Terepgyakorlatokat szervezünk rend szerint a 6. 8. 11. évfolyamokon (ettől eltérően a lehetőségek függvényében) a növénytani, geológiai, környezetvédelmi, szemétfeldolgozási, ökológiai tantárgyi témakörökhöz kapcsolódóan megfigyelési, elemzési, kutatási céllal, műszeres és digitális eszközökkel támogatva. A terepgyakorlatok a projektnapok terhére szerveződnek, időtartamuk 1-3 nap. A terepgyakorlaton a szaktanáron kívül, még egy pedagógus is részt vesz (pl: osztályfőnök, pót osztályfőnök). A felmerülő tanulói költségeket a szülők önkéntes hozzájárulása alapján szükséges fedezni. Azoknak a tanulóknak, akik bármilyen oknál fogva nem vesznek, vagy vehetnek részt a programon - a szülővel történt egyeztetés szerint - az iskola felügyeletet biztosít, valamint a tanuló számára, kötelezettsége teljesítéséhez, a párhuzamos osztályokban való elhelyezéssel megszervezi a tanítási napot. Az iskola, a terepgyakorlatot szervező pedagógus segítségével biztosítja a szakmai anyagok elérhetőségét, melyekből a hiányzó tanuló megszerezhet minden olyan ismeretet, amelyet a terepgyakorlaton részt vevő tanulók a program során tanulhatnak meg.

táborok:

kórustábor
vándortábor
nyári tábor
sítábor

témahetek: az országosan a Tanév rendjében meghirdetett témahetekhez kapcsolódóan

etika/hit és erkölcsstan oktatás: a törvényi előírásoknak megfelelően az etika- hit és erkölcsstan oktatás keretében a tanulók számára választási lehetőség biztosított etika vagy hit és erkölcsstan oktatás között. A bejegyzett egyházak hitoktatói tartják a hit és erkölcsstant választó tanulók számára a hittan oktatást az intézmény órarendjébe illesztett módon, melynek tárgyi feltételeit az intézmény biztosítja.

diákönkormányzatok: A tanulók és tanulóközösségek érdekeinek képviselője céljából, valamint a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységéhez való segítségnyújtásként az iskolában diákönkormányzatok működnek. Az iskolai diákönkormányzatok munkáját az osztályokban megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőségek irányítják. A diákönkormányzatok tevékenységét az iskola intézményvezetője által megbízott nevelő segíti. A diák közgyűlésen (fórumon) az iskola tanulói, tanárai vehetik fel problémáikat. Működésével kapcsolatos szabályokat a diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. A diákönkormányzat programjait munkatervében rögzíti.

diákétkeztetés: A tanuló a kedvezményes étkeztetésre a jogszabályok szerint jogosult. A menzai ellátáshoz a tanulónak (tanévenként) jelentkezési lapot kell benyújtania. A menzai térítési díj megállapítására vonatkozóan a mindenkori jogszabályt kell alkalmazni. A menzai térítési díjat havonta, az előre meghatározott (honlap, ebédlői kiírás) időpontokban kell befizetni/utalni. Az étkezés visszamondására vonatkozó információkról az üzemeltető ad tájékoztatást.

Iskolai Közösségi Szolgálat: A nemzeti köznevelési törvény (2011. évi CXCV. törvény) előírása szerint azoknak a tanulóknak, akik 2016. január 1. után tesznek érettségi vizsgát, a vizsga megkezdésének feltétele, hogy 50 óra közösségi szolgálatban eltöltött időt tudjanak igazolni. A 110/2012. (VI. 04.) Kormányrendelet (NAT) és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet szerint

közösségi szolgálatnak az a munka számít, amelynek során a diák a saját helyi közössége javát szolgáló, anyagi érdektől független tevékenységet folytat szervezett keretek között. Ilyennek számít a katasztrófavédelmi, egészségügyi, szociális és jótékonyági, oktatási, kulturális és közösségi, környezet- és természetvédelmi, óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel közös sport- és szabadidős területen folytatható tevékenység. A közösségi szolgálat fejleszti a tanuló kommunikációs képességeit, szociális készségét és önismeretét, növeli önbizalmát, javítja iskolai teljesítményét és az iskolához való hozzáállását. Az 50 órás közösségi szolgálat elvégzésének feltételeit, dokumentálásának szabályait ugyancsak az előbb említett jogszabályok tartalmazzák. Az intézményünkben a közösségi szolgálat teljesítésének közvetlen segítője az osztályfőnök, felelőse az ezzel a feladattal megbízott kolléga. A külső kapcsolatok koordinálása, a foglalkoztatásban résztvevő iskolán kívüli külső szervezetekkel való szerződések, együttműködési megállapodások megkötése az iskolavezetés feladatkörébe tartozik.

A közösségi szolgálat teljesítése során:

1. egy óra = hatvan perc szolgálati idő (a helyszínre történő utazási idő nem számít)
2. alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb négy órás időkeretben végezhető
3. a közösségi szolgálat a tanulók lakókörnyezetében, vagy az iskola székhelyén, feladat-ellátási helyén, de legfeljebb 30 kilométeres körzeten belül szervezhető meg.

Az 50 órát több projekt keretében, több év alatt is lehet teljesíteni.

Fogadó szervezet lehet:

- a) szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, illetve intézmény,
- b) egészségügyi szolgáltató,
- c) közoktatási intézmény,
- d) felsőoktatási intézmény,
- e) muzeális intézmény,
- f) nyilvános könyvtár,
- g) közlevenírtár,
- h) nyilvános magánlevenírtár,
- i) közművelődési intézmény

A közösségi szolgálat dokumentálása: Közösségi szolgálati napló: tanuló vezeti, rögzíti: mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

A közösségi szolgálat középiskolai dokumentálásának kötelező elemei:

- a tanuló által kitöltött központi írásos dokumentum, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét,
- az osztálynaplóban, bizonyítványban és a törzslapon dokumentálni kell a közösségi szolgálat teljesítését,
- az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, melyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad.

Az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködésről megállapodást kell kötni, ennek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

V. A választható tantárgyak, foglalkozások, ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

- Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizenegyedik életévét eléri, gyermekével közösen gyakorolja.
- A szülő választása a megadott tanévre vonatkozik, tanév közben módosításra nincs lehetőség.

Emelt ének-zene tantervvel működő osztályok (tagozat)

Az általános iskola “é” osztályaiban, és a gimnáziumi osztályokban emelt szintű ének-zene oktatás folyik. Az ének-zene tagozatos tanulók - a pedagógiai programja szerint az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése érdekében - részt vesznek az emelt szintű énekképzés többlet tanítási óráin ének-zene tantárgyból és a kóruspróbákon. Az iskola ének-zene tagozatára történő beiratkozás a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.

ETIKA ÉS HIT- ÉS ERKÖLCSTAN OKTATÁS MEGSZERVEZÉSE

Az általános iskolában választható tantárgy: az etika, illetve helyette választható az egyházi jogi személy által szervezett hit - és erkölcsstan óra.

20/2012. EMMI rendelet (továbbiakban: EMMI rendelet):

14. § (5) Az iskolának minden év május 20-ig fel kell mérnie, hogy a tanuló melyik egyház által szervezett hit- és erkölcsstan órán, vagy – az állami általános iskolában – kötelező erkölcsstan órán kíván-e részt venni.

A szülő választása a megadott tanévre vonatkozik, tanév közben módosításra nincs lehetőség.

- Az általános iskola igazgatója kijelöli azt a március 1. és március 14. közötti időpontot, amikor az iskola tájékoztatást ad a szülőknek arról, hogy igény esetén a hit- és erkölcsstan oktatást milyen módon szervezi meg. A kijelölt időpontról legalább 10 nappal előtte értesíti az adott egyházakat. Ha valamelyik egyházi jogi személy képviselője nem tud megjelenni, papíralapú dokumentumok megismerésének lehetőségét is biztosíthatja a szülők részére.
- Az igazgató az általános iskolai beiratkozást megelőzően március 16. és március 31. között, az egyházi jogi személytől kapott tájékoztatás alapján, az iskola honlapján nyilvánosságra hozza a következő tanévben a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló egyházi személyek megnevezését, és hozzáférhetővé teszi az egyházi jogi személy által rendelkezésére bocsátott hit- és erkölcsstan oktatáshoz kapcsolódó papíralapú dokumentumokat, különösen a tantervet, a tananyagot, a tankönyveket és a hit- és erkölcsstan oktatás munka módszerét.

1. **Beiratkozáskor, átíratkozáskor** a szülő írásban nyilatkozik az iskolának arról, hogy
  - a) valamely a hit- és erkölcsstan oktatás megszervezését vállaló egyházi jogi személy által szervezett **hit- és erkölcsstan oktatást**, vagy
  - b) az **etika oktatást** igényli a gyermeke számára.

- A szülő írásban igényelheti olyan egyházi jogi személy hit- és erkölcsstan oktatását is, amely egyházi jogi személy nem tartott tájékoztatót az iskolában. Az ilyen igényről az igazgató írásban értesíti a szülő által megjelölt egyházi jogi személy képviselőjét.
- Ha a megkeresett egyházi jogi személy a hit- és erkölcsstan oktatást nem vállalja, a szülő ismételten nyilatkozik arról, hogy
  - hit és erkölcsstan oktatást, vagy
  - etika oktatást választ gyermeke számára.
 Amennyiben a szülő a hit-és erkölcsstan oktatást választja, az erről szóló nyilatkozatával ahhoz is hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és osztálya megnevezését az egyháznak átadja.

A beiratkozáskor a hit-és erkölcsstan oktatását vállaló jogi személy is jelen lehet, hogy tájékoztatást nyújtson a szülőknek.

- A tanulócsoporthoz kialakításával kapcsolatban figyelembe kell venni, hogy
  - a) a hit- és erkölcsstan oktatásban részt vevő tanulócsoporthoz összevonhatók,
  - b) az etika helyett választott hit- és erkölcsstan órákat elsősorban az etika órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani.
- Amennyiben az egyházi jogi személy az etika órával egyidejűleg a hit- és erkölcsstan órát nem tudja megtartani a hit- és erkölcsstan órákat, az egyházi jogi személy más időpontban az iskolában vagy más időpontban az iskola épületén kívül tartja meg.
- Az iskola tanév közben nem változtathatja meg a meghatározott csoportbeosztást.
- A szülő a **következő tanévre változtathat** a szándékán minden tanév **május 20-ig**. A változtatás szándékát írásban kell benyújtania az igazgatónak és az érintett egyházi jogi személy képviselőjének.
- Amennyiben a szülő 2-8. évfolyamon etika helyett hit- és erkölcsstant, vagy más vallás hit- és erkölcsstan tantárgyát választja, akkor a tanulmányok megkezdésének feltételeit az újonnan választott hit- és erkölcsstan oktatást folytató egyházi jogi személy határozza meg.

5. Az idegen nyelv oktatásának megszervezése az általános iskolában

Minden tanév **április 30-ig** nyilatkoznia kell a 3. osztályosok szüleinek, hogy gyermekük a következő tanévtől (4. osztálytól) angol vagy német nyelv oktatásában kíván részt venni. A választott tantárgyat az általános iskolai tanulmányok során változtatni csak rendkívüli helyzetben, különbözeti vizsgával lehet. A tanító nyelvtanárokat az aktuális tanévben érvényes tantárgyfelosztás határozza meg. A különbözeti vizsga akkor tekinthető eredményesnek, ha az adott évfolyam követelmény szintjének 70%-át teljesíteni tudja (szóbeli, írásbeli együttesen). Ha valamelyik vizsgarész (szóbeli vagy írásbeli) nem éri el a 50%-ot, akkor a különbözeti vizsga nem tekinthető eredményesnek, és a változtatás nem lehetséges. Ugyanez érvényes a más intézményből érkező és idegen nyelvet váltani kívánó diákokra is.

GIMNÁZIUM

Idegen nyelv oktatás:

A 9. osztályban a tanulók első idegen nyelvként az angol vagy német nyelvet tanulják, amely folytatása az általános iskolai tanulmányainak. Indokolt esetben választhatnak a két nyelv közül, de az esetleges felzárkózás a tanuló feladata. A második idegen nyelv az olasz nyelv.

A helyi tanterv óratervében megjelölt és a helyi tantervben alapóráként meghatározott tantárgyak tananyaga, tartalma a középszintű érettségire készít fel.

FAKULTÁCIÓ – EMELT szintű oktatás:

A 11-12. évfolyamon az érettségi tárgyakból választhatnak közép- és emelt szintű érettségire felkészítő fakultációs órákat a tanulók továbbtanulási szándékuknak megfelelően.

- A 10. illetve a 11. osztályos középiskolai tanulók - kiskorú tanuló esetén a szülőnek - az aktuális tanév május 20- ig írásban nyilatkoznak arról, hogy a következő tanévben mely tantárgyakból kívánják emelt szintű képzést (fakultációt) választani. A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán.
- A tanuló a kötött órakeret terhére a gimnáziumban oktatott bármely tantárgyból jelezheti igényét az emelt szintű képzésre; az iskola a fakultációs órákat az órarend és a szakos pedagógusellátottság függvényében szervezi. A tanító pedagógusok kijelölését az adott tanév tantárgyfelosztása tartalmazza. Egy tanuló kettőnél több fakultációs tantárgyat is választhat, ha vállalja a többlet tanítási órákon történő részvételt, és a választott órák az órarendjébe illeszthetőek. A tanuló adott tantárgyból a fakultációt legalább egy tanévre választja, tanév közben le nem adhatja. Amennyiben 12. osztályban a 11. osztályban teljesített fakultációs tárgytól eltérő tantárgyat kíván választani, az újonnan választott tantárgy 11. osztályos emelt szintű anyagából különbözeti vizsgát köteles tenni.
- A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A tanulónak – kiskorú tanuló esetén a szülőnek – írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

A pedagógusválasztás szabályai:

Az iskola a választható órákat a jelentkezések, az órarend és a szakos pedagógusellátottság függvényében szervezi. A tanító pedagógusok kijelölését az adott tanév tantárgyfelosztása tartalmazza.

VI. Választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése

1. A 100/1997. (VI.13.) Kormányrendelet az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról rendelkezik a közép- és emelt szintű érettségi vizsga tantárgyi követelményeinek szabályozásáról.

A választható érettségi vizsgatárgy bármely tantárgy lehet, amelyből a tanuló teljesítette a PP-ben meghatározott helyi tantervi követelményeket. Intézményünk szakmailag minden tantárgyból vállalja az emelt szintű felkészítést.

Tanulói igény esetén a tanulói jogviszony fennállása alatt az iskola köteles fogadni az emelt szintű érettségi vizsgára történő jelentkezést.

A kötelező érettségi vizsgatárgyakon kívül középszintű vizsgára történő felkészítést biztosítunk bármilyen, a gimnáziumban oktatott tantárgyból.

2. Az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet szabályozza az érettségi vizsgatárgyak követelményeit.

Magyar nyelv és irodalom – középszintű érettségi témakörök

A magyar nyelv és irodalom érettségi vizsga tartalmilag egy nyelvi és egy irodalmi tétel kifejtéséből áll.

Témakörök: Követelmények

1. Magyar nyelv

1.1. Kommunikáció: A nyelv, mint kommunikáció. Pragmatika. Nyelvi és vizuális kommunikáció. A kommunikáció működése. Személyközi kommunikáció. A tömegkommunikáció.

1.2. A magyar nyelv története: A nyelv, mint történeti képződmény. A magyar nyelv rokonsága. Nyelvtörténeti korszakok. A magyar nyelv szókészletének alakulása. Nyelvművelés.

1.3. Ember és nyelvhasználat: Ember és nyelv. A jel, a jelrendszer. Általános nyelvészet. Nyelvváltozatok. Nemzetiségi nyelvhasználat és határon túli magyar nyelvűség. Nyelv és társadalom.

1.4. Nyelvi rendszer: Hangtan. Alaktan és szótan. A nyelv, mint jelrendszer. A mondat szintagmatikus szerkezete. Mondattan.

1.5. A szöveg: A szöveg és a kommunikáció. A szöveg szóban és írásban. A szöveg szerkezete és jelentése. A szöveg fogalma, jellemzői. Szövegértelmezés. Az intertextualitás. A szövegtípusok. A szövegfonetikai eszközök. Az elektronikus írásbeliség és a világháló hatása a szövegre, szövegek a médiában.

1.6. A retorika alapjai: A nyilvános beszéd. Érvelés, megvitatás, vita. A szövegszerkesztés eljárásai.

1.7. Stílus és jelentés: Szóhasználat és stílus. A szójelentés. Stílus eszközök. Stílusréteg, stílusváltozat.

1.8. Digitális kommunikáció

2. Irodalom

2.1. Szerzők, művek

2.1.1. Életművek. Művek a magyar irodalomból, kötelező szerzők: Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila, Herczeg Ferenc, Jókai Mór, Vörösmarty Mihály, Mikszáth Kálmán. Az életút jelentős tényei, művek, műrészletek adott szempontú értelmezése, kérdésselvetései, összefüggések a művek, az életmű és a korszak között. Memoriterek.

2.1.2. Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból, 18. század végéig. Választható szerzők:

Balassi Bálint, Berzsenyi Dániel, Csokonai Vitéz Mihály, Illyés Gyula, Jókai Mór, Karinthy Frigyes, Kassák Lajos, Kertész Imre, Kölcsey Ferenc, Krúdy Gyula, Márai Sándor, Móricz Zsigmond, Nagy László, Nemes Nagy Ágnes, Németh László, Ottlik Géza, Örkény István,

Pilinszky János, Radnóti Miklós, Szabó Lőrinc, Szilágyi Domokos, Weöres Sándor, Zrínyi Miklós (és még legfeljebb két, a fentiekhez hasonló jelentőségű szerző). Az életút jelentős tényei, művek, műrészletek adott szempontú értelmezése, kérdésfelvetései, összefüggések a művek, az életmű és a korszak között. Memoriterek.

2.1.3. Művek a kortárs magyar irodalomból: Legalább egy szerző ismertetése a legutóbbi 30 év irodalmából. Az életút jelentős tényei, művek, műrészletek adott szempontú értelmezése, kérdésfelvetései. Memoriterek.

2.1.4. Művek a világirodalomból: Az európai irodalom alapvető hagyományai: az antikvitás és a Biblia. A romantika, a realizmus, a századfordulós modernség (a szimbolizmustól az avantgárdig), a 20. század. Jellemző művek, műrészletek adott szempontú bemutatása, kérdésfelvetései.

2.1.5. Színház és dráma: 1-1 mű értelmezése: Szophoklész, Shakespeare, Molière, Katona József: Bánk bán, egy 19. századi dráma (pl. Ibsen, Csehov egy alkotása), Madách Imre: Az ember tragédiája, Örkény István egy drámája, egy 20. századi magyar dráma. A mű, műrészlet adott szempontú értelmezése, bemutatása. Színház és dráma az adott mű korában.

2.1.6. Az irodalom határterületei vagy regionális irodalom: Egy jelenség vagy szerző, vagy műfaj, vagy műalkotás elemzése vagy bemutatása a lehetséges témák egyikéből. Népköltészet, irodalom és film, gyermek- és ifjúsági irodalom, szórakoztató irodalom. A korunk kultúráját jellemző jelenségek.

2.1.7. Portrék, metszetek, látásmódok a 19–20. század magyar irodalmából. Választható szerzők (új fejezet)

2.2. Irodalomtörténet (a 2. pont új elnevezése)

2.2.1. Témák, motívumok, toposzok: Szépirodalmi alkotások gondolati, tematikus, motivikus egyezéseinek és különbségeinek összevetése. Az olvasott művekben motívumok, témák változatainak felismerése, értelmezése.

2.2.2. Műfajok, poétika: Műnemek, műfajok. Poétikai fogalmak alkalmazása.

2.2.3. Korszakok, stílustörténet: A kifejezőmód és világlátás változása a különböző korszakokban a középkortól napjainkig.

Matematika - középszintű érettségi témakörök

A középszintű érettségien matematikából csak az a jelölt tesz szóbeli vizsgát, aki az írásbelin elégtelen osztályzatot szerzett, de a pontszáma eléri az összpontszám 12%-át. A szóbeli vizsgára, ha van vizsgázó, 20 tételt kell összeállítani. Tartalmi arányai az írásbeli vizsga leírásánál meghatározott arányok. A tételnek tartalmaznia kell 3 egyszerű elméleti kérdést (definíció, tételkimondás) és 3 feladatot. A tétel egyes elemeit más-más témakörből kell kiválasztani.

Gondolkodási módszerek, halmazok, logika, kombinatorika, gráfok

Halmazok

Halmazműveletek - Számosság, részhalmazok

Matematikai logika

Fogalmak, tételek és bizonyítások a matematikában

Kombinatorika

Gráfok

Számelmélet, algebra

Alapműveletek

A természetes számok halmaza, számelméleti ismeretek

Oszthatóság - Számrendszerek
Racionális és irracionális számok
Valós számok
Hatvány, gyök, logaritmus
Betűkifejezések
Nevezetes azonosságok
Arányosság
Százalékszámítás
Egyenletek, egyenletrendszerek, egyenlőtlenségek, egyenlőtlenségrendszerek
Algebrai egyenletek, egyenletrendszerek - Elsőfokú egyenletek, egyenletrendszerek - Másodfokú egyenletek, Magasabb fokú egyenletek - Négyzetgyökös egyenletek
Nem algebrai egyenletek
Abszolútértékes egyenletek- Exponenciális és logaritmikus egyenletek,
Közéértékek, egyenlőtlenségek
Függvények
A függvény
Egyváltozós valós függvények
A függvények grafikonja, függvény-transzformációk – A függvények jellemzése
Sorozatok
Számítási és mértani sorozat - Kamatos kamat, járadékszámítás
Geometria, koordinátageometria, trigonometria
Elemi geometria
Tételek - A távolságfogalom segítségével definiált pontthalmazok
Geometriai transzformációk
Egybevágósági transzformációk - Hasonlósági transzformációk
Síkbeli és térbeli alakzatok
Síkbeli alakzatok, háromszögek, négyszögek, sokszögek, kör - Térbeli alakzatok
Vektorok síkban, térben
Trigonometria
Koordinátageometria
Pontok és vektorok - Egyenes, kör
Kerület, terület
Felszín, térfogat
Valószínűség számítás, statisztika
Leíró statisztika
Statisztikai adatok gyűjtése, rendszerezése, különböző ábrázolásai
Nagy adathalmazok jellemzői, statisztikai mutatók
A valószínűség számítás elemei

Történelem – középszintű érettségi témakörök

Szóbeli témakörök

Gazdaság, gazdaságpolitika, anyagi kultúra
Népesség, település, életmód
Egyén, közösség, társadalom
Politikai berendezkedések a modern korban (új témakör)
Politikai intézmények, eszmék, ideológiák
Nemzetközi konfliktusok és együttműködés
Szabad témakör

Történelmi időszakokat jelző előírt témakörök

Az ókor A középkor

A koraujkor (új témakör)

Az újkor (új témakör)

A világháborúk kora (új témakör)

A hidegháború kora (új témakör)

A jelenkor

Témakörök

1. Civilizáció és államszervezet az ókorban. Vallások az ókorban. Hódító birodalmak.
2. A középkori Európa. A magyar nép eredete és az Árpád-kor. A középkori magyar királyság fénykora
3. A kora újkor. A török hódoltság kora Magyarországon. A felvilágosodás kora. Magyarország a 18. században.
4. Új eszmék és az iparosodás kora. A reformkor. A forradalom és szabadságharc.
5. A nemzetállamok születése és a szocialista eszmék megjelenése. A dualizmus kora Magyarországon.
6. A „Nagy háború”. Az átalakulás évei. A két világháború között. A Horthy-korszak. A második világháború.
7. A két világrendszer szembenállása. Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése.
8. Magyarország 1956-1989 között. A két világrendszer versengése és a szovjet tömb felbomlása. A Kádár-korszak.
9. A globalizáció kiteljesedése. Európa és Magyarország a 20. század végén a 21. század elején.
10. Társadalomismeret

Idegen nyelv (angol, német, olasz) - középszintű érettségi témakörök

A szóbeli vizsga 3 részből áll: Társalgás és interakció adott témakörökben
Kommunikációs helyzetekben szereplés

Önálló témakifejtés vizuális segédanyag kifejtésével

A vizsga alapját 10 nagy témakör és 14 kommunikációs szándék jellemzi.

Idegen nyelvi szóbeli témakörök:

Személyes vonatkozások, család

-A vizsgázó személye, életrajza, életének fontos állomásai (fordulópontjai)

- Családi élet, családi kapcsolatok

- A családi élet mindennapjai, otthoni teendők

- Személyes tervek

Ember és társadalom

-A másik ember külső és belső jellemzése

- Baráti kör

- A tizenévesek világa: kapcsolat a kortársakkal, felnőttekkel

- Női és férfi szerepek

- Ünnepek, családi ünnepek

- Öltözködés, divat

-Vásárlás, szolgáltatások (posta)

- Hasonlóságok és különbségek az emberek között

Környezetünk

- Az otthon, a lakóhely és környéke (a lakószoba, a lakás, a ház bemutatása)
- A lakóhely nevezetességei, szolgáltatások, szórakozási lehetőségek
- A városi és a vidéki élet összehasonlítása
- Növények és állatok a környezetünkben
- Környezetvédelem a szűkebb környezetünkben: mit tehetünk környezetünkért vagy a természet megóvásáért?

- Időjárás

Az iskola

- Saját iskolájának bemutatása (sajátosságok, pl. szakmai képzés, tagozat)
- Tantárgyak, órarend, érdeklődési kör, tanulmányi munka. Az iskolai élet tanuláson kívüli eseményei

A munka világa

- Diákmunka, nyári munkavállalás
- Pályaválasztás, továbbtanulás vagy munkába állás

Életmód

- Napirend, időbeosztás
- Az egészséges életmód (a helyes és a helytelen táplálkozás, a testmozgás szerepe az egészség megőrzésében, testápolás)
- Étkezési szokások a családban
- Ételek, kedvenc ételek
- Étkezés iskolai menzán, éttermekben, gyorséttermekben

- Gyakori betegségek

Szabadidő, művelődés, szórakozás

- Szabadidős elfoglaltságok, hobbik
- Színház, mozi, koncert, kiállítás stb.
- Sportolás, kedvenc sport, iskolai sport
- Olvasás, rádió, tévé, videó, számítógép

Utazás, turizmus

- A közlekedés eszközei, lehetőségei; a tömegközlekedés
- Nyaralás itthon, illetve külföldön
- Utazási előkészületek
- Az egyéni és a társas utazás előnyei és hátrányai

Tudomány és technika

- Népszerű tudományok, ismeretterjesztés
- A technikai eszközök szerepe a mindennapi életben

Gazdaság

- Családi gazdálkodás,
- Üzleti világ, fogyasztás, reklámok,
- A pénz szerepe a mindennapokban,
- Pénzkezelés a célnyelvi országokban,
- Vásárlás, szolgáltatások (pl. posta, bank)

Ének-zene

Népzene:

- 20 magyar népdal (különböző stílusú, más - más tájegységről) legalább 2 versszakkal előadva. Az énekelt régi és új stílusú magyar népdalok elemzése a következő szempontok alapján: dallamvonal, sorszerkezet, hangkészlet, hangsor megállapítása, besorolás az alapvető stílusrétegekbe.

Műzene:

- Az első önálló európai műzene, a gregorián ének
- A középkor világi zenéje, a trubadúroktól a mesterdalnokokig
- A reneszánsz zene, a magyarországi reneszánsz zene
- A barokk opera kialakulása
- A barokk énekes műfajok
- Az oratórium és az opera Händel művészetében
- A bécsi klasszicizmus. Haydn és a vonósnégyes
- Az első bécsi iskola Mozart és a szonáta
- A klasszikus szimfonikus zenekar, Beethoven és a szimfónia
- Magyar verbunkos zeneszerzők a 19. században
- A 19. század romantikus zenéje, a romantikus dal, dalciklus
- A szimfonikus költemény és a programzene
- A nemzeti opera megteremtésének igénye, a német opera
- 19. századi olasz opera
- Magyar zene a 19. században, népies műdal
- A századforduló francia zenéje
- A XX. század zenéjének általános ismertetése
- Kodály élete, munkássága
- Bartók Béla élete, munkássága
- Az amerikai zene fejlődése, a dzsessz

Digitális kultúra

Az informatika vizsga formája: gyakorlati és szóbeli.

A szóbeli vizsga javasolt témakörei

1. Információs társadalom A kommunikáció -A kommunikáció általános modellje - Információs és kommunikációs technológiák és rendszerek -Számítógépes információs rendszerek az iskolában és a gazdaságban -Közhasznú információs források Információ és társadalom -Az informatika fejlődéstörténete - A modern információs társadalom jellemzői -Informatika és etika - Jogi ismeretek
2. Informatikai alapismeretek – hardver Jelátalakítás és kódolás -Analog és digitális jelek - Az adat és az adatmennyiség - Bináris számábrázolás -Bináris karakterábrázolás - Bináris kép- és színkódolás - Bináris hangkódolás A számítógép felépítése -A Neumann-elvű számítógépek - A (személyi) számítógép részei és jellemzőik: Központi feldolgozó egység, memória, buszrendszer, interfészek (illesztő), ház, tápegység, alaplap -A perifériák típusai és főbb jellemzőik: bemeneti eszközök, kimeneti eszközök, bemeneti/kimeneti eszközök, háttértárak -A (személyi) számítógép részeinek összekapcsolása és üzembe helyezése - Hálózatok
3. Informatikai alapismeretek – szoftver Az operációs rendszer és főbb feladatai -Az operációs rendszerek (fajtai) részei és funkciói, az operációs rendszer felhasználói felülete - Könyvtárszerkezet, könyvtárak létrehozása, másolása, mozgatása, törlése, átnevezése - Állományok típusai, keresés a háttértárakon -Állománykezelés: létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, megnyitás -Az adatkezelés eszközei: Tömörítés, kicsomagolás, archiválás, adatvédelem -A szoftver és a hardverkarbantartó (segéd) programjai: víruskeresés és -irtás, víruspajzs, lemezkarbantartás -A hálózatok működésének alapelvei, hálózati be- és kijelentkezés, hozzáférési jogok, adatvédelem
7. Információs hálózati szolgáltatások Kommunikáció az Interneten -Elektronikus levelezési rendszer használata - Állományok átvitele - WWW -Keresőrendszerek - Távoli adatbázisok használata

9. Könyvtárhasználat Könyvtárak -A könyvtár fogalma, típusai - Eligazodás a könyvtárban: olvasóterem, szabadpolcos rendszer, multimédia övezet - A helyben használható és a kölcsönözhető könyvtári állomány -A könyvtári szolgáltatások Dokumentumok -Nyomtatott dokumentumok - Nem nyomtatott dokumentumok, illetve adathordozók (kazetta, diakép, film, CD, mágneslemez, DVD Tájékoztató eszközök -Katalógusok - Adatbázisok -Közhasznú információs források (pl. telefonkönyv, menetrend, térkép) A gyakorlati vizsga témakörei Szövegszerkesztés Weblapkészítés, prezentáció és grafika Táblázatkezelés Adatbázis-kezelés

Fizika

Témakörök

1. Mechanika A dinamika törvényei Mozgások Munka és energia Folyadékok és gázok mechanikája
2. Hőtan, termodinamika Állapotjelzők, termodinamikai egyensúly Hőtágulás Összefüggés a gázok állapotjelzői között A kinetikus gázmodell Termikus és mechanikai kölcsönhatások Halmazállapot-változások A termodinamika II. főtétele A hőterjedés formái
3. Elektromágnesség Elektrosztatika Az egyenáram Magnetosztatika. Egyenáram mágneses mezője Az elektromágneses indukció A váltakozó áram Elektromágneses hullámok
4. Optika A fény
5. Atomfizika, magfizika: Az anyag szerkezete Az atom szerkezete A kvantumfizika elemei Az atommagban lejátszódó jelenségek Sugárvédelem
6. Gravitáció, csillagászat Gravitáció A csillagászat elemeiből
7. Fizika- és kultúrtörténeti ismeretek Személyiségek Elméletek, felfedezések, találmányok

Kémia

Témakör

1. Általános kémia Atomok és a belőlük származtatható ionok Molekulák és összetett ionok Halmazok A kémiai reakciók A kémiai reakciók jelölése Termokémia Reakciókinetika Kémiai egyensúly Reakció típusok Protonátmenettel járó reakciók Elektronátmenettel járó reakciók: A kémiai reakciók és az elektromos energia kölcsönhatása: Tudománytörténet
2. Szervetlen kémia Az elemek és vegyületek szerkezete (az atom-, a molekula- és a halmazszerkezet kapcsolata) Az elemek és vegyületek fizikai tulajdonságai és ezek anyagszerkezeti értelmezése Az elemek és vegyületek kémiai sajátosságai Az elemek és vegyületek előfordulása Az elemek és vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása Az elemek és szervetlen vegyületek legfontosabb felhasználásai Az elemek és vegyületek jelentősége Tudománytörténet
3. Szerves kémia A szerves vegyületek szerkezete és csoportosításuk A szerves vegyületek fizikai tulajdonságai A szerves vegyületek kémiai sajátosságai A szerves vegyületek előfordulása A szerves vegyületek jelentősége A szerves vegyületek laboratóriumi és ipari előállítása Tudománytörténet
4. Kémiai számítások Általános követelmények Az anyagmennyiség Az Avogadro-törvény Oldatok, elegyek (százalékos összetételek, koncentráció, oldhatóság stb.) A képlettel és reakcióegyenlettel kapcsolatos számítások Termokémia Kémiai egyensúly, pH-számítás Elektrokémia

Biológia

Témakör:

1. Bevezetés a biológiába A biológia tudománya Fizikai, kémiai alapismeretek
2. Egyed alatti szerveződési szint Szervetlen és szerves alkotóelemek: Elemek, ionok Szervetlen molekulák Lipidek Szénhidrátok Fehérjék Nukleinsavak, nukleotidok Az anyagcsere folyamatai: Felépítés és lebontás kapcsolata Felépítő folyamatok Lebontó folyamatok Sejtalkotók (az eukarióta sejtben)

3. Az egyed szerveződési szintje Nem sejtes rendszerek: Vírusok Önálló sejtek: Baktériumok Egysejtű eukarióták Többsejtűség: Gombák, növények, állatok elkülönülése Sejtfonalak Teleptest és álszövet Szövetek, szervek, szervrendszerek, testtájak Viselkedés
4. Az emberi szervezet Homeosztázis Kültakaró A mozgás A táplálkozás A légzés Az anyagszállítás A kiválasztás A szabályozás Az idegrendszer általános jellemzése Az emberi magatartás biológiai-pszichológiai alapjai Hormonrendszer, hormonális működések Immunrendszer, immunitás Szaporodás és egyedfejlődés
5. Egyed feletti szerveződési szintek Populáció Eötvös József Gimnázium és Kollégium 60 / 489 Pedagógiai Programja Életközösségek (élőhelytípusok) Bioszféra, globális folyamatok Ökoszisztéma Környezet- és természetvédelem
6. Öröklődés, változékonyság, evolúció Molekuláris genetika Mendeli genetika Populációgenetika és evolúciós folyamatok A bioszféra evolúciója

Földrajz

Témakör:

1. Térképi ismeretek
2. Kozmikus környezetünk
3. A geoszférák földrajza A kőzetburok A levegőburok A vízburok A geoszférák kölcsönhatásai
4. A földrajzi övezetesség
5. Társadalmi folyamatok a 21. század elején
6. A világgazdaság jellemző folyamatai
7. Magyarország - Helyünk a Kárpát-medencében és Európában
8. Európa földrajza - A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában
9. Az Európán kívüli földrészek földrajza
10. Globális kihívások - a fenntarthatóság kérdőjelei

Testnevelés

KÖZÉPSZINT

1. Az olimpiai mozgalom létrejötte, célja, feladatai; magyar sportsikerek
- Az ókori és az újkori olimpiai játékok kialakulása, története; kiemelkedő események;
- olimpiai zászló, szimbólum, jelszó, embléma, olimpiai láng;
- magyarok az olimpiai versenyeken, magyar olimpiai bajnokok;
- magyar sikersportágak;
- paralimpiai játékok.
2. A harmonikus testi fejlődés
A testi fejlődés rövid jellemzése általános és középiskolás korban (magasság, testsúly, mozgásos cselekvések).
3. A testmozgás, a sport szerepe az egészséges életmód kialakításában, és a személyiség fejlesztésében
Tájékozottság bizonyítása az egészséges életmód kialakításához szükséges alapvető ismeretekben.
Az egészséges életmód összetevőinek értelmezése: rendszeres testedzés, optimális testsúly, aktív pihenés, testi higiénia, lelki egyensúly, a szabadidő hasznos eltöltése, egészségkárosító szokások (alkohol, dohányzás, drog) hatásai és megelőzésük.
A testmozgás szerepe az érzelem- és feszültség szabályozásban, stresszkezelésben (mentális egészség).
4. A motoros képességek szerepe a teljesítményben
A motoros képességek értelmezése, fejlesztési lehetőségei.
A pulzus fogalma, típusai, mérési lehetőségei, összefüggése az intenzitással.
Az erőfejlesztés szabályai.
5. Gimnasztikai ismeretek
A bemelegítés szerepe és kritériumai.
A rendgyakorlatok szerepe a testnevelés órákon.
Gyakorlatok javaslata a testtartás javítására és a különböző kondicionális képességek fejlesztésére.
Nyújtó, lazító és erősítő hatású gyakorlatok.
Légzőgyakorlatok.

6. Atlétika	A tanult atlétikai futó, ugró és dobó versenyszámok ismerete és végrehajtásuk lényege.
7. Torna	A női és férfi tornaszerek és az azokon végrehajtható alapelemek ismertetése. A legfontosabb baleset-megelőző eljárások. Segítségadás gyakorlásnál.
8. Zenés-táncos mozgásformák	A zenés-táncos mozgásformák egyikének ismertetése (pl. ritmikus gimnasztika, aerobik, néptánc stb.).
9. Küzdősportok, önvédelem	2-2 páros és 1-1 csapat küzdőjáték ismertetése. Egy küzdősport bemutatása, alapvető szabályainak ismertetése. Küzdőjátékok. Alapvető esések, gurulások, tompítások jellemzése.
10. Úszás	Az úszás jelentősége az ember életében, szerepe az egészségtudatos, aktív életvitelben. Egy úszásnem ismertetése. Az úszás higiénájának ismerete.
11. Testnevelési sportjátékok	és Labdaérintéssel, -vezetéssel, -átadással, célfelületre történő továbbítással és az összjátékkal kapcsolatos három testnevelési játék ismertetése. Egy választott sportjáték alapvető szabályainak (pályaméret, játékosok száma, időszabályok, eredményszámítás, a labdavezetésre, a támadásra és védekezésre vonatkozó szabályok), valamint alapvető technikai, taktikai elemeinek bemutatása. Személyes és társas folyamatok a játéktevékenységben (asszertivitás, sikerorientáltság, kooperáció).
12. Alternatív és szabadidős mozgásrendszerek	Egy választott, alternatív, szabadidős, természetben üzhető sportág jellegzetességeinek és legfontosabb szabályainak ismertetése (sí, kerékpár, természetjárás, evezés, görkorcsolya stb.) Alapvető ismeretek a táborozások előnyeiről.

Vizuális kultúra

Témakörök:

1. Vizuális nyelv
2. Technikák
3. Ábrázolás, látványértelmezés
4. Megjelenítés, közlés, kifejezés, alkotás
5. Megjelenítés sajátosságai
6. Technikák
7. Vizuális kommunikáció
8. Tárgy és – környezetkultúra
9. Kifejezés és képzőművészet

Mozgóképkultúra és médiaismeret

Témakörök:

1. A mozgóképi közlésmód és kifejező eszközök
2. Mozgóképi kultúra és tömegkultúra
3. A magyar filmtörténet és a filmművészet
4. Médiaismeret – alapfogalmak; a média társadalmi szerepe, használata; intézmények és szabályozás
5. Tudatos médiahasználat
6. Médiaintézmények és mediaszabályozás

Dráma

Témakörök:

1. Színház- és drámatörténet
2. Színház- és drámaelmélet
3. Színházi műfajok
4. Drámajáték
5. Mozgás, tánc- és mozgásszínházi ismeretek
6. Bábjáték

Az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez alkalmazott fejlesztési feladatok, követelmények

A 11–12. évfolyamon az emelt szintű érettségire történő felkészítéshez az emelt szintű oktatásban alkalmazott fejlesztési feladatokat és követelményeket a Nat és az érettségi vizsga részletes követelményeiről szóló 40/2002. (V. 24.) OM rendelet alapján végezzük, a részletes fejlesztési feladatokat és követelményeket a rendelet, a NAT és a pedagógiai programunk tantárgyi fejezetei tartalmazzák.

VII. A tanulók tanulmányi munkájának, magatartásának és szorgalmának ellenőrzése és értékelése

1. A tanulmányi munka értékelése

Az iskola a nevelő és oktató munka kiemelt feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését, értékelését.

1.1. Az ellenőrzés-értékelés formái, módjai:

- Normaorientált: a tanulók teljesítményét az osztály vagy csoport átlagához viszonyítjuk
- Kritériumorientált: a tanulók teljesítményét korábbi teljesítményéhez viszonyítjuk, a fejlődést méri
- Diagnosztikus (helyzetfeltárás): egyénre, a csoportra szabott nevelési-oktatási stratégiák kialakításához.
- Formatív (fejlesztés-formálás): tanulási sikerek megerősítésére vagy a tanulási hibák javítására.
- Szummatív (minősítő): célja a záró összegzés, záró minősítés. (pl. érettségi vizsga, osztályozó vizsga),
- Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyaknak megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége, művészeti tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését az iskola helyi tantervében előírt követelmények, a tanuló képességei, eredményei alapján végzik. Figyelemmel kísérik változtak-e pozitív vagy negatív irányban az előző értékelés óta.

Az ellenőrzés lehet: pl projekt feladat, házi feladat, órai munka, órai feladat, tesztfeladat, versmondás kiselőadás/prezentáció, beszámoló, színpadi előadás stb.

- egyéni, csoportos, eseti, rendszeres jellegű,
- írásbeli (dolgozat, pl: témazáró, röpdolgozat, teszt, kifejtős...)
- szóbeli felelet
- frontális ellenőrző beszélgetés, párbeszéd, csoportmunka

Illeszkedjen az óra menetébe:

A teljesítményértékelés megvalósulhat: érdemjegy, szöveges, komplex értékeléssel, művészeti előadással.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

Az első évfolyamon félévkor és év végén, 2. évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük.

A Pedagógiai Szakszolgálat által elrendelt „egyéni előrehaladás” besorolású tanuló esetén az osztályozás alól felmentett tantárgyakat szöveges minősítéssel értékeljük. A bizonyítványban felmentett (fm) szöveges értékelést kap, melyet a jegyzet rovatban záradékolunk.

2. évfolyam év végétől a tanulók teljesítményét, előmenetelét érdemjeggyel értékeljük minden tantárgyból.

- A hit- és erkölcstan tantárgyat első évfolyamon szövegesen, a további évfolyamokon érdemjeggyel értékeli a hitoktató.

- A tanügyi dokumentumokban az ETIKA/ HIT ÉS ERKÖLCSTAN megnevezést használjuk.

A 4. évfolyamon a bevezetésre kerülő idegen nyelv tantárgyat is érdemjeggyel értékeljük.

3-12. évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal értékeljük.

Minden évfolyamon szummatív értékelési eszköz a művészi előadás ének-zene és néptánc (testnevelés) tantárgyakból, valamint az AMI-ban tanított főtárgyakból. Rajz, vizuális kultúra, grafika-festészet, dráma tantárgyakból a kiállítások, illetve a színpadra állított darabok, félévi, év végi bemutatók az értékelés eszközei.

Az osztályzatok, érdemjegyek a következők:

- jeles (5)
- jó (4)
- közepes (3)
- elégséges (2)
- elégtelen (1)

Alkalmazandó minősítések, rövidítések:

- kiválóan teljesített (5) kt
  - jól teljesített (4) jt
  - megfelelően teljesített (3) mt
  - felzárkóztatásra szorul (2,1) fsz
- **Dicséretes ötös** lehet a tanuló kiemelkedő tantárgyi tanulmányi munkája, ha csak jeles osztályzatai vannak. Ezt a dokumentumokban félévkor egységesen az érdemjegy után „d” betűvel jelöljük.
- **Általános tantestületi dicséretben** részesülhet általános iskolában az a kitűnő tanuló, akinek legalább 3 tantárgyból tantárgyi dicsérete van; gimnáziumban a kitűnő tanuló.

Tanítási év közben

A tanuló félévi és év végi értékelésének feltétele, hogy minden tantárgyból legalább annyi érdemjegye legyen félévenként, amennyi a tantárgy heti óraszám, de legalább három érdemjegy. A heti egy- vagy kétórás tantárgyakból félévenként minimum három, a heti három vagy ennél nagyobb óraszámú tantárgyakból havonta legalább 1-2 érdemjegy alapján kell értékelni a tanulót.

A tanulmányi kötelezettségek folyamatos teljesítése a feltétele a tanulói teljesítmény folyamatos értékelésének. (Irányadó a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet (V. fejezet 19., VI. fejezet 24. pont). Ha a tanuló hiányzása miatt nincs meg a minimum számú érdemjegye, akkor a szaktanár beszámoltatásra kötelezheti.

Szaktárgyi jeggyel értékelhető:

- az órai munka,
- a szorgalmi feladatok elkészítése,
- a gyűjtőmunka,
- a füzetben, ill. munkafüzetben elvégzett feladatok,
- füzetvezetés,
- valamint felső tagozaton és a gimnáziumban házi dolgozat,
- kiselőadások készítése,
- házi feladat,
- projektmunka.

- A tanuló tanórai fegyelmezetlen magatartása szaktárgyi jeggyel nem értékelhető, az írásbeli vagy szóbeli számonkérések nem fegyelmező célzattal, hanem a tanulók tudásának ellenőrzése érdekében történnek.

- A tanulók teljesítményének értékelése folyamatos, szóban és írásban történő ellenőrzéshez kapcsolódik.

- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése érdekében a tanulóknak szóban is számot kell adni tudásukról: felső tagozaton a heti egy órás tantárgyak esetében a tanév során egy szóbeli teljesítményre adott érdemjegy, a heti kettő, vagy több órás tantárgyak esetében félévente minimum egy-egy szóbeli teljesítményre adott érdemjegy szükséges minden tanuló esetében.

A gimnáziumban a tanulóknak az érettségi követelményekkel összhangban - szóban is számot kell adni tudásukról.

- A szóbeli és írásbeli beszámoltatások érdemjegyeit a tanítónak /szaktanárnak a tanulóval közölni kell, a szülők tájékoztatása érdekében a Kréta naplóba be kell vezetni.

- A tanítónak / szaktanárnak az érdemjegyeket hetente be kell írni a naplóba.

- A tanulók tudását mérő írásbeli beszámolóknak törekedni kell a pontokkal, %-kal mérhető feladatlapok, tesztek, tudáspróbák összeállítására; az objektív mérésre.

ELÉGSÉGES érdemjegyet akkor kaphat a tanuló, ha az adott tantárgyból a helyi tantervi követelményeket a vizsgált anyagrész tekintetében legalább minimum szinten teljesítette.

ELÉGTELEN érdemjegyet kap a tanuló, amennyiben a fenti követelményeket nem teljesíti.

JELES érdemjegyet kaphat az a tanuló, aki az adott tárgyban a helyi tantervi követelményeket a vizsgált anyagrész tekintetében teljesítette, írásbeli és szóbeli kifejezőkészsége szakszerű, stílusa szabatos, súlyosabb hiba nincs munkájában. Tárgyi ismereteiben és elméleti felkészültségében is példamutató. Gondolkodása mélyreható, problémamegoldó készsége fejlett.

Az ezektől eltérő érdemjegyeket a tanító/szaktanár a kialakult tanítási gyakorlat és az iskola általános követelmény szintjének megfelelő módon állapítja meg.

Az azonos típusú osztályokban tanító tanárok a szakmai munkaközösségeken belül a munkaközösségek vezetőinek ellenőrzése mellett megállapodhatnak az osztályzás egységes szempontjaiban.

A tanár az évközi sikertelen eredményeket figyelmen kívül hagyhatja, amennyiben azt a tanuló javította. A pót-, és javító dolgozatok szabályozása a tanár hatáskörébe tartozik.

1.2 Az írásbeli beszámoltatások formája és rendje

- Az írásbeli beszámoltatások a tanulók értékelésének azon területét jelentik, amelyekben a legobjektívebben érvényre lehet juttatni a követelményeket.

Ennek **formái**:

házi dolgozat;

írásbeli felelet;

röpdolgozat;

témazáró dolgozat.

- A **házi dolgozat** valamely téma önálló, otthoni feldolgozását jelenti előre megadott szempontok alapján.

- Az **írásbeli felelet** egy-egy lecke a feleletet megelőző 1-2 órányi tananyagának számonkérésére szolgál a tantárgyi sajátosságoknak megfelelően. Általában rövid, néhány egyszerű kérdés megválaszolását, ill. feladat megoldását tartalmazza. Íratható osztályszinten, néhány tanulóval vagy egyénileg is. Az írásbeli feleletek érdemjegyei a szóbeli feleletek érdemjegyeivel egyenértékűek.

- A **röpdolgozat** során az adott tantárgynak a feleletet megelőző 3-8 órányi tananyagából ad számot a tanuló a tantárgyi sajátosságoknak megfelelően. Ezzel a számonkérési móddal fontosabb részművek vagy hosszabb témakörök egy részének elsajátítását ellenőrizhetjük. Az egyszerű kérdések, feladatok mellett tartalmazhat összetettebb feladatot, amelynek megoldása 2-3 tanórai ismeret komplex alkalmazását igényli. A röpdolgozatok érdemjegyei a szóbeli feleletek érdemjegyeivel egyenértékűek.

- A pedagógus nem köteles előzetesen bejelenteni az írásbeli feleletet és a röpdolgozatot, hiszen ezek íratása a rendszeres tanulás ellenőrzését is szolgálja.

- A **témazáró dolgozat** a tananyag egy nagyobb egységét zárja le. A dolgozat kérdéseit, feladatait a pedagógus alapvetően a megtanított tananyag és a követelmények alapján határozza meg. A témazáró dolgozatok félévenkénti száma tantárgyanként változó, legalább 1, de legfeljebb 3, számukat döntően a heti óraszám befolyásolja.
- A tanulókat a **témazáró dolgozat megírásának napja előtt egy héttel tájékoztatni kell a dolgozat időpontjáról**. A dolgozatot megfelelő gyakorlással, összefoglalással elő kell készíteni. A tanulókat tájékoztatni kell dolgozat előtt a beszámoltatással kapcsolatos követelményekről a tanulók eredményes felkészülése érdekében.
- A tanulók egyenletes terhelése érdekében egy tanítási napon legfeljebb két tantárgyból íratható témazáró dolgozat, melynek időpontját a szaktanár köteles egy héttel előtte bejelenteni.
- A dolgozatokat 10 munkanapon belül kijavítva és értékelve meg kell mutatni a tanulóknak. A 10 munkanapot csak indokolt esetben (betegség, hivatalos távollét, az igazgatóság által kiadott más irányú elfoglaltság stb.) lehet túllépni. Ha a pedagógus a határidőig nem adja ki a dolgozatokat, akkor a tanuló dönthet az érdemjegy elfogadásáról. Amennyiben a tanuló nem fogadja el az érdemjegyet, akkor témazáró dolgozat esetén újra megíratható vele a dolgozat, de legkorábban csak azon a tanítási napon, amikor az adott tantárgyból a következő órája lesz.
- Az írásbeli munkák javításának pontosnak és egyértelműnek kell lennie. A kijavított munkák kiadásakor a tanulókat tájékoztatni kell az értékelés szempontjairól, amennyiben ez pontozás segítségével történt, a pontozás menetéről, valamint az érdemjegyek megállapításához szükséges ponttárhoz. A kijavított dolgozatokat a szülők az iskolában a szaktanár fogadóóráján megtekinthetik, a tanuló azt haza nem viszi. A tanulónak joga van a témazáró dolgozatról digitális másolatot készíteni. A digitális másolatot nem szerkesztheti, nem teheti közzé, másokkal nem oszthatja meg. Amennyiben az összeállított dolgozat a pedagógus saját szellemi terméke, melyre a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény előírásai vonatkoznak.
- A pedagógusok kötelesek a témazáró dolgozatokat, mint a tanulók féléves és egész éves munkájának értékelését leginkább befolyásoló és az értékelést legobjektívebben megalapozó dokumentumot az Úgyiratkezelési szabályzatban meghatározottak szerint 1 évig megőrizni.
- A témazáró dolgozatokra adott érdemjegyek minden tantárgy esetében nagyobb súllyal kapnak szerepet a félévi és az év végi minősítések megállapításában. Ez úgy jut érvényre, hogy a témazáró dolgozatokra adott érdemjegyeket kétszeresen számítjuk.
- Ha a tanuló igazoltan hiányzik a témazáró dolgozat megírásakor, akkor a tanulóval történt egyeztetés alapján történik a téma számonkérése.
- Ha a tanuló igazolatlanul hiányzik a témazáró dolgozat megírásakor, akkor pótoltható vele a dolgozat az első adandó alkalommal, amikor az adott tantárgy óráján megjelenik.
- Ha a tanuló az írásbeli felelet, a röpdolgozat vagy a témazáró dolgozat megírásakor meg nem engedett eszközöket vesz igénybe (egyéni feladat megoldáskor társáról másol, nem megengedett segédeszközt vesz igénybe, súgás alapján ír), akkor az addigi munkáját érvénytelennek kell tekinteni. A számonkérésnek a hátralévő időben újra eleget tehet. A szabálytalan eszközök használatáért 1-es nem adható, mert érdemjeggyel csak szakmai teljesítményt értékelünk.

- Ha javítás közben derül ki, hogy a tanuló írásbeli felelet, a röpdolgozat vagy a témazáró dolgozat megírásakor meg nem engedett eszközöket vett igénybe, akkor a munkáját érvénytelennek kell tekinteni, és azt újra kell írnia azon az órán, amikor az írásbeli munka kiosztásra kerül.

1.3 Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

1. A házi feladatok fontos szerepet játszanak az iskola oktató-nevelő munkájában, hiszen nemcsak a tudás megszerzéséhez, elmélyítéséhez járulnak hozzá, hanem a tanulók személyiségének fejlődéséhez is azáltal, hogy jelentősen fejlesztik az önálló feladatmegoldás és döntéshozatal, valamint az önellenőrzés és a reális önértékelés képességét.

2. A házi feladatok jellege:

- írásbeli;
- szóbeli;
- gyűjtő-kutató;
- gyakorlati/ projekt;
- házi olvasmány

3. A különböző tantárgyakra, tantárgycsoportokra más-más házi feladat a jellemző: magyar nyelv és irodalom, matematika, fizika, kémia, idegen nyelvek, történelem, emberismeret és etika, biológia és földrajz, művészetek tantárgyakból *mind írásbeli, mind szóbeli* házi feladatot kapnak. A vizuális kultúra, technika és ének-zene tárgyra a *szóbeli, írásbeli és a gyakorlati* házi feladatok jellemzőek, az informatika, a testnevelés, alsó tagozatban technika és vizuális kultúra tárgyakból *gyakorlati munkát* készít a tanuló. A *gyűjtő-kutató feladatot* minden tárgyból adhatnak a tanárok. A *házi olvasmány* a magyar irodalom tantárgyra jellemző

4. Az adott tantárgyra jellemző házi feladatot általában minden órán kapnak a tanulók, míg másfajta ritkábban (pl. gyűjtő-kutató munka félévente egy-két alkalommal).

5. A házi feladat ellenőrzése a pedagógus tervező munkájának függvénye. Történhet tanítási óránként vagy ritkábban, az egész osztályra vagy néhány tanulóra vonatkozóan.

6. A házi feladatot, mint a tanulmányi munka fontos részét minősíthetjük érdemjeggyel. Ilyen esetben, ha egy tanuló nem készíti el a házi feladatát, ezért elégtelent kaphat.

7. A feladatoknak mindig igazodniuk kell a tanított tananyaghoz. A tanórán megszerzett ismereteket és gyakorlatot nem haladhatják meg, azokra kell épülniük úgy, hogy azok segítségével és a már régebben megszerzett tudással egy gyengébb képességű tanuló is nagyrészt sikeresen oldja meg. De egy-egy nehezebb, valamint szorgalmi feladat kitűzésével a jobb képességű gyerekekre is fejlesztő hatást gyakorolhatunk.

8. A házi feladatok (szóbeli, írásbeli együtt, de a szorgalmi nélkül) mennyiség-nehézség aránya olyan legyen, hogy az elkészítéséhez szükséges idő átlagos képességű gyermek esetében ne haladja meg:

- alsó tagozat összesen kb.45-60 perc
- felső tagozat. kb. 30 perc tantárgyanként
- gimnáziumban kb. 45 perc tantárgyanként, kivéve a témazáró dolgozatokra való felkészülést.

9. A házi feladatok alapjául, forrásul szolgálhat a füzet, a munkafüzet, a tankönyv, a feladatgyűjtemény, a térkép, a könyvtár, az internet, egy színházi előadás, egy mozifilm, zenemű és kotta vagy egy kiállítás megtekintése, de akár egy kirándulás is.

10. A szünetekre, hétvégékre feladott szóbeli és írásbeli házi feladat mennyisége nem lehet több, mint általában a tanév során.

11. Ha az általános iskolai tanulónak a tanítási napot megelőző napon olyan iskolai vagy iskolai jellegű kötelező elfoglaltsága volt a tanrendi kóruspróba kivételével, amely tovább tartott 16:00 óránál, akkor nem kérhető rajta számon a házi feladat, de a következő tanórán annak pótlása igen.

Hosszabb tanítási szünetek (őszi, téli, tavaszi) esetén sem terhelhetők a diákok nagyobb mennyiségű házi feladattal, mint rendes szorgalmi időszakban egyik óráról a másikra. Kivételt jelentenek a 12. évfolyam tanulóinak az őszi, téli és a tavaszi szünetre feladott érettségi tételek, amelyek száma nem haladhatja meg tantárgyanként az ötöt.

13. A magyar irodalom tanára minden tanév végén kihirdeti a következő tanév kötelező irodalomjegyzékét, és a haladási naplóban adminisztrálja. A számonkérés várható időpontját pedig minden tanév elején kihirdeti, és ezt is adminisztrálja a naplóban.

1.4. Félévi, tanév végi értékelés

Félévi, tanév végi értékelés az általános iskola felső tagozatán

A félévi, tanév végi értékelés tantárgyanként, osztályzatok formájában kerül az elektronikus naplóba, illetve bizonyítványba, megállapítása a tanulók összesített teljesítménye alapján történik. Az osztályzatot a szaktanár – az érdemjegyek átlagából kiindulva – a tantárgyi követelmények teljesítésének mérlegelésével, pedagógiai érveket is figyelembe véve állapítja meg. A szaktanár a pedagógiai programban meghatározott egységes elvek alapján, a szakmai munkaközösség által elfogadott értékelési elveket alkalmazva értékeli, figyelembe véve az iskola által megfogalmazott nevelési célokat.

A szaktanár a félév/tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy a különféle értékelési módszerekkel szerzett érdemjegyek milyen súllyal szerepelnek a félév végi értékelésben, minősítésben.

A tanév végén a tantárgyakból adott osztályzatok figyelembevételével a tanulók tovább haladásáról a nevelőtestület határoz. Felsőbb osztályba az a tanuló bocsátható, aki valamennyi tantárgyból legalább elégséges osztályzatot kapott. Amennyiben a tanuló egy vagy kettő tantárgyból elégtelen osztályzatot szerzett, felsőbb osztályba akkor léphet, ha sikeres javítóvizsgát tesz. Amennyiben a tanuló három tárgyból elégtelen osztályzatot ér el, az évfolyamot ismételni köteles, de a nevelőtestület határozata alapján – méltányossági alapon – javítóvizsgát tehet.

Félévi, tanév végi értékelés a gimnáziumban

A félévi, tanév végi értékelés tantárgyanként, osztályzatok formájában kerül a bizonyítványba, megállapítása a tanulók összesített teljesítménye alapján történik. Az osztályzatot a szaktanár – az érdemjegyek átlagából kiindulva – a tantárgyi követelmények teljesítésének mérlegelésével állapítja meg. A kialakított érdemjegy tehát nem kizárólag a félév/tanév során keletkezett érdemjegyek átlaga, annak megállapítása pedagógiai érveket is figyelembe véve történik.

A szaktanár a pedagógiai programban meghatározott egységes elvek alapján, a szakmai munkaközösség által elfogadott értékelési elveket alkalmazva értékeli, figyelembe véve az iskola által megfogalmazott nevelési célokat.

A szaktanár a félév/tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy a különféle értékelési módszerekkel szerzett érdemjegyek milyen súllyal szerepelnek a félév végi értékelésben, minősítésben.

A tantárgyi bukás okán nem 'hanyag' a tanuló szorgalma, ha olyan képességbéli feltétel miatt kapott elégtelent, ami a rendszeres készülés, tanulás mellett nem teszi lehetővé számára az elégséges szint elérését (például: SNI, BTM stb.)

ELÉGSÉGES érdemjegyet akkor kaphat a tanuló, ha az adott tárgyban a helyi tantervi követelményeket legalább minimum szinten teljesítette.

ELÉGTELEN érdemjegyet kap a tanuló, amennyiben a fenti követelményeket nem teljesíti.

JELES érdemjegyet kapjon az a tanuló, aki az adott tárgyban a helyi tantervi követelményeket a vizsgált anyagrészt tekintetében teljesítette, írásbeli és szóbeli kifejezőképessége szakszerű, stílusa szabatos, súlyosabb hiba nincs munkájában. Tárgyi ismereteiben és elméleti felkészültségében is példamutató. Gondolkodása mélyreható, problémamegoldó képessége fejlett.

A tanév végén a tantárgyakból adott osztályzatok figyelembevételével a tanulók továbbhaladásáról a nevelőtestület határoz. Felsőbb osztályba az a tanuló bocsátható, aki valamennyi tantárgyból legalább elégséges osztályzatot kapott. Amennyiben a tanuló egy vagy kettő, illetve három tantárgyból elégtelen osztályzatot szerzett, felsőbb osztályba akkor léphet, ha sikeres javítóvizsgát tesz. Amennyiben a tanuló négy vagy több tárgyból elégtelen osztályzatot ér el, az évfolyamot a tankötelezettsége függvényében ismételni köteles.

1.5. Osztályozó vizsgák:

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 65.§-ban meghatározottak szerint:

- az iskola intézményvezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola intézményvezetője engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- az 51. § (7) bekezdésében meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- egyéni tanrend szerinti tanuló esetében.

1.6. A magasabb évfolyamra lépés feltételei

1. A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.
2. A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.
3. 1. évfolyamon félévkor és év végén, 2. évfolyamon félévkor tantárgyanként szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló „kiválóan”, „jó” vagy „megfelelően teljesített”, illetve

„felzárkóztatásra szorul”. A 2-12. évfolyamon minden tárgyból az legalább az "elégleges" év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

4. Ha a tanuló a 2-12. évfolyam végén e legfeljebb három tantárgyból szerez "elégtelen" osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. Amennyiben ennél több tantárgy értékelése „elégtelen” vagy „nem felelt meg”, a tanköteles korú tanuló évfolyamot ismételni köteles. A 16. életévét betöltött tanuló esetén az évfolyamot megismételheti.

5. A javítóvizsga letételével folytathatók a tanulmányok akkor is, ha a tanuló az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról igazolatlanul távol marad.

6. A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- Az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.
- Az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse.
- Egyéni tanrendes tanuló volt.
- Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a 250 tanítási órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák 30% - át és amennyiben a szerzett jegyei alapján nem osztályozható.

2. A tanulók magatartásának, és szorgalmának értékelése:

A tanulók **magatartásának** értékelésére és minősítésére az 2-12. évfolyamon

- példás (5),
- jó (4),
- változó (3),
- rossz (2), minősítéseket, illetve érdemjegyeket használjuk.

A tanulók **szorgalmának** értékelésénél és minősítésénél a 2-12. évfolyamon

- példás (5),
- jó (4),
- változó (3),
- hanyag (2), érdemjegyeket, illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását és szorgalmát:

- Az első évfolyamon félévkor és a tanítási év végén az osztályfőnök szöveggel minősíti, és a tanév végén a bizonyítványba bejegyzzi.
- 2-8. évfolyamon a magatartás és szorgalom félévi és év végi minősítését az osztályfőnök az érdemjegynek megfelelő minősítés és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg.
- A 1-8. évfolyamon a tanuló magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén értékeli. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt a minősítésről. A félévi minősítést az elektronikus naplóba, az év végi minősítést pedig az elektronikus naplóba és a bizonyítványba be kell jegyezni.

- 9-12. osztályokban a félévi és az év végi minősítés a nevelőtestület véleményének figyelembevételével történik, azt az elektronikus naplóba, ill. a bizonyítványba be kell jegyezni.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei:

példás /5/: ha munkájával, jó kezdeményezéseivel tesz valamit a közösségért. Magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat. Durva szavakat még véletlenül sem használ. A házirend előírásait betartja. A tanítási órák kezdetére pontosan megjelenik.

jó /4/: ha a reá bízott feladatot kifogástalanul látja el, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat. Iskolai viselkedése általában kifogástalan, a házirendben leírt előírásokat betartja.

változó /3/: A házirendben leírtakat nem mindig veszi tudomásul. Magatartásával zavarja a tantárgyi órákat, szaktanári vagy osztályfőnöki figyelmeztetésben részesült az adott hónapban, vagy van igazolatlan órája.

rossz /2/: ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat társainak. Többször kapott osztályfőnöki intőt, illetve igazgatói megrovást, vagy egynél több igazolatlan órája van.

A szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

példás /5/: ha a tanítási órákra való felkészülése képességéhez mérten kifogástalan, tanórákon aktív. Felszerelését mindig elhozza az iskolába.

jó /4/: ha iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi, felszerelését szinte mindig elhozza.

változó /3/: ha iskolai munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességét csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Gyakran hiányos a felszerelése.

hanyag /2/: ha képességéhez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan. Ha valamely tantárgyból bukásra áll. Felszerelését rendszeresen nem hozza el.

A tantárgyi bukás okán nem 'hanyag' a tanuló szorgalma, ha olyan képességbeli feltétel miatt kapott elégtelent, ami a rendszeres készülés, tanulás mellett nem teszi lehetővé számára az elégséges szint elérését (például: SNI, BTM stb.)

A tanulók jutalmazásának elvei és formái, valamint fegyelmi és kártérítési felelősségük:

Jutalmazhat a szaktanár, az osztályfőnök, az igazgató és a tantestület.

Jutalom adható:

- kiemelkedő tanulmányi munkáért
- példamutató magatartásért
- közösségi tevékenységért
- társadalmi és közhasznú munka végzéséért

- versenyen elért eredményért

- egymás segítéséért

Jutalmazás formái:

- egyéni

- csoportos

Egyéni: érdemjeggyel, dicsérettel /osztályfőnöki, szaktanári, igazgatói, testületi / és tárgyi jutalommal

Csoportos: egyénivel azonos

Az év diákja díjat az a 8. illetve 12. évfolyamos tanuló kapja, akinek négyévi tanulmányi eredménye, magatartása, közösségi munkája legjobb az évfolyamon. A jutalmazott tanulók személyére az osztályfőnökök tesznek javaslatot, átadásáról a nevelőtestület dönt. A döntéshez be kell szerezni a diákönkormányzat véleményét. A díj átadására a gimnáziumi és általános iskolai ballagási ünnepségen kerül sor.

Az iskola zenei életében nyújtott munkáért díjat az a 8., illetve 12. évfolyamos tanuló kapja, akinek négyévi ének-zenei tanulmányi munkája a legkiemelkedőbb az évfolyamon. A jutalmazott tanulóakra az ének-zene tanárok tesznek javaslatot, a díjazottakról a nevelőtestület dönt. A díj átadására a gimnáziumi és általános iskolai ballagási ünnepségen kerül sor.

10. Fegyelmi intézkedések

A tanulók fegyelmi-kártérítési felelősségére, a felelősségre vonás módjára és formájára nézve a törvény és az EMMI rendelet (53-60§) rendelkezései az irányadók. (lásd. SZMSZ)

Elmarasztalás jár az alábbi tevékenységekért:

- házirend megszegése
- tanulmányi munka elhanyagolása
- az iskola által szervezett programokon történő fegyelemsértés
- iskolai tulajdon elleni vétség
- vállalt feladatok hanyag végzése
- igazolatlan mulasztás

Az a tanuló, aki a tanulói jogviszonnyal kapcsolatos kötelelességeit szándékosan vagy gondatlanul megszegi:

- fegyelmező intézkedésben
- fegyelmi büntetésben részesül

Fegyelmező intézkedés kezdeményezhető:

- az osztályfőnöknél és az igazgatónál

Kezdeményezheti:

- nevelő
- szülő
- tanulóközösség

A fegyelmező intézkedés részeként írásban adható:

- szaktanári figyelmeztető
- osztályfőnöki figyelmeztető

- osztályfőnöki intő
- osztályfőnöki rovó
- igazgatói figyelmeztető
- igazgatói intő
- igazgatói rovó

Fegyelmi eljárás során fegyelmi büntetés adható. A fegyelmi bizottságot az igazgató hívja össze. A bizottság az összehívást követően három napon belül összeül, és meghozza a határozatot.

Tagjai lehetnek:

- az igazgató
- az egyik igazgatóhelyettes
- a tanuló osztályfőnöke,
- az osztályfőnöki munkaközösség vezetője.

A fegyelmi eljárás során fegyelmi büntetés adható.

Fegyelmi büntetés lehet:

- megrovás
- szigorú megrovás
- meghatározott kedvezmények csökkentése.
- áthelyezés másik csoportba, osztályba (súlyos esetben másik iskolába)
- a középiskolában a 16. életév betöltése után kizárás, eltiltás a tanév további folytatásától.

VIII. A tanulócsoporthok szervezésének elvei - csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezése

Iskolánk kitüntetett figyelmet fordít a tehetséggondozás feladataira. Hagyományosan énekeszenéből történik emelt szintű képzés, ami országosan is elismert tehetséggondozó tevékenység. Ezt a színvonalat csakis akkor lehet megőrizni, illetve továbbfejleszteni, ha a tanulmányi munkához szükséges feltételeket biztosítjuk. Ezek közül is meghatározó a tanulócsoporthok minőségi és/vagy mennyiségi szempontból történő alakítása, tehetséggondozó csoportok szervezése. A csoportok indításáról - a jelentkezők számát, a személyi feltételeket és az órakeretet figyelembe véve – az intézményvezető dönt.

A nyelvi és egyéb csoportok kialakításának rendszere: Az általános - és a középiskolában az első idegen nyelv a német vagy az angol. Második nyelvként – a 9. évfolyamtól – minden tanuló számára olasz nyelvet tanítunk, a hatékonyság érdekében lehetőség szerint törekszünk a csoportbontásra.

Csoportbontások megszervezésének elve az általános iskolában:

- idegen nyelv oktatása évfolyamonként/osztályonként/bontásban: német és angol nyelvi csoport létrehozása kötelezően választhatóan szülői igény szerint
- technika
- digitális kultúra a csoport egyenletes elosztását figyelembe véve
- osztályon/évfolyamon belül differenciálás és tehetséggondozás céllal
- matematika 7 és 8. évfolyamon felmérés alapján
- magyar nyelv és irodalom indokolt esetben felső tagozaton.

Csoportbontások megszervezésének elve a gimnáziumi osztályokban:

- idegen nyelv oktatása évfolyamonként: angol, német és olasz nyelvi csoport létrehozása: Alapelv, hogy a tanuló az általános iskolában tanult nyelvet folytatja első idegen nyelvként.
- olasz
- informatika a csoport egyenletes elosztását figyelembe véve
- emelt szintű érettségi felkészítő csoportok esetében a 11 – 12. évfolyamon.

Csoportok létrehozásánál minimális csoportlétszám: 14 fő

IX. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Iskolánk az Nkt. 80. § (9) bekezdése, és a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI r. 7.§ alapján a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott mérési időszakban, az 5-8. és a 9-12. évfolyamokon megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát.

A Magyar Diáksport Szövetség szakmai csoportja által kialakított új típusú mérés – **NETFIT** - célja a kor igényeihez való alkalmazkodás, az eredmények összehasonlíthatóságának és a mérés objektivitásának javítása. A mérés célja többek közt az is, hogy a tanulók követni tudják fizikai fittségi állapotuk változását, és ezen keresztül tudatosuljon bennük a rendszeres testmozgás és testedzés szerepe saját egészségükkel összefüggésben, valamint a szülők is tájékozódhassanak gyermekük fittségi állapotáról.

Az érintett tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi a NETFIT® komplex mérési tesztrendszerének alkalmazásával. A testnevelők kiemelt figyelemmel kísérik a tanulók önmagukhoz mért fejlődését.

A testnevelők által mért adatok a tanulók fizikai állapotáról, valamint a védőnő és az iskolaorvos által végzett szűrővizsgálat adatai együttesen adnak felvilágosítást a tanulók leglényegesebb kondicionáló képességeiről. A védőnő testmagasságot, testsúlyt, vérnyomást, pulzust mér, vizsgálja a hallást és a látást ((látásélesség, színlátás). Az iskolaorvos feladata: belgyógyászati vizsgálat (tüdő, szív, torok), mozgásszervi szűrővizsgálat (lúdtalp, gerincelváltozások).

A mindennapos testnevelés szervezése

A pedagógiai program heti öt testnevelési órát tartalmaz, amelyből heti három órát az órarendbe iktatva, osztálykeretben szervezünk. A 4. és 5. testnevelés órák az alábbiak szerint kerülnek megszervezésre:

- a délutáni időszakban biztosított heti 2 óra foglalkozáson történő részvétellel. A választható sportágakat az intézmény lehetőségeinek és az adott tanév tantárgyfelosztásának függvényében az intézményvezető határozza meg.
- a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával.

A mindennapos testmozgás megszervezésének lehetőségei:

- aktív részvétel a testnevelés órákon, szervezett foglalkozásokon, szakköri tevékenységben
- néptánc, népi játékok, különböző mozgásos játékok tanulása
- felkészülés sportversenyekre - fontosabb sportversenyek figyelemmel kísérése

pl. diákolímia

- korcsolyázás
- úszás
- mozgásos tevékenységek a szabadban
- játékos sportvetélkedőt iskolai és osztályszinten

X. Az egészségnevelési és a környezeti nevelési elvek

1. Egészségnevelési elvek

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) megfogalmazta az egészségfejlesztő iskola ismérveit, amelyek iskolánk egészségnevelési, egészségfejlesztési programjának alapelvei is egyben.

Ezek az **alapelvek** a következők:

- Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker elérésére, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrelépést.
- Törekszik arra, hogy segítse a diákok, a pedagógusok, az iskola dolgozóinak egészségük megőrzését, elősegíti annak védelmét, és fejlesztését.
- Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi, a szülői szervezettel annak érdekében, hogy az iskola egészségnevelési-és egészségfejlesztési feladatait meg tudja valósítani.

Egészségfejlesztés: magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiénié, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önszolgálat feladatait, módszereit.

Egészségnevelés: olyan változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul:

- a pedagógusok és tanulók egészség ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére
- a fizikai és pszichoszociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére
- az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiség fejlesztése érdekében

Célok, feladatok és módszerek:

Célok	Feladatok	Módszerek
1. Egészségi állapot megőrzése	- Betegség és gyógyulást segítő magatartás kialakítása	Egészségügyi szolgáltatások igénybevétele Szűrővizsgálatokon való részvétel: <ul style="list-style-type: none"> - védőnői, iskolaorvosi szűrővizsgálat minden évben a páratlan évfolyamokon és a 8. osztályosoknak - fogorvosi szűrővizsgálat általános iskolásoknak félévente, gimnazistáknak évente „Fogászati hónap”:

	<p>- Elsősegélynyújtás ismeretek elsajátíttatása</p> <p>- A gyógyszerhasználat veszélyeinek tudatosítása</p>	<p>plakát, falíújság készítés, előadás, gyümölcsnap, az iskolaorvos által kiszűrt és szakrendelésre beutalt tanulók leleteinek begyűjtése, gyógytestnevelésre besorolás, biológiai ismeretnyújtás, gyakorlás-jártasságok kialakítása biológiai, osztályfőnöki óra előadás, ismeretközlés</p>
<p>2. Egészségi állapot erősítése és fejlesztése</p>	<p>- Egészséges táplálkozás</p> <p>- Szabadidő aktív eltöltésére való nevelés</p> <p>- Mindennapi testmozgás</p>	<p>Az iskolai étkeztetésben az egészséges ételek prioritása, és lehetőség szerinti ellenőrzése</p> <p>A büfé kínálatának folyamatos ellenőrzése</p> <p>Az egészséges étrend „szabályai”:</p> <p>környezetismeret, technika, osztályfőnöki órákon ismeretnyújtás,</p> <p>előadások, 5. osztályban védőnői tájékoztatás, interaktív módszer alkalmazása: saláta készítés stb. (pl. Kodály Napok keretében)</p> <p>Hangverseny-, mozi-, színházlátogatás szervezése, Könyvtári órák szervezése, az olvasás megszerettetése, Sportolási lehetőségek biztosítása, sportversenyek (lásd mindennapos testmozgás), téli-nyári sportok megkedveltetése: úszás, korcsolyázás, tekézés, síelés természetjárás, barlangászás, hegyi túrák szervezése, táborozás „osztálybulik”, farsang szervezése</p> <p>lásd a Mindennapos testedzés című fejezetben</p>

	- Személyi higiéné	órarend szervezésével megfelelő napirend biztosítása osztályfőnöki óra ismeretnyújtás, 6. osztályban védőnői tájékoztatás a serdülőkor és személyi higiénéről gyakoroltatás: a kialakult jártasságok, készségek megerősítése, alkalmazása egészségügyi csomag kiosztása felső tagozatosoknak és gimnazistáknak tisztasági ellenőrzés (fejtetű) félévente kötelezően, illetve szükség esetén alkalmanként az érintett osztályokban
3. Egészségkárosító magatartás elkerülése	- Szenvedélybetegségek kialakulásának - dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószeres – használatának megelőzése	Felvilágosító, ismeretközlő előadások, 7-8., és gimnáziumi osztályokban védőnői tájékoztatás, filmvetítés – megbeszélés, Plakátkészítés, Gyűjtőmunka, Kortárs segítők képzése, működésük segítése Kapcsolat a RÉV ambulanciával, Nemzeti Népegészségügyi Központtal, Iskolai dropprevenció elkészítése (lásd külön fejezetben)
4. Lelki egyensúly megteremtése	- Pozitív önértékelés, az autonómia, a személyiség „belső kontrolljának” kialakítása	Osztályfőnöki, etika, órákon, egyéni foglalkozások, (korrepetálások), beszélgetések, személyes példamutatás
5. Harmonikus szociális kapcsolatok megteremtése	- Megfelelő tanár-diák, diák-diák viszony kialakítása, - Szülő-gyermek kapcsolat erősítése, - Iskolán belüli bántalmazás (agresszió) megelőzése, - „áldozattá válás” elkerülése, - hátrányos helyzetű tanulók integrációja, - a család szerepének jelentősége és fontossága,	Osztályfőnöki órák, tanórán kívüli foglalkozások esetenként a pszichológus bevonásával Előadások külső előadók bevonásával (nőgyógyászok), A TV műsorok káros hatásának ellensúlyozása Plakátkészítés, gyűjtőmunka

	- felelősségteljes párkapcsolatok: barátság szerelem, szexualitás - a másság elfogadása	Filmvetítés, AIDS világnapja, előadás, 8. és gimnáziumi osztályoknak védőnői tájékoztatás a fogamzásgátlásról Empátia, tolerancia fejlesztése
6. Egészséges és biztonságos környezet kialakítása és fenntartása	Lásd Környezetnevelési programban megjelölt feladatok: különös tekintettel: világítás, szellőztetés, fűtés, tisztaság, hulladékkezelés, osztálytermek berendezése, számítógépek elhelyezése, ülérend, testtartás stb.	

1. A környezeti nevelési elvek

3.1 A környezeti nevelés fogalma, célja

„A környezeti nevelés olyan értékek felismerésének és olyan fogalmak meghatározásának folyamata, amelyek segítenek az ember és kultúrája, valamint az őt körülvevő biofizikai környezet sokrétű kapcsolatának megértéséhez és értékeléséhez szükséges készségek és hozzáállás kifejlesztésében. A környezeti nevelés hatást gyakorol a környezet minőségét érintő döntéshozatalra, személyiségformálásra és egy széles értelemben vett viselkedésmód kialakítására.” (IUCN, 1970)

A környezeti nevelés célja

„A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését..” (NAT 243/2003 (XII.17.) kormányrendelet)

3.2. Erőforrások

Személyi (humán) erőforrások

A környezeti nevelési célok megvalósításához elengedhetetlen, hogy az iskolai közösség egésze (pedagógusok, diákok, technikai és adminisztratív dolgozók) együttműködjék, hiszen mindenkinek megvan a feladata.

Továbbá fontos, hogy az iskola „nyitott” legyen, és jó kapcsolat alakuljon ki a külső intézményekkel, partnerekkel

Iskolán belüli együttműködés

- *Tanárok.* Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára.

- *Diákok.* Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kultúrált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek.

- *Tanárok és diákok.* A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskoláknak, a papír-, elemgyűjtési akcióknak, vetélkedőknek, kiállításoknak, üzemlátogatásoknak, előadásoknak, valamint a nyári táboroknak. Erdei iskolák, táborok és egyéb más költséggel járó programok csak úgy szervezhetők, ha a szülők ezt igénylik, és legalább részben ezeket fizetik.

- *Tanárok és szülők.* Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.

- *Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak.* Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentjük a felesleges papírfelhasználást, folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt.

Anyagi erőforrások

Iskolán kívüli együttműködés

- *Fenntartó.* Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos.

Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson túl is finanszírozza az iskolai környezeti nevelési programokat.

- *Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények.* A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek, a nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek és üzemlátogatások. Ezeket a látogatásokat a tanórákon készítjük elő. Iskolai tanulmányai során, minden tanulónak legalább egy környezeti témájú intézmény látogatáson részt kell vennie.

- *Civil szervezetek.* A civil szervezetek szakmai ismeretekkel és programjaikkal segítik környezeti nevelési munkánkat. Részt vesznek rendezvényeinken, versenyeinken, előadásokat tartanak.

- *Hivatalos szervek.* A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatokra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Saját erőforrások

- *Alapítvány:* Az iskolai alapítvány – rászorultsági alapon – támogatja a tanulók erdei iskolákban, a nyári táborokban és versenyeken való részvételét. Az osztályfőnöknek vagy szaktanárnak írásos kérvényt kell beadni a támogatás kérésére. Lehetőség van azonban arra is, hogy a tábori munkához szükséges eszközök vásárlását az alapítvány anyagilag segítse.

Külső erőforrások

- *Pályázat.* A pályázat-megjelenések figyelése az iskolavezetés, a munkaközösség vezetők, az iskolai alapítvány vezetőjének és a **könyvtárosnak feladata**, akik tájékoztatja a kollégákat a pályázati lehetőségekről, és közreműködnek a pályázatok elkészítésében. Az elnyert összeget teljes egészében arra a területre kell fordítani, amire a kiírás szolt.

Jövőkép, alapelvek, célok

1. Alapelvek

Iskolánk környezeti nevelési programját az alábbi környezeti nevelési alapelvek figyelembevételével készítettük el:

- a környezet egysége
- az élő természet fenntartása és a társadalmak fenntartható fejlődése
- az új szemlélet az „ökológiai” morál
- a kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések;
- a helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
- a környezet természeti és emberi értékei
- a közvetlen környezet értékei

Az **iskolai környezeti nevelés szemléletének** alapja, hogy a **környezet egységes egész.** A környezet alkotóelemei a *természeti környezet* (az élettelen és élő tényezőkkel), az *ember által „alkotott” környezet*, beleértve a társadalom szerkezetét (gazdaság, kultúra, politika) és annak infrastruktúráját, az *embert, mint a másik ember környezetét*, azaz a társas viszonyokat, az *ember belső környezetét*, kíváncsiságát, képzeletét, érzelmeit, értelmét, kreativitását, önmaga adottságaival és korlátaival.

Ezek az alkotóelemek egymásra épülnek és kölcsönösen hatnak egymásra, így alkotnak egy egységes rendszert.

A nevelés folyamatában ennek a *környezeti egységnek* az elfogadása, megértése alapvető fontosságú. Így alakul ki egy olyan gondolkodási és cselekvési kultúra, amely ismeri és elismeri a környezeti fejlődés eredményét, és tiszteletben tartja annak egységét

Napjainkban a világ figyelme a **fenntartható fejlődés** megteremtése felé irányul. Ez az elkövetkező világrend rendező elve, a világközösség új programja, amelynek ideológiája *ökológiai alapú* lesz.

A *környezettudatos életmódra nevelés* megkívánja az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását, és azok hagyománnyá válását. Ennek érdekében interaktív módszerek segítségével, kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra alkalmas, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk.

Iskolánkban kiemelten fontos feladatnak tartjuk a diákok szemléletformálását, környezet- és természetszeretetének megszilárdítását. Minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programban törekszünk arra, hogy diákjaink egységes egészként lássák a természetet, benne az embert.

Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a tanulók felismerjék a **kölcsönös függőséget** a természet, a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területei között, és megértsék az **ok-okozati összefüggéseket**. A tanórán, a kísérletezések során, az erdei táborkban, a nyári táborkban, a kirándulásokon megismertetjük gyermekeinkkel a természetet. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait kutassák, keressék a köztük rejlő összefüggéseket. Így válhatnak majd tudatos környezetvédővé, a természetet féltő, óvó felnőtté.

A környezettudatos magatartás kialakítása segíti a **helyi és a globális szintek kapcsolatának**, összefüggésének megértését.

A tanórákon és a tanórákon kívül szervezett programok a fenti célok megvalósítását is szolgálják: az iskola belső- és külső környezetének tisztán tartásában való aktív részvétel, a belső környezet (tanterem, folyosók) esztétikus díszítése, papír- elemgyűjtési akciók, a rongálások elleni küzdelem, erdei iskolák, táborozások, kirándulások alkalmával a természet védelme, a kulturális értékek, hagyományok ápolása, a másság elfogadása.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóinkban ne csak az iskolához való tartozás örömét erősítsük, hanem a lakóhelyünkhöz való tartozás tudatát is.

Iskolánk jellegénél fogva kiemelt figyelmet fordít a nemzeti és európai kulturális értékek ápolására, megőrzésére, ének-zene, néptánc órákon, fesztiválokon való részvétellel, ill. azok szervezésével.

2. Jövőkép

Jövőképünk a környezeti nevelési programunk hosszú távú céljának megfogalmazása.

A célunk, hogy **tanulóink környezettudatos állampolgárrá** váljanak, magatartásukat és életvitelüket jellemezze:

- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartás és életvitel;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartás, annak megőrzésének igénye és akarata;
- a természeti és épített környezet szeretete és védelme, a sokféleség őrzése;
- a rendszerszemlélet;
- tudományos megalapozottságú globális összefüggések megértése;
- az egészséges életmód igénye és az ehhez vezető technikák, módszerek elsajátíttatása.

A célok eléréséhez szükséges jártasságok, készségek kialakítása, képességek fejlesztése a diákokban. Ezek a következők:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analízis;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, média használat;
- konfliktuskezelés és megoldás;

- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

3. A környezeti nevelés konkrét - rövid távú – céljai:

Rövid távú céljaink tervezésében figyelembe vesszük, hogy a hosszabb távú célok megvalósításához milyen lépések vezetnek.

- az egészségnevelési program elkészítése;
- a tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához;
- tantestületen belüli továbbképzés szervezése, a környezeti nevelés módszereinek bemutatása;
- a kétszintű érettségi környezeti nevelési vonatkozásainak összegyűjtése, tananyagba építése;
- továbbképzéseken való részvétel.

Hagyományok ápolása:

- Kodály-napok, Madarak és fák napja
- városismeret
- erdei iskolai programok
- nyári táborok, kórustáborok
- kirándulások
- tantárgyi versenyek
- földrajzi-környezetvédelmi terepgyakorlat
- drogprevenációs program
- szenvedélybetegségek (alkohol, dohányzás), szexuális felvilágosító
- bűnmegelőzési előadások
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában.

Szaktárgyi célok:

- a szakórákon minden lehetőség kihasználása a környezeti nevelésre;
- kapcsolatok, természetismeret, a természet állapotának mérési módszerei);
- a kétszintű érettségire felkészítés (környezetvédelmi kérdések, problémák és megoldási lehetőségeik);
- a hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti-, és az épített környezetre, az emberre);
- interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása (csoportmunka, önálló kísérlet,
- problémamegoldó gondolkodást fejlesztő feladatok);
- tanórán kívüli szakórák szervezése;
- természetvédelmi versenyekre felkészítés;
- multimédiás módszerek alkalmazása szakórákon;
- a számítógép felhasználása a tanórákon.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

1. Tanórai foglalkozások

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció. Minden tantárgyban adódik lehetőség arra, hogy ismeretet közvetítsen, jártasságot, készséget alakítson ki és képességeket fejlesszen, amelyek megfelelnek a környezeti nevelési programunk alapelveinek és célkitűzéseinek. Ezek a lehetőségek a tantárgyak tanterveiben – a pedagógiai program helyi tanterv fejezetében – megtalálhatók.

2. Tanórán kívüli foglalkozások

Iskolánkban a következő tanórán kívüli foglalkozásokat szervezzük:

a) táborok:

- erdei iskola;
- természettudományos terepgyakorlat
- tanulmányi kirándulás;
- nyári táborok;

b) játékok:

- érzékelést fejlesztő;
- drámajáték

c) kézműves foglalkozások

Főként természetes anyagokkal, építve a népi mesterségek hagyományaira.

d) projektek, programok:

- vetélkedők;
- pályázatok;
- kiállítás
- múzeum;
- állatkert;
- botanikus kert;
- nemzeti park;
- tájvédelmi körzet.
- Madárvárta
- a Velencei-tó élővilága
- szeméttelp;
- szennyvíztisztító;
- üzemlátogatások

e) versenyek

- akadályverseny;
- városismereti vetélkedő;
- sportnap
- madarak és fák napja
- környezetvédelmi vetélkedő
- tantárgyi versenyek

f) környezetvédelmi akciók

- papír-, elemgyűjtés
- takarítási világnap
- természetjáró túrák
- terepgyakorlat

g) előadások

- pályaválasztásról
- szenvedélybetegségekről
- szexuális felvilágosító
- közlekedési
- bűnmegelőzési
- egészséges életmódról

h) témanap, témahét:

- víz világnapja (március 22.)
- Föld világnapja (április 22.)
- állatok világnapja (október 5.)
- környezetvédelmi világnap (június 5.)
- takarítási világnap (szeptember 3.)

Módszerek

A fő szempont, hogy olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

Néhány, munkánk során alkalmazható módszercsoport:

- kooperatív (együtműködő) tanulási technikák;
- játékok;
- modellezés;
- terepgyakorlati módszerek;
- kreatív tevékenység;
- közösségépítés;
- művészi kifejezés.

Taneszközök

Az iskola csak részben rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Ezeket folyamatosan próbáljuk biztosítani. A tárgyi feltételek megléte az eredményesség fontos feltétele.

**Iskolai környezetaktualizálás szükséges. A „Tevékenység, feladat”
fűl több esetben nem életszerű, irreális megfogalmazásokat
tartalmaz**

1. Az iskolai életvitel

Az iskola környezeti nevelési tevékenysége, hatásrendszere nem merül ki a különböző tanulószervezési formákban (tanóra, erdei iskola, szakkör stb.). Igen erős fejlesztő-nevelő hatása van a mindennapi iskolai élet „fizikai” és „szellemi” környezetének. Az iskola épülete, annak működtetése nagyban hozzájárul a tanulók környezettudatos magatartásának kialakításához és fejlesztéséhez.

Ezért olyan célokat és feladatokat fogalmaztunk meg, amelyek elősegíthetik az iskola környezetének környezetbaráttá válását, és ezzel alakíthatja az ott dolgozók és tanulók életmódját környezettudatosabbá.

A helyzetből adódó jellemzők	Célok	Tevékenység, feladat
nagy forgalom – a vasút közelsége	- közlekedési biztonság növelése; - a kerékpáros és gyalogos közlekedés növelése.	közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása; „közlekedési hétpróba”; kerékpárral, rollerrel közlekedők számára biciklitároló
légszennyezés	csökkentés	„zöldesítés” az iskola épületében; a növények gondozása, pótlása
szemét	- tiszta, egészséges környezet	ne szemeteljenek, szeméttárolók sűrítése; szelektív hulladékgyűjtés, megfelelő méretű szemetes tárolók elhelyezése, papír, ételmaradék számára külön tárolók; felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről;- utak sózása helyett ásványi örlemény használata.

kevés játszótér	- a gyerekek mozgásigényének kielégítése	az iskolai játszótér rendben tartása
az iskola belső	- tiszta, meghitt környezet	festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, élősarok, a mellékhelyiségekben szappan, WC papír; portalanítás (atkák-allergia); gyakori szellőztetés.
energia-felhasználás	takarékos fűtés	az ablakokat csukják be szellőztetés után; nyílászárók javítása, cseréje, tető szigetelése megvalósult
világítás	egészséges, takarékos;- természetes fény preferálása	ne legyenek égve felejtett villanyok
vízfelhasználás	vízfogyasztás csökkentése	ne legyen nyitva felejtett vízcsap
udvar	biztonságos aljzat tiszta, gondozott udvar	- az udvar rendszeres takarítása balesetveszély-mentes udvar megteremtése
iskolabüfé	egészséges ételek, italok helyes fogyasztási szokás kialakítása, tudatos fogyasztóvá válás	- gyümölcslevek és –teák a tej, tejtermékek, joghurtok, sajtok, gabonapelyhes édességek
tantermek, folyosók	Tiszta, egészséges környezet biztosítása Biztonságos belső terek biztosítása	Megfelelő napi-, heti és havi takarítás A tanulók tisztaságra szoktatása Aktív tanulói részvétel a tisztaság kialakításában és megőrzésében Székek, asztalok folyamatos karbantartása A közlekedő terek szabadon hagyása, „elfekvő” tárgyak, bútorok elszállítása
Ebédlő	Tiszta, higiénikus környezet Az ételek egészséges összetétele	Megfelelő takarítás. Papírszalvéta használata. Állandó kapcsolattartás az ételt szállító céggel
az iskola eszközellátottsága	- a tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése;- az esztétikai érzékfejlesztése;- egészséges személyiség kifejlődése.	- a tanterekben számítógép;- esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltető anyagok;- digitális fényképezőgép;- ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár.

Kapcsolatrendszer, kommunikáció

A kitűzött célok elérésének záloga, hogy az iskola valamennyi tanára, tanítója, nem pedagógus dolgozója, diákja tisztában legyen vele, és hajlandó legyen aktívan közreműködni.

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számunkra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt – ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

Iskolán belüli kommunikáció formái:

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltető eszközökkel;
- házi dolgozat készítése;
- poszterek készítése és bemutatása;

- faliújságon közölt információk készítése;

Az **iskolán kívüli kapcsolatrendszer** és kommunikáció alapvető eszköze az iskolák nyitottá válásának. Kifelé (és befelé is) tudatosítani kell, hogy egy iskola környezeti nevelési tevékenysége tágabb értelemben is közügy, a szűkebb vagy tágabb lakókörnyezet is részt vesz az iskola nevelőmunkájában, s felhasználója (vagy elszenvetője) a nevelés eredményének. Ezért fontos a kapcsolat a külső partnereinkkel: a fenntartóval, a különböző intézményekkel és a szülőkkel. A szülőket csak megfelelő kommunikációval lehet bevonni, érdekeltté tenni az iskola céljainak elérésében.

Iskolán kívüli kommunikáció formái:

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból;
- környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása;
- környezetvédelemről szóló rádió- és televíziós hírek feldolgozása, értékelése;
- a környezet állapotfelmérésének értékelése, kapcsolatfelvétel az illetékesekkel;
- a közvetlen környezet problémáinak felmérése, értékelése, együttműködés az illetékes önkormányzattal.

4. Fogyasztóvédelmi nevelés elvei

A fogyasztók alapvető jogait, ezek érvényesítésének szabályait a fogyasztóvédelemről szóló törvény tartalmazza, amely az európai normáknak megfelelő jogszabály.

A törvény biztosítja az alapvető fogyasztói jogokat, amelyek a következők:

1. a fogyasztók életének, egészségének és biztonságának védelme,
2. a vagyoni érdekek védelme,
3. a fogyasztók tájékoztatása,
4. a fogyasztók oktatása,
5. a fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztóvédelmi jogok ismerete fontos a mindennapi életben, hiszen a felnövekvő nemzedék egy fogyasztói társadalom teljes jogú tagja lesz, és ismernie kell a fogyasztói jogokat, mint a védelmét szolgáló alapvető emberi jogokat.

A fogyasztó a gazdasági életben nem passzív tényezőként, hanem aktív szereplőként vesz részt. *A fogyasztó az a természetes, nem jogi személy, aki nem üzleti célból vesz, rendel, kap, használ árut, vagy szolgáltatást, vagy ezekkel kapcsolatos tájékoztatást, illetve ajánlat címzettje.*

Programunk jelmondata: *A legjobban védett fogyasztó a jól tájékoztatott fogyasztó.* Ez határozza meg céljainkat, feladatainkat és módszereinket.

Célok, feladatok

Célok	Feladatok
1. A fogyasztóvédelemre vonatkozó alapvető jogszabályok megismertetése a tanulókkal – életkori sajátosságaik figyelembevételével.	Ismerjék meg a tanulók azokat az alapvető információkat, amelyek a biztonságos vásárláshoz és szolgáltatások igénybe vételéhez szükségesek. Ezek: <ul style="list-style-type: none"> - címkézés; - használati-, kezelési útmutató; - minőségtanúsítás;

	<ul style="list-style-type: none"> - megfelelő csomagolás; - árak feltüntetése; - szavatossági idő, jótállás; - veszélyes anyagok jelölése; - nyugta-, vagy számlaadási kötelezettség; - dohánytermékek árusításával kapcsolatos szabályok; - csomagküldő kereskedelem; <p>Kapjanak tájékoztatást a tanulók arról, hogy melyek a fogyasztók számára történő leggyakoribb jogsértések:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hamis mérés, számolás; - árszabályok megsértése; - rossz-, romlott minőségű áru értékesítése; - minőségtanúsítás elmulasztása; - panaszok jogellenes kezelése, <p>valamint arról, hogy milyen fórumai vannak a fogyasztói jogviták rendezésének:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a vitát helyszínen rendezni megbeszéléssel; - Vásárlók Könyvében rögzíteni a panaszt, amelyre 30 napon belül választ kell kapni; - Felsőbb fórumokhoz fordulni (jegyző, Fogyasztóvédelmi Felügyelőség, Bíróság)
<p>2. Jártasságok, készségek kialakítása a fogyasztóvédelmi jogok érvényesítésében.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vásárlás, áru illetve szolgáltatás rendelése. - Megfigyelőképesség, emlékezet, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése - Szóbeli és írásbeli kommunikációs készség fejlesztése. - Társas kapcsolatok, valamint a vásárlói magatartás kialakítása és fejlesztése.
<p>3. Tudatos vásárlói magatartás kialakítása.</p>	<p>Fogyasztói kultúra fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulturális értékeket is magába foglaló fogyasztói beállítódás kialakítása; - Gazdaságosságra és takarékosagra nevelés. <p>Kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kívánságok és szükségletek közötti különbség megértése, mérlegelés és döntés képességének fejlesztése; - tájékozódási képesség, kritikus gondolkodás fejlesztése. <p>Olyan vásárlási szokások kialakítása, amely összhangban van a környezettudatos magatartással.</p>

A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei

1. Tanórai foglalkozás

Az egyes tantárgyak tananyagába jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak: magyar, történelem, földrajz, biológia, kémia, matematika, fizika, technika, számítástechnika, természetismeret, környezet, médiaismeret, rajz és vizuális kultúra, társadalomismeret és etika, osztályfőnöki óra - szinte valamennyi tantárgy lehetőséget ad a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos oktatásra.

2. **Tanórán kívüli tevékenységek**

- erdei iskolák, kirándulások, piacok, üzletek, bankok látogatása, séták;
- versenyek, vetélkedők, rendezvények szervezése

Minden olyan tanórán kívüli foglalkozás, amelynek költségvonzata van, csak a szülők igénye alapján szervezhető meg.

Az alkalmazható módszerek

- interaktív (együttműködő) tanulási technikák
- előadás
- beszélgetés
- gyűjtőmunka
- kiállítás szervezése
- szituációs játék
- drámajáték
- médiafigyelem – elemzés, reklámkritika
- interjúk, felmérések a vásárlási szokásokról
- problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel
- adatgyűjtés, feldolgozás csoportmunkában

A hagyományostól eltérő tanulásszervezeti formák és módszerek megfelelő keretet teremthetnek a fogyasztóvédelem oktatásának. Hiszen a zsúfolt iskolai tantervben már tehető nem be újabb megtanulandó ismeretanyag. Inkább a jártasságok, készségek fejlesztésére kell helyezni a hangsúlyt.

A tanulók tudatos fogyasztóvá nevelésében a pedagógusok legfontosabb segítői a szülők.

XI. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A Pedagógiai Program nagyon fontos része a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések meghatározása.

Az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében *különös figyelmet kell fordítanunk minden hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók oktatási helyzetére.*

Kiemelten fontos *a diszkriminációmentesség, a szegregációmentesség, és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása.*

A tanulók esélyegyenlősége előmozdításának feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl, olyan *támogató lépések szervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.*

Céljaink:

- Kidolgozott, *rendszeres segítséget kapjanak az iskolában lemaradók, és csökkenjen az évismétlés.*

Erősödjön a kapcsolat az iskola és az otthon között, kapjanak támogatást a hátrányos helyzetű szülők gyermekeik tanulásának segítésében.

Hátrányos helyzetű az a tanuló, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző megállapította.

Halmozottan hátrányos helyzetű az a tanuló, akinek törvényes felügyeletét ellátó szülője a tanuló tankötelezettségének beállása időpontjában legfeljebb az iskola 8. évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Erről a tényről a szülő önkéntesen a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározott eljárásban nyilatkozhat. Halmozottan hátrányos helyzetű az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek. A jegyző a szülő végrehajtási rendeletben meghatározottak szerint tett nyilatkozata alapján állapítja meg a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A jegyző a szülői nyilatkozat egy példányát aláírja, és átadja a szülőnek. A nyilatkozat szolgál alapul a hátrányos helyzethez kapcsolódó kedvezmények igénybevételéhez. A szülő hozzájárulása esetén a jegyző az aláírt nyilatkozatot megküldi az iskolának. Ennek alapján a tanuló törzslapján fel kell tüntetni azt, hogy a gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek járó kedvezmény igénybevételének az a feltétele, hogy rendelkezésre álljon a szülői nyilatkozat, továbbá a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításáról szóló jogerős határozat.

Az elmúlt években nőtt a *sajátos nevelési igényű* gyermekek száma. Ők a többi tanulóval együtt, *integráltan oktathatók*, de gyógypedagógiai módszertant ismerő pedagógus által nyújtott egyéni fejlesztést igényelnek, ez az utazó gyógypedagógus feladata.

A *beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő tanulók* ellátása a pedagógiai szakszolgálat szakvéleményében foglaltak alapján történik. Az érvényes BTM-es szakvéleménnyel rendelkező gyerekekkel iskolánk fejlesztő pedagógusai, az iskolapszichológus és a szaktanárok foglalkoznak egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni és kiscsoportos foglalkozások keretében.

A gyermekvédelem első és legfontosabb jelző intézménye az iskola, mert a gyermekek minden problémája (éhség, agresszivitás, szorongás, teljesítménycsökkenés) itt érzékelhető először. Iskolánk saját eszközrendszerével segíti a hátrányos helyzetű gyermekeket: együttműködünk minden gyermekekért dolgozó intézménnyel (pl.: Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámhatóság, FMPSZ Székesfehérvári Tagintézménye, FMPSZ Megyei Szakértői Bizottsága, Gyermek- és Ifjúsági Ideggondozó Intézet. Jó kapcsolatot alakítottunk ki a karitatív szervezetekkel (pl.: SZETA,

Karitasz Egyházmegyei Szervezet, RÉV Szolgálat). Ezek a karitatív szervezetek konkrét segítséget adnak prevenciós módszerekben, anyagi támogatásban.

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatának, illetve a szülőkkel fenntartott folyamatos kapcsolat egyik célja a gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Az iskola valamennyi pedagógusa közreműködik a gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. A fogadóórák folyamatos konzultációs és segélykérési lehetőséget biztosítanak a tanulók és a szülők számára.

Az osztályfőnökök minden tanév elején felmérik az iskola veszélyeztetett és szociálisan hátrányos helyzetű tanulóit. Felderítik a tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, pedagógiai eszközökkel törekednek a káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására. Ennek eszközei nevelési segítség, illetve tanácsadás, a szülők figyelmének felhívása a gyermek fejlődésére, fejlesztő, felzárkóztató programok kidolgozása. A tanulási, magatartási problémákkal küzdő tanulók esetében javasolja a tanuló nevelési tanácsadóba történő irányítását, a szülőknek pedig a családsegítő központ szolgáltatásainak igénybevételét.

Veszélyeztetettnek kell tekinteni a gyermeket akkor, ha a törvényben megfogalmazott jogai jelentősen sérülnek. A veszélyeztetettség olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, ami a gyermek testi, érzelmi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermek veszélyeztetettségének észlelésekor az osztályfőnök feladata:

- a probléma feltérképezése a kompetencia határok betartásával.
- A probléma megoldása a pedagógus munkakörben rendelkezésre álló eszközökkel és módszerekkel (gyermekkel való beszélgetés, szülő figyelmének felhívása, tanácsadás, a gyermek támogatása).
- Jelzés a Gyermekjóléti Központ felé.
- Jelzés a Kormányhivatal felé (hatósági intézkedések kezdeményezése).

Az osztályfőnök Gyvt. alapján az alábbi esetekben haladéktalanul és közvetlenül jelzéssel fordul a gyermekjóléti szolgálathoz: gyermekbántalmazásra utaló nyilvánvaló jeleket észlel, vagy a gyermek bántalmazásáról tudomást szerez.

- A gyermek súlyos elhanyagolására utaló nyilvánvaló jeleket észlel, vagy a gyermek súlyos elhanyagolásáról tudomást szerez.
- Egyéb súlyos veszélyeztető körülményt tapasztal, vagy arról tudomást szerez.
- Azt tapasztalja vagy arról szerez tudomást, hogy a gyermek önmagát súlyosan veszélyeztető magatartást tanúsít.

Az osztályfőnök elkészíti a hatósági intézkedésekhez szükséges környezettanulmányt és pedagógiai jellemzést. Rendszeresen figyelemmel kíséri a tanulók iskolai hiányzásait, különös tekintettel az igazolatlan hiányzásokra, a felszólítások és feljelentések SZMSZ-ben rögzített módon történő elküldését.

A gyermekvédelem fontos területe a **drog- és bűnmegelőzés**, ennek érdekében az iskola kidolgozta drogmegelőzési programját.

Az iskola esélyegyenlőségi intézkedési tervének feladatait táblázatba foglaltuk, amely tartalmazza az intézményi feladatokat, annak célját, leírását, felelősét, megvalósítását, annak határidejét. Így biztosítjuk, hogy érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségek és célkitűzések.

INTÉZKEDÉSI TERV

Az intézményi esélyegyenlőségi intézkedési terv célja, hogy biztosítsa az iskolában a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő gyermekek hátrányának kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Problémára (helyzet- elemzés) hivatkozás	Az elérendő cél konkrét szöveges megfogalmaz ása	leírása	felelőse	Az intézkedés		
				megvalósítá sának határideje	célkitűzések	
					rövid (1 év)	közép (3 év)
A HHH-s gyerekek felvétele, átvétele	A jelentkezési kérelmek elbírálása során a HHH tanulókat előnyben kell részesíteni.	- K.T. 66.§ (2) és (4) bekezdése alapján történik a kérvények elbírálása. A közzétartókra és a tanulók felvételére vonatkozó rendelkezéseket maradéktalanul érvényesíteni szükséges az iskolán belül minden évben az első osztályosok beiratkozásakor. - Az előírásoknak az első évfolyamtól felmenő rendszerben szükséges megfelelni.	igazgató	beiratkozások ideje illetve folyamatos	- A közzet- tartozó HHH- s gyerekek felvétele illetve a közveten kívüli, kérvényt benyújtók előnyben részesítése a törvény szerint	- Az intézményünkbe felvételre jelentkező HHH-s tanulók nyilvántartásának vezetése
A rendszeres iskolába járás alóli felmentés, magántanuló vá nyilvánítás			Oktatási Hivatal	folyamatos	- a beszámoló, vizsgák megtervezése	- A magántanulók továbbhaladásának értékelése, figyelemmel kísérése - gyermekvédelmi segítségnyújtás

<p>Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése</p>	<p>Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási társadalmi integrációjának támogatása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minden évben felmérjük szülői adatszolgáltatás alapján a HH illetve HHH tanulókat. - Tanulási nehézség esetén kiscsoportos foglalkozáson biztosítjuk a felzárkózás lehetőségét. - Alsó tagozatos tanulóinknak napközi foglalkozásra, felsősöknek tanulószobás délutáni foglalkozás igénybevitelére van lehetőségük. - Gazdag és mindenki számára hozzáférhető tanórán kívüli kínálat lehetőség szerinti biztosítása - Figyelemmel kísérem, hogy a HHH tanulók részt vegyenek a tanórán kívüli programokban - A kulcskompetenciákat fejlesztő programok, módszerek alkalmazása a tanulók eredményes oktatásának megvalósítása érdekében - Kommunikáció és együttműködés hatékonyságának növelése a szülőkkel és segítő szolgáltatókkal - Iskolán kívüli segítő programok, pályázatok figyelemmel kísérése 	<p>igazgatóh elyettesek, of</p>	<p>adott tanév november 15-ig szeptember 1-ig szeptember 15-ig szeptember 1-től folyamatos</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Egyéni adottságokhoz igazodó pedagógiai módszerek alkalmazása - Az iskolafokok közötti átmenet elősegítése, a lemorzsolódás megelőzése, a sikeres továbbhaladás elősegítése 	<ul style="list-style-type: none"> - A kockázatokban érintett tanulók segítése - Pedagógusok továbbképzése, ösztönzése a módszertani megújulásra
<p>SNI-s tanulók integrált nevelés-oktatása</p>	<p>Az eredményes integrálás</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Szakértői vizsgálat kezdeményezése szükség szerint - Tanévenként megvizsgálni, hogy az érintett tanulók felülvizsgálata megtörtént-e a jogszabály szerint - Utazó gyógypedagógus munkájának segítése - A szakértői javaslat alapján a tanulók integrált oktatásának megvalósítása - A tanulmányi eredményesség fokozott figyelemmel kísérése 	<p>igazgatóh elyettes, osztályfőn ökök</p>	<p>folyamatos</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Minden rászoruló tanuló vizsgálatának kezdeményezése, még alsó tagozaton - Differenciált oktatással a lemorzsolódás megakadályozása 	<ul style="list-style-type: none"> - Személyre szóló, differenciált oktatással, fejlődést elérni - A tanuló továbbtanulásának elősegítése, képességeinek megfelelő pályaeorientáció

<p>BTM-s tanulóktól oktatási feltételeinek biztosítása</p>	<p>BTM-s tanulóktól tanulmányi munkájának segítése</p>	<p>- SNI tanulóktól továbbtanulásának segítése, támogatása - A kulcskompetenciákat fejlesztő programok, módszerek alkalmazása a tanulóktól eredményes oktatásának megvalósítása érdekében</p>	<p>igazgatóhelyettes, osztályfőnökök, szaktanárk</p>	<p>folyamatos szeptember szeptember folyamatos január június</p>	<p>- Differenciált oktatással a lemorzsolódás megakadályozása - A tanulóktól egyéni adottságaihoz igazodó pedagógiai módszertanok adaptálása, támogatása</p>	<p>- Pedagógusoktól ösztönzése a módszertani megújulásra, továbbképzéseken való részvételre. - A BTM-s tanulóktól fejlődésének nyilvántartása</p>
<p>A személyiségzavarral, pszichés zavarral küzdő tanulókkal való foglalkozás</p>	<p>Pszichés problémák, megszüntetésének elősegítése</p>	<p>- Szakértőtől vizsgálat kezdeményezése szükség szerint - Tanévenként megvizsgálni, hogy az érintett tanulóktól felülvizsgálata megtörtént-e a jogszabály szerint - Szakértőtől véleménye alapján egyéni fejlesztési terv elkészítése - A tanulóktól fejlesztése egyéni illetve kiscsoportos formában - Az eredményesség értékelése félévkor és tanév végén - A kulcskompetenciákat fejlesztő programok, módszerek alkalmazása a tanulóktól eredményes oktatásának megvalósítása érdekében</p>	<p>osztályfőnökök iskolapszichológus</p>	<p>Folyamatos</p>	<p>- A szülőktől neveléssel és személyiségfejlődéssel kapcsolatos tájékoztató programok szervezése</p>	<p>- A szülőktől neveléssel és személyiségfejlődéssel kapcsolatos tájékoztató programok szervezése</p>

<p>A gyermekvédelmi problémákkal küzdő gyermekek támogatása és segítése</p>	<p>A gyermekvédelmi segítségre szoruló gyerekek kiszűrése, a problémák okainak feltárása és a problémák kezelése, segítségnyújtás</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A rászoruló gyerekek kiszűrése - Felderíteni a tanulók fejlődését veszélyeztető okokat - Pedagógiai eszközökkel törekedni a káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására - Az életvezetési problémákkal küzdő családok számára tanácsadás - Szükség esetén a tanulók érdekében intézkedéseket tenni - A szociális hátrányok enyhítése - A gyermekkel való rendszeres kapcsolat, a hátrányos helyzetű tanulók látogatása családi környezetben - A veszélyeztető tényezők lehetőség szerinti felkutatása, és a megfelelő szakemberhez való irányítás - A pedagógiai eszközökkel sikertelen, megoldást nem hozó esetekben a Gyermekjóléti Szolgálat, illetve a Gyámhatóság munkatársainak adjuk át. 	<p>osztályfőnökök</p>	<p>folyamatos</p>	<p>- Prevenció</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A kommunikáció és együttműködés hatékonyságának növelése a szülőkkel és segítő szolgáltatókkal.
<p>Oktatási hatékonyság biztosítása</p>	<p>A pedagógiai munka hatékonyságának növelése a kompetencia mérések tükrében</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az országos kompetenciamérés eredményeinek évfolyamonkénti, osztályonkénti értékelése, az eredmények nyilvánosságra hozatala - Az országos (megyei, városi, megyeszékhelyi) átlagtól pozitív illetve negatív irányba történő eltérés okainak feltárása, amelyek a pedagógiai tevékenység színvonalának elmaradásához vezettek - A kompetenciamérés eredményeinek tantestületi szintű megvitatása - Az intézkedési terv elkészítése, végrehajtása - Fejlesztési programok megvalósításának támogatása - Alkalmazott pedagógiai módszerek és szemlélet megújítása 	<p>igazgató, igazgatóhelyettesek szaktanárok</p>	<p>június következő tanév tavasza</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Az országos átlagnak megfelelő eredmény elérése a felmérésen. - Szükség esetén intézkedési terv kidolgozása 	<ul style="list-style-type: none"> - Pedagógusok továbbképzése a kompetenciaalapú oktatás megvalósítására - A kompetenciaméréseket követő elemzések, Szükség esetén intézkedési terv kidolgozása

						<ul style="list-style-type: none"> - A kulcskompetenciákat fejlesztő programok, módszerek alkalmazása a tanulók eredményes oktatásának megvalósítása érdekében - A mérés-értékelési továbbképzésen való részvétel támogatása				
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulót – szakértői vélemény alapján - az igazgató mentesítheti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól.

A szülőt tájékoztatni kell azokról a lehetőségekről, amelyekkel az iskola segítséget tud nyújtani gyermeke eredményes felkészüléséhez. A tájékoztatás történhet a fogadóórán, a tanár által kezdeményezett tényfeltáró beszélgetésen stb.

Az eredményes felkészüléshez biztosított intézményi lehetőségek:

- hosszabb felkészülési idő a javító vagy osztályozó vizsgán
- az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval helyettesíthető stb.

A felzárkóztatási lehetőségekről a szülőket általánosságban a tanév eleji szülői értekezleten, a konkrét tanulóra vonatkozóan pedig fogadóórán, egyéni beszélgetéseken tájékoztatjuk.

Az egyéni felzárkóztatási program tartalmazza:

1. Fejléc: tanuló neve, osztálya, tantárgy, tananyagrészt megnevezése
2. Helyzetelemzés: Miért szorul felzárkóztatásra? – pedagógiai indoklás
3. A felzárkóztatás célja: Mit szeretnénk elérni?
4. Időkeret – tananyag – módszerek megfogalmazása, beosztása, ideiglenes tanmenetkészítés
5. Az eredményesség mérése – szóbeli, írásbeli – a felzárkóztatási program végén

Dokumentálás: tudáspróba – értékelés

6. Intézményi ellenőrzés: folyamatos konzultáció

Beszámoló a félévi vagy év végi osztályozó konferencián a végzett munkáról, az eredményekről.

Dokumentáció bemutatása.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnák adottságaikhoz mért fejlődésükben. Ezek a tényezők adódhatnak: A tanulók *családi mikrokörnyezetéből* (nem megfelelő lakásviszonyok, túlságosan alacsony egy főre jutó jövedelem, a gyerek nem megfelelő helyzete a családban, munkanélküliség, csonka családok, a család alacsony kulturális szintje).

A családi házon kívüli környezetből (az utca, a lakóközvet negatív hatásai, helytelen viszony, kapcsolat kifogásolható magatartású, erkölcsű gyerekcsoportokkal, felnőttekkel).

Az iskolai környezetből (az iskolába naponta távolról való bejárás, a tanulók nem megfelelő helyzete az iskolai közösségben).

A tanév elején az *osztályfőnökök feltérképezik* a szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat és *megbeszéljük a segítségnyújtás módjait és lehetőségeit*.

A hatályban lévő törvény értelmében **hátrányos helyzetű tanuló** az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző annak ítél, illetve aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

Reggel 7.15 órától ügyelet fogadja az általános iskolás tanulókat, akik 18.00 óráig tartózkodhatnak felügyelet mellett az épületben. A tanulók alsó tagozatban a napközis foglalkozásokat, felső tagozatban pedig a tanulószobát vehetik igénybe. Ezek a foglalkozások a szociálisan hátrányos helyzetű tanulóknak is biztosítják a megfelelő délutáni elfoglaltságot, illetve a tanulási lehetőséget. Az osztályfőnökök feladata, hogy amennyiben azt tapasztalja, hogy az otthoni tanulási feltételek, illetve a délutáni felügyelet nem biztosított a gyermek számára, úgy motiválja a szülőket, hogy ezek a gyermekek tanulószobai vagy napközis ellátásban részesüljenek. A gimnáziumban a távolról bejáró, közlekedési nehézségekkel küzdő tanulók számára kollégiumi elhelyezés igényelhető.

A tanulási problémákkal küzdő, illetve a tanulásban lemaradt tanulók számára korrepetálásokat biztosítják a felzárkózás lehetőségét. Az alsó évfolyamokban fontos feladat az indulási hátrányok csökkentése, ennek egyik módja a *felzárkóztató foglalkozások és az egyéni fejlesztés* biztosítása.

A 8. illetve a 12. évfolyamokban a továbbtanulni kívánó tanulók *felvételi előkészítő foglalkozásokon* vehetnek részt. A nyelvvizsgára készülő tanulók ugyancsak igénybe vehetik a felkészítő foglalkozásokat.

A jó képességű tanulók számára *tehetséggondozó*, illetve *szakköri foglalkozásokat* szervez az iskola. Pedagógusaink szorgalmazzák, hogy tehetséges tanulóink tanulmányi, sport és egyéb művészeti versenyeken, a gimnáziumi tanulók a megyei és országos diáknapokon vegyenek részt. Ehhez anyagi támogatást nyújthat az alapítvány.

A *szabadidő megfelelő eltöltését* biztosítják a sportkörök, hétfélig kirándulások, országjárás. Az iskolai életet színesítik továbbá a zenei fesztiválok, kórustalálkozók, bemutatók. Az iskola valamennyi tanulója igénybe veheti az *iskolai könyvtárat*, a kijelölt időben használhatja a számítástechnika terem eszközeit.

A 8. és 12. évfolyamok fontos feladata a pályaválasztás előkészítése, megismertetni a tanulókat a választható iskolatípusokkal és szakmákkal. A tanulók igény szerint részt vehetnek pályaválasztási tanácsadáson és pályaalalmassági vizsgálaton, illetve, ha a szülők igénylik, az iskola pályaválasztási szülői értekezletet szervez.

A szociális hátrányok enyhítésének egyik fontos része a *pedagógusok és a szülők közötti folyamatos és jó kapcsolattartás*, hogy az esetleges problémákat együtt tudják megoldani. A szülői értekezletek, fogadóórák, alkalmasak a közös feladatok egyeztetésére, a személyes és egyéni tanácsadásra. Fontos, hogy a szülők érezzék, hogy a nevelőt a segítőkészség, a gyermek szeretete, értékeinek elismerése vezeti. Az iskola pedagógiai eszközökkel küzd a tanulókért, meggyőz, rábeszél, érvel, érzelmeket kelt. Ha azonban a tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, segítséget kér a gyermekjóléti szolgálattól, illetve kezdeményezheti gyámhatósági intézkedések megtételét.

A *tanulók kirándulási illetve táborozási hozzájárulást* kaphatnak az iskolai alapítványtól. A hagyományos erdei iskola és kórustábor a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók számára is elérhető, az ő részvételüket pályázatokon nyert pénzekből, illetve az iskolai alapítvány által nyújtott támogatásból biztosítja az iskola.

A hatályban lévő törvény értelmében a közoktatásban tilos a hátrányos megkülönböztetés. Hátrányos megkülönböztetésnek minősül a különbségtétel, a korlátozás, a kizárás és a kedvezés.

A szociálisan hátrányos helyzetben lévő, kiemelkedő tanulmányi munkát folytató tanulók minden tanév végén pályázhatnak a *Tóth István és Terézia ösztöndíjra*, illetve jelentkezhettek a *Kereskedelmi és Hitelbank által meghirdetett pályázatra*. A gimnáziumban a továbbtanulni szándékozó, érettségi előtt álló tanulók szociális rászorultság alapján a *Fejér Megye Közoktatásáért Közalapítvány* pályázatára jelentkezhettek, melynek elnyerése után felsőfokú tanulmányaikhoz kaphatnak anyagi támogatást.

A pedagógusok fontos feladata a helyi, regionális és országos támogatások megszerzésének ösztönzése, illetve a kiírásra kerülő pályázatok figyelemmel kísérése. Ezeken a pályázatokon az iskola igyekszik részt venni és az elnyert pénzeszegekből a hátrányos helyzetű tanulókat támogatni. A karitatív és civil szervezetek által nyújtott támogatásokból ugyancsak a rászoruló tanulók részesülhetnek (élelmiszercsomag, ingyenes ruha). Az iskolának foglalkoznia kell az *átmenetileg hátrányos helyzetbe* került tanulók problémáival is, biztosítani kell az átiratkozott, beköltözött, új tanulók felzárkóztatását, illetve a tartós betegség miatt az iskolába járás alól felmentett tanulók segítségét. Pedagógusaink nyitottan mutatkoznak arra, hogy a hosszantartó súlyos betegség miatt felmentett tanulókat otthonukban készítsék fel az osztályozó vizsgákra. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységben aktív feladata van az iskolai gyermekvédelemnek (lásd: A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok).

XII. A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

I. A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Ezen pedagógiai program visszavonásig érvényes.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén értékeli a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és feladatok megvalósulását.

2. A nevelőtestületnek szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására:

- az iskola igazgatója
- a nevelőtestület bármely munkaközössége
- az iskola fenntartója

2. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

3. A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

2. A pedagógiai program egy-egy példánya megtekinthető:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola honlapján,
- az iskola könyvtárában,
- az iskola nevelői szobájában,
- az iskola igazgatójánál,
- az igazgatóhelyetteseknél

V. Legitimációs záradék

A Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola nevelőtestülete a szülői szervezet, a diákönkormányzat véleményének kikérésével elfogadta a pedagógiai programban végrehajtott módosításokat.

Nyilatkozat

A Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola Diákönkormányzata a Pedagógiai Program módosítási javaslataival egyetért.

.....

Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola
Diákönkormányzat Elnöke

Nyilatkozat

Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola Szülői Szervezete a Pedagógiai Program módosítási javaslataival egyetért.

Székesfehérvár, 2023. augusztus 31.

.....

Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola Szülői Szervezet Elnöke

Jegyzőkönyv

Készült: A Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola Gimnázium és AMI nevelőtestületi értekezletén.

Helye: A Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és AMI- tanári szoba

Ideje: 2023. augusztus 31.

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív alapján

Jegyzőkönyvvezető: Viniczai Andrea

Tárgy: Pedagógiai Program - Helyi Tanterv nevelőtestületi elfogadása

HATÁROZAT

A Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola Gimnázium és AMI nevelőtestülete az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását egyhangúlag elfogadta.

A jegyzőkönyv melléklete: Jelenléti ív

.....

.....

Kneifelné Laczkó Krisztina

Lakosné Szemeti Ágnes

nevelőtestület képviselőjében

Székesfehérvár, 2023. augusztus 31.

Dr. Ferschné Várnai Tímea
intézményvezető

**A SZÉKESFEHÉRVÁRI KODÁLY ZOLTÁN
ÁLTALÁNOS ISKOLA, GIMNÁZIUM ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA**

**PEDAGÓGIAI PROGRAMJÁNAK
I. SZÁMÚ MELLÉKLETE**

AZ

**ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

2023.

Mottó:

„A művészet az angyalok összeesküvése a világ feje fölött.”

/Ottlik Géza/

TARTALOM

I.	Alapadatok	4
II.	Az Alapprogram tartalmának fogalmi rendszere	7
III.	Iskolánk nevelési programja	12
	1.1. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai.....	12
	1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai.....	13
	1.2.1. A személyiségfejlesztés a művészeti iskolában.....	13
	1.3. Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésébe..	13
	1.4. Közösségfejlesztési feladatok a művészeti oktatásban.....	15
	1.5. A tehetséggondozás feladatai és lehetőségei a művészeti iskolában.....	15
	1.6. Az alapfokú művészetoktatás ágazatai és tanszakai.....	15
	1.7. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok.....	17
	1.8. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai.....	17
	1.9. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai.....	18
	1.10. Művészeti igazgatóhelyettes jogköre.....	18
	1.11. Tanszakvezető jogai feladatai.....	18
	1.12. Az osztályfőnök (főtárgyi tanár) feladatai és hatásköre.....	19
	1.14. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	19
	1.14.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	19
	1.14.1.1. Tehetséggondozás.....	19
	1.14.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program.....	20
	1.15. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	20
	1.16. A szülők közösségét érintő együttműködési formák.....	20
	1.17. A tanulmányok alatti vizsgaszabályzat.....	20
	1.18. Az értékelés rendje.....	22
	1.19. A beszámoltatás rendje.....	22
	1.20. Iskolánk ellenőrzési módszerei és rendszere.....	22

1.21. A magatartásjegyek megállapításának elvei.....	23
1.22. A szorgalomjegyek megállapításának elvei.....	23
1.23. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei.....	24
1.23.1. A tanulók jutalmazásának elvei, formái.....	24
1.23.2. A tanulók elmarasztalásának elvei, formái.....	24
1.24. Osztály- és csoportlétszámok.....	25
1.25. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	25
1.26. Az egyes művészeti ágak oktatásának cél- és feladatrendszere.....	26
1.27. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása.....	27
1.28. Felvételi és átvételi szabályozás.....	28
IV. Záró gondolatok.....	31
Helyi tantervek.....	32
Mellékletek.....	33
1. Kijelentkezési lap.....	33
2. Térítési és tandíj szabályzat.....	34
3. Jelentkezési lapok.....	36

I. Alapadatok:

Intézmény neve:

Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola

Szabályzat típusa:

Pedagógiai Program /Alapfokú Művészeti Iskola

Intézmény székhelye, címe: 8000 Székesfehérvár, Béke tér 4.

Intézmény OM-azonosítója: 030046

Intézmény fenntartója:

Székesfehérvári Tankerületi Központ 8000 Székesfehérvár, Petőfi S. u. 5.

Intézmény vezetője: Dr. Ferschné Várnai Tímea

Intézményvezető-helyettesek: Tóthné Grünceisz Mária általános igazgatóhelyettes, Riskó Zsófia általános iskolai igazgatóhelyettes, Novák Edith művészeti igazgatóhelyettes

Az oktatásért felelős miniszter jóváhagyta művészeti iskola TK/072/01199/2019. sorszámon elindított átszervezési koncepcióját, melynek értelmében - az Atilla Király Gimnázium, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Sárvíz Alapfokú Művészeti Iskolától az iszkaszentgyörgyi telephelyen az alapfokú művészetoktatási feladatok megszervezését a Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola veszi át.

A fenti változások 2019. szeptember 1-től léptek hatályba.

Az oktatásért felelős miniszter jóváhagyta művészeti iskola TK/072/01606/2020. sorszámon elindított átszervezési koncepcióját, melynek értelmében - Kápolnásnyéki Vörösmarty Mihály Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolától a kápolnásnyéki telephelyen az alapfokú művészetoktatási feladatok megszervezését teljes egészében az eddig tanított művészeti ágakat és tanszakokat átveszi a Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola.

A fenti változások 2020. szeptember 1-től lépnek hatályba.

Az iszkaszentgyörgyi és a kápolnásnyéki telephelyen a művészeti iskolában tanuló gyermekek az ottani vonzáskörzetben élő tanulók.

Az alapfokú művészeti iskolának 12 évfolyama van, az oktatás előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokon folyik.

Az alapfokú művészetoktatás ágazatai és tanszakai:

Zeneművészeti ág:

Népzene:

Hangszeres tanszak:

- ütős tanszak
- vonós- és tekerő tanszak

Vokális tanszak:

- népi ének

Klasszikus zene:

- furulya tanszak
- zongora tanszak

Zeneismeret tanszak:

- szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

Kamarazene tanszak:

- kamarazene, zenekar, kórus

Táncművészeti ág:

Néptánc tanszak:

- Főtárgy: népi játék, néptánc
- Kötelező tantárgy: folklórismeret, tánc történet,
- Választható tantárgy: népi játék, néptánc, népzenei alapismeretek, táncjelírás-olvasás

Társastánc tanszak:

- Főtárgy: gyermektánc, társastánc,
- Kötelező tantárgyak: viselkedéskultúra, társastánc történet,

Képző- és iparművészeti ág:

Grafika és festészet tanszak:

- Főtárgy: vizuális alapozó gyakorlatok, grafika és festészet alapjai,
- Kötelező tantárgy: vizuális alapozó gyakorlat,
- Választható tantárgy: vizuális alapozó gyakorlat, népművészet, művészettörténet

Színházművészeti – bábművészeti ág:

Színháték tanszak:

- Főtárgy: dráma és színháték
- Kötelezően választható és választható tantárgyak: beszéd és vers, mozgás és tánc, zene és ének, színházismeret

Az intézmény működő évfolyamainak száma felmenő rendszerben:

Évfolyamok száma - vertikális megoszlás (12 évfolyam)

Előképző (kis, nagy) előképző (2 évfolyam)

1. osztály alapfok

2. osztály

3. osztály

4. osztály

5. osztály

6. osztály

1. osztály továbbképző

2. osztály

3. osztály

4. osztály

Telephelyek száma:

1. Iszkaszentgyörgyi Általános Iskola
8043 Iszkaszentgyörgy, Kastély utca 8.
2. Kápolnásnyéki Vörösmarty Mihály Általános Iskola, Gimnázium
2475 Kápolnásnyék, Gárdonyi utca 29.

Iskolánk választható művészeti ágai:

- zeneművészet
- táncművészet
- színművészet - bábművészet
- képző- és iparművészet

A 27/1998. (VI.10.) MKM Rendelet az "Az alapfokú művészetoktatás programjának bevezetéséről és kiadásáról" részletesen meghatározza az ilyen típusú iskolák cél és feladatrendszerét. A tantervi módosítás jogszabályi alapja: Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet szerint az intézmény pedagógiai programja kiegészült az új tantervi elemekkel, melyeket első alkalommal a 2011/2012. tanévben megkezdett képzésekre felmenő rendszerben kell alkalmazni.

A 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelet hatálybalépését megelőzően folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók, oly módon, hogy a tanulmányaikat már megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

II. Az Alapprogram tartalmi szabályozásának fogalmi rendszere

A tantervi program és követelmény

A tantervi program és követelmény a pedagógiai programon belül a helyi tantervek és a tantárgyi programok kidolgozásának alapdokumentuma, mely együttesen határozza meg a nevelő-oktató munka közös céljait. Művészeti áganként tartalmazza a nevelő-oktató munka alapjául szolgáló, közös, az egyes tartalmi szakaszokban teljesítendő fejlesztési feladatokat, a tananyagtartalmat és az elérendő tudásszintet.

Digitális pedagógia használata a művészeti iskolában

A hagyományos és a konstruktív pedagógia elveire épülő, az információs társadalom kompetenciáinak fejlesztését megvalósító tanítási-tanulási mód, módszer. Alkalmazása során a gyerekek számítógép, okostelefon, vagy más digitális eszköz használatával jutnak információhoz, annak feldolgozásával, egymással együttműködve keresik a válaszokat, értékelik a megszerzett információkat és alkalmazzák azokat.

E-learning (elektronikus tanulás)

A jelenléti tanítási-tanulási folyamat kiegészítője, vagy időszakosan használható eszközzel. Olyan oktatási szemlélet, amely magába foglalja a tanítási-tanulási folyamat információs és kommunikációs eszközökkel támogatott formailag és tartalmilag is újszerű formáját. A hagyományos tananyag egy részét alkalmassá teheti a távolléti tanulásra.

Információs és kommunikációs technológia (IKT)

Minden olyan számítógépes-informatikai eszköz, alkalmazás, amely alkalmas, arra, hogy a tanítás-tanulás folyamatába felhasználják.

IKT-val támogatott óra

Olyan óra, foglalkozás, melyen alkalmazásra kerülnek az IKT- alapú módszerek, taneszközök.

IKT-alapú eszközök

Számítógép, számítógéphez kapcsolódó audio-vizuális és/vagy multimédia eszközök (pl. projektor, hangosítás, kamera, digitális fényképezőgép, különféle digitális adathordozók), aktív tábla, szavazógép, számítógéphez kapcsolt mérési eszközök, hordozható eszközök: kézi számítógép, mini audio-vizuális eszközök).

Fejlesztési feladat

A fejlesztési feladatok meghatározzák a tanulók képességfejlesztésének különböző területeit, (nevelés, közösségfejlesztés, személyiségfejlesztés, szakspecifikus képességek) a személyiséget alkotó képességek (személyes, szociális) és a speciális művészeti ágakra jellemző képességek kompetencia alapú (ismeret, képesség, attitűd, módszer) fejlesztését. Kijelölik, hogy mely kulcskompetenciák fejlesztését teszi lehetővé az adott művészeti tevékenység. A művészeti oktatásban a pedagógiai folyamat különböző aspektusaira helyezik a hangsúlyt, figyelembe véve az életkori sajátosságokat, a tananyag felépítését és az egyes évfolyamok követelményeit.

Helyi tanterv

A helyi tanterv az Alapprogram alapján készül, amelyet az iskola pedagógiai programjában kitűzött céljainak, alapelveinek megfelelően készít el.

Holisztikus szemléletű pedagógia

A holisztikus szemléletű pedagógia olyan nevelés, fejlesztés és oktatás, amely az embert a maga teljességében: testi, lelki, szellemi és szociális egységében szemléli.

Holisztikus értékelés

A holisztikus értékelési szemléletű értékelés figyelembe veszi a tanulás elméleti, viselkedési, szociális és érzelmi vonatkozásait, a tanuló körülményeit, meghatározza a tanulási folyamat következő lépéseit, a tovább haladás útját.

Jó gyakorlat

A jó gyakorlat a köznevelés különböző területein alkalmazott, egyéni vagy intézményi szinten megjelenő, szemléletében és gyakorlatában innovatív és/vagy hiánypótló eljárás, módszer, tevékenység, eszközhasználat, pedagógiai vagy szervezetfejlesztési gyakorlat, vagy ezek együttese. A jó gyakorlat a köznevelési intézmény működését és az intézmény nevelési-oktatási feladatainak ellátását pozitívan befolyásolja. Megfelel a köznevelés fejlesztésére vonatkozó szakmai kritériumoknak, az ágazati és intézményi szabályozó dokumentumoknak. Jogszerű, alkalmazása dokumentált, eredménye és hatása mérhető, működése fenntartható.

Kompetenciák

A művészetoktatás során kialakítandó, megerősítendő és fejlesztendő ismeretek, képességek, attitűdök rendszerének alapvető elemei, amelyre a fejlesztési célok irányulnak.

- Személyes kompetenciák: érzelmi és kognitív tényezők
- Szociális kompetenciák: együttműködés, kommunikáció, konfliktuskezelés, szabálykövetés, felelősségvállalás, kezdeményezés
- Szakmai kompetenciák: a művészeti ág tevékenység rendszeréhez kapcsolódó szakmaspecifikus képességek
- Módszerkompetenciák: mérlegelő gondolkodás, problémamegoldás, munkamódszer, munkastílus

Követelmény

A tanulói teljesítmény és tovább haladás értékelésének alapjául szolgáló kritériumrendszer. A tantervi program és követelmény a művészeti ismeretek felfedezésére és ezzel párhuzamosan azok gyakorlati alkalmazására helyezi a hangsúlyt. Mindezzel a tanulók készségeit, a tevékenységek széles körében érvényesíthető képességeit, azok fejlődését, fejlesztését kívánja megalapozni.

Kulcskompetenciák

Az Európai Unió ajánlása szerinti és a hazai sajátosságokat figyelembe vevő, a NAT által meghatározott, és a tanulási területeken átívelő kulcskompetenciák:

- a tanulás kompetenciái
- kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi, idegen nyelvi
- digitális kompetenciák
- matematikai gondolkodási kompetenciák
- személyes és társas kompetenciák
- kreativitás, önkifejezés és kulturális tudatosság
- munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A művészetoktatás kiemelten foglalkozik a kreativitás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetencia fejlesztésével, és jelentős szerepet tölt be a többi kompetenciaterület fejlesztésében.

Projektpedagógia

A projekt közösen végzett tevékenységek sorozata, melynek középpontjában egy komplex jellegű problémafelvetés áll, melyet a diákok és tanárok közösen, több szempontból elemezve komplex módon dolgoznak fel. Az egyéni és a csoportos munkaforma egyaránt jellemző. A munkafolyamat eredménye a produktum. A módszer a tanulók érdeklődésére, szükségleteire és közös tevékenységére épít. Fő jellegzetessége a szabadság és önállóság. Kilép a hagyományos időbeosztásból és a tantárgyi keretből, valamint az iskolai környezetből. Az ismeretszerzés alkotó módon történik, az ismereteket a tanulók szerzik meg, a pedagógus facilitátorként segíti a munkát.

Tehetséggondozó program

Az óraterv keretében megvalósítható, a helyi tantervhez kapcsolódó tematika alapján működő fejlesztés, amely egyéni, páros, kis- és nagycsoportos formában szerveződik. A művészeti ágak megfelelő tehetségkonceptió alapján kerülnek a tehetségígéretesek a programba, a speciális képességmérésre épülő beválogatást pszichológiai mérés is támogatja. A program éves munkaterv alapján működik, amelyben több pedagógus és külső szakember is részt vehet. Célja a tehetségígéretesek fejlesztése, a tananyag gazdagítása, dúsítása, új tartalmak beépítése. A program kimenete valamilyen alkotás, produktum nyilvános bemutatása. A program megvalósítását tehetséggondozó naplóban rögzíti a pedagógus.

Tanmenet

Tananyagközpontú tervezés, amelyben a pedagógus a tananyagtartalmat időrendben, a tanév egészére határozza meg.

Tematikus terv

Folyamatközpontú tervezés, a pedagógus az adott tanév komplex tananyagának elemzését (tartalmi, nevelésközpontú, didaktikai) követően, a tananyagot tematikai egységekre bontja, amelyhez óraszámokat rendel. A tematikai egység a csoportösszetétel (életkor, összevont évfolyam, egyéni igények szükségletek, egyéni és közösségi jellemzők) figyelembevételével készül, tartalmazza a célokat (nevelési, szakmai, fejlesztési), a tananyag kompetencia alapú feldolgozását, a pedagógiai és szakmai módszertani eljárásokat, tanulószervezési technikákat, a tanulói tevékenységek, a motiváció megtervezését, az elérendő tudásszintet, az ellenőrzés és értékelés módját, valamint a továbbhaladás útjának kijelölését. A tematikai egységek rész témára bontása eredményei a tematikai egység tanórai lebontását. Olyan korszerű tervezés, amely adaptivitást, rendszerszemléletet és reflektív szemléletet követel.

Tematikus közösségi alkalom

Az informális, non formális tanulást elősegítő tanórán kívüli, élményközpontú tevékenység, amely során egy választott témakört dolgoznak fel a tanulók a pedagógus, vagy pedagógusok által kidolgozott tematika szerint. Középpontban a tanulói tevékenység, a felfedezés és a tanulói alkotótevékenység áll. A projekthez hasonlóan a pedagógus facilitátorként vesz részt a megvalósítási folyamatban.

Tananyag

Az oktatás és a tanulás kiválasztott, különböző módon (spirális, lineáris, koncentrikus, egyéb) elrendezett ismeretanyaga. A tananyag komplex rendszert alkot, amely több szempontból is csoportosítható, és amelyben domináns szerepet kap az ismeretanyag gyakorlati alkalmazása. A kompetencia alapú tananyag egy adott oktatási program része, amely moduláris felépítésű is lehet, tanuló- és tevékenységközpontú, differenciált módszerek alkalmazására épülő, egyéni fejlesztésre is alkalmas eszközrendszer.

Homogén és heterogén csoportokban a tanulók személyes, kognitív, szociális és speciális szakmai kompetenciáit, valamint módszer kompetenciáit fejleszti.

Tanszak

Az oktatásszervezéshez kapcsolódó fogalom, az adott művészeti ág sajátosságai alapján összerendezett, egyedi szakmai tananyagot tartalmazó tantárgycsoport.

Tantárgy

A művészeti ág tantervi programjában meghatározott tananyag egysége.

Az intézménytípusra jellemző tantárgyi csoportosítás:

- **Főtárgy** - a művészeti ág tantervi programjában elsődlegesenként megjelölt tantárgy,
- **Kötelező tárgy - Kötelezően választható tantárgy** - a főtárgy tananyagának feldolgozásához, elmélyítéséhez szükséges tantárgy,
- **Választható tantárgy** - a főtárgy ismeretanyagát kiegészítő tantárgy

Tantervi program

Az oktatás tartalmának, kiválasztásának, elrendezésének, feldolgozásának koncepciója. Funkciója az oktatási folyamat tervszerűségének megalapozása, az oktatás alapvető tartalmi egységeinek meghatározása.

Tantervi tananyagtartalom

A tantervi tananyagtartalom részletes felsorolás formájában megadja az adott terület, tantárgy évfolyamokra bontott legfontosabb témáit, témaköreit, fogalmait, személyeit, műveit.

Óraterv

A tanulási idő pedagógiai céloknak megfelelő felosztása tantárgyak és évfolyamok szerint. Az óratervben hagyományosan heti óraszám szerepel. A helyi tanterv az éves órakeretet megtartva didaktikailag indokolt esetben más óraszám felbontást is alkalmazhat, lehetőséget teremtve a csoportos, kiscsoportos, vagy egyéni tehetséggondozásnak, esélyteremtő felzárkóztató foglalkozásoknak, vagy a tananyag tartalmi gazdagításának.

Taneszköz

Oktatási eszköz, segédeszköz, tanítási és szemléltető eszköz. Az oktatás folyamatában felhasználható, az oktatás céljainak elérését elősegítő tárgy vagy digitális oktatási segédanyag. A taneszközök lehetnek hangszerek, tanári demonstrációs eszközök, tanulói munkaeszközök, nyomtatott vagy digitális tanári és tanulói segédletek, oktatástechnikai taneszközök, az online oktatást támogató digitális eszközök, anyagok és egyéb eszközök.

Tanév végi vizsga

A művészeti ágnak és a művészeti iskolai gyakorlatnak megfelelő nyilvános bemutató, melyen a tanuló az adott tanév szakmai eredményeiről ad számot. A megvalósításához szükséges helyszíni körülményeket, eszközöket, installációt, hangszereket, jelmezeket, viseleteket az iskola biztosítja.

Vizsgakövetelmények

A tanulói teljesítmények és a jogszabályban rögzített normák összehasonlítására alkalmas kritériumrendszer az oktatás szakaszainak határain. A sikeres alapfokú művészeti vizsga a tovább haladás feltétele, a művészeti záróvizsga a 12 éves képzés ünnepélyes záróeseménye. Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga a tanév végi vizsgával együtt is megszervezhető.

III. Iskolánk nevelési programja

1.1. Nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai

A tanulók harmonikus személyiségfejlődésének támogatása.

- Minden gyermek egyéniségét tiszteletben tartjuk.
- Az azonos korcsoportba tartozó tanulókra vonatkozó általános életkori sajátosságok csak általános viszonyítási alapot jelenthetnek számunkra.
- Szem előtt tartjuk azt, hogy a gyermekeket különböző környezeti és kulturális hatások érik, mások a hozott képességeik, adottságaik, így egyedi vonásaikban: értelmi, érzelmi, érdeklődési, mozgási, akarat, tanulási, kapcsolatteremtési képességek terén erősen eltérnek egymástól.

A tanulókat hozzásegítjük, hogy:

- képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, az empátiára és a kölcsönös elfogadásra, szeretettel forduljanak önmaguk és környezetük felé.
- kellően fejlett érzelmi intelligenciával rendelkezzenek majd későbbi társas kapcsolataik felelősségteljes, tartós és életre szóló fenntartásához.
- alapvető emberi, erkölcsi normákat tudjanak követni.
- életre szóló művészetbefogadói magatartás és klasszikus értékrenden nyugvó esztétikai látásmód alakulhasson ki bennük.

Célunk, hogy a művészetoktatás révén:

- tanulóink rendelkezzenek művészeti ismeretekkel, készségekkel, amelyek lehetővé teszik az alkotó művészeti tevékenységből fakadó élmények befogadását és átélését.
- érzelmileg gazdag, kreatív és kulturált emberekké váljanak.
- tanuljanak meg kritikusan viszonyulni a médiumokban megjelenő tartalmakhoz, olyan magatartási szokásokkal rendelkezzenek, amelyek biztosítékot jelentenek arra, hogy a művészetek befogadása, értése, művelése, az esztétikai érzékenység nem szakad meg felnőtt korukban sem.

1.2. Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszközei, eljárásai

1.2.1. Személyiségfejlesztés a művészeti iskolában

- Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészségeket alapozza meg. Fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.
- Az alapfokú művészeti iskola a népzene, klasszikus zene, néptánc, társastánc, képző- és iparművészet, valamint a színművészet területei iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja az alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, fejlődését, tehetségük gondozását.
- Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztésen van. A tananyag a különböző művészeti területek alapvető tartalmait foglalja magába. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

1.3. Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

- A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzet, az egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya.
- A képzés lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.
- Fontos feladata a növendék személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; érzelmvilágának kibontakoztatása, *nemzeti identitástudatának* megalapozása. A hagyományos kultúra értékeinek tiszteletére, őrzésére, gyarapítására, továbbadására nevel. Megalapozza a nemzeti önismeretet, a nemzettudatot, a *közösségtudatot, a tevékeny hazaszeretetet.*
- Elősegíti olyan emberi magatartás kialakítását, amelynek lényeges eleme a hagyományőrzés, népi kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülése. a lakóhely, a szűkebb pátria és a haza néphagyományainak ápolása, a hagyomány értékeinek bemutatásával a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése, mindezzel a személyiség formálásának pozitív irányba terelése. Ezáltal erősödik a *hovatartozástudat, a szülőföldhöz való kötődés.*
- Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a *művészet megőrkítő, átörökítő szerepét,* megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.
- Biztosítja a *tanulás személyes tapasztalati módját.* A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a népzében, néptáncban, képző- és iparművészetben, valamint a drámajátékban ötvöződnek. Lehetőséget nyújt a *látás kiművelésére* és tudatosítására bővítve a *képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet.*
- A művészeti nevelés megalapozza a tanuló *esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét,* az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén – de nemcsak a művészetek területén - az *alkotó magatartás,* a pozitív beállítódás, az eredményes szereplés összetevői.
- Különböző tevékenységformákon, képességfejlesztő gyakorlatokon és improvizációs feladatokon keresztül fejleszti a tanuló *érzelmi, értelmi, szociális és fizikai képességeit, készségeit, gazdagítja önkifejezési formáit,* illetve az egyéni és csoportos kreatív folyamatokon keresztül elősegíti a *tanulók szocializációjának* folyamatát. Az ének-zene és a tánc élményt, *érzelmi gazdagságot, érzékenységet* ad és fejleszt művelői számára.
- A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az *akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.* Lehetőséget ad az *önkifejezés eszköztárának* gazdagítására, a *variációképző, rögtönzőkészség* kialakítására. Kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel, zenével, mozgással, szóval való megjelenítésének gyakorlatára.
- A program lehetőséget nyújt az *esztétikai érzékenység, nyitottság, igényesség, fogékonyság* alakítására, a növendékek *ízlésének formálására.* A művészetek iránt *érdeklődő, művelt embereket* neveljen, akik tanulmányaik során *képessé* válnak a további (egyéni) *önművelésre,* valamint a zene aktív (öntevékeny) művelésére, e folyamat gazdagítja a növendéket a *művészetek megértésének és befogadásának* örömeivel. A művészeti értékek befogadására, alkalmazására, a hagyományos kultúra értékeinek önálló, egységes szemléletű feldolgozására nevel.
- Segíti a tanulókat pozitív személyiségvonásaik kialakításában, fejleszti bennük a *képzelőerőt, a koncentrációképességet, a találékonyságot, kezdeményezőkézséget.* Megerősíti a rendszeres munka természetes igényét, a *kitartást, a szorgalmat, a*

céltudatosságot, a megfelelő munkafegyelmet. A tanulók képesek lesznek *figyelmük tudatos összpontosítására.*

- Segíti a tanulókat az emberi kisközösségek, társadalmi környezetük megismerésében, és az abban való eligazodásban, a társadalomba való *beilleszkedésben.* A hagyományos kultúra és értékrendszer bemutatásával mélyíti a közösségi érzést, kialakul és fejlődik a *humánus magatartás, az elfogadás, a tolerancia.*
- A közösségi *alkotás öröme* lehetőséget nyújt a *bizalom átélésére, az empátiás* képesség működtetésére társas helyzetekben. A közösségi alkotás (néptánc, drámajáték, zenekar) növeli a növendékek egymás iránti *felelősségérzetét,* ugyanakkor kihasználja a társas alkotás, szereplés által nyújtott biztonságérzetet a szorongó növendékek *gátlásainak feloldására.* A *figyelemmegosztás és az alkalmazkodóképesség fejlesztésével* hozzájárul a növendék személyiségének, egyéniségének formálásához. Megerősödik *önismerete, önbizalma, önbecsülése.*
- Közösségformáló ereje által hat az emberi kapcsolatok fejlődésére, azon belül az egyén személyiségfejlődésére (utazáson, kiránduláson, kórustáborokban a közös éneklés által). Társaik, önmaguk és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésével, segíti a kapcsolatteremtést s annak megtartását. A zene hallgatása segíti az empátia kibontakozását is. Érzékenyebbé tesz, hangulati, indulati feszültségek átéléséhez segít, mely tapasztalatok birtokában könnyebben felismerhetjük, megérthetjük a mögöttes lelkiállapotát.
- A művészeti nevelés olyan pozitív élménynyújtás - a zene, a szó, a tánc, a festészet és az emberi kapcsolatok által -, amely arra ösztönzi a növendéket, hogy felnőtt korában is részt vegyen a kulturális élet különböző művészeti csoportjaiban.
- A képzés figyelembe veszi az *életkori sajátosságokat,* a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket.
- Személyiségfejlődés érdekében mindenkitől egyformán követelünk.
- Az elvégzendő feladatok számát, nehézségét, önállósági szintjét egyénre szabjuk. Biztosítjuk a tanulók lehetőségeihez mért tempót, elegendő időt, a megfelelő számú ismétlést az ismeretek elsajátításához.

1.4. Közösségfejlesztési feladatok a művészeti oktatásban

- A művészeti iskolában folyó népzene, klasszikus zene, néptánc, társastánc, népi ének, dráma és képzőművészeti oktatás hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység, a közös alkotás öröme, a közösségi kultúra értékei iránt.
- A tanulók képesek lesznek rugalmas szemlélettel látni az egyén és a közösség egységét, kölcsönhatását a hagyományos népi kultúrában.
- Az egyes tanszakok különböző lehetőségeket biztosítanak a közösségfejlesztésre, közösségformálásra:
- A népi ének oktatása során a tanulóknak lehetőségük van az egyén és a közösség viszonyának megfigyelésére.
- A zeneiskolai növendékek – zongoristák, furulyások – rávilágít arra, hogy a versenyek, fellépések során az iskolai közösséget is képviselik.
- A népzene oktatása lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulóknak kialakuljon az együttzenélés igénye. Az összetartozás érzését erősíti a közös cél elérése érdekében a zenekar tagjainak együttműködése, az egymáshoz való alkalmazkodás, a próbák közösségformáló ereje.
- A néptánc oktatásban az együtténeklés, a koreográfia szerinti együttmozgás, a térformákhoz való alkalmazkodás során történő egymásra figyelés, egymás segítése, a szereplésekre való felkészülés, a próbák, az utazások során adódó élmények, a sikerek, illetve a spontán kialakuló közös multságok jelentik a közösségfejlesztést. A közös fellépések a népi zenekar és a tánckar összekovácsolódását segítik elő.

- A rajz és festészet oktatása során a közösség formálását segíti, hogy a tanulók egy-egy téma, műalkotás csoportban végzett feldolgozása, értelmezése, elemzése kapcsán megismerik egymás véleményét, alkotásaikban egymást segítik, egymás ötleteit felhasználják.
- A drámafoglalkozásokon a tanulók a drámapedagógus irányításával egyénileg és csoportosan előadásokat terveznek, hoznak létre, illetve a létrejött előadásokat bemutatják. A közösségfejlesztés fontos eszköze a közös alkotómunka adta örömteli együttlét. A drámajáték az egyéni és csoportos kreatív folyamatokon keresztül segíti elő a tanulók szocializációjának folyamatát.

1.5. A tehetséggondozás feladatai és lehetőségei a művészeti iskolában:

- A művészeti iskola a különböző művészeti ágak tanításával szolgálja a személyiség fejlesztését, melyek a következők:
- A tehetséggondozás, tevékeny, alkotó életszemléletre nevelés, harmonikus családi életre nevelés, egészséges életmódra nevelés, környezettudatosságra nevelés, médiatudatosságra nevelés.

1.6. Az alapfokú művészetoktatás ágazatai és tanszakai:

Zeneművészeti ág:

Népzene:

Hangszeres tanszak:

- népi hegedű
- népi brácsa
- népi bőgő, cselló, ütőgardon, dob

Vokális tanszak:

- népi ének

Klasszikus zene:

- furulya tanszak
- zongora tanszak

Kamarazene tanszak:

- kamarazene, zenekar, kórus

Táncművészeti ág:

- néptánc tanszak
- társastánc

Képző- és iparművészeti ág:

- grafika tanszak
- festészet tanszak

Színházművészeti – bábművészeti ág:

- színjáték tanszak

A család és az iskola felelőssége, hogy időben biztosítsa az alkotókészségek fejlesztését, a gyermek kreativitásának kibontakoztatását, improvizációs készségük fejlődését, teljesítményük fokozását. A

gyermek képességei kibontakoztatásához egyéni tehetségfejlesztő programok alakíthatók ki. Mindezeket a célokat kellő anyagi feltételekkel, jól képzett, jól felkészített, lelkes pedagógusokkal, kellően motivált szülői, gyermeki háttérrel érhetjük el.

- Az alapfokú művészetoktatás alapfeladata a tehetséggondozás. A művészeti nevelés minden tevékenységének a fenti cél megvalósulását kell segítenie.
- A tantárgyi programok alapvetően szolgálják, biztosítják a személyiség fejlődését, a tehetség kibontakoztatását, ápolását.
- A tehetséggondozást teszik lehetővé a törvény által biztosított egyéni foglalkozások, kiscsoportos műhelyfoglalkozások, az intézmény által biztosított személyi és tárgyi feltételek, elméleti ismeretek.

A tehetséggondozás érdekében emelt szintű, „B” tagozatos képzést nyújtunk azoknak a növendékeknek, akik kiváló képességűek, kiemelkedő szorgalmúak, és előmenetelük alapján a képzésre alkalmasak. A „B” tagozaton való maradásról minden tanév végi vizsgán döntést hoz a bizottság.

A kiemelkedő képességű növendékek tanításával egyenrangúnak tekintjük az átlagos képességű tanulókkal való foglalkozást, a népzene, klasszikus zene, népi ének, néptánc, társastánc, drámajáték, képzőművészetek megszerettetését, e műveltség iránti igény felkeltését és erősítését és a velük folytatott személyiségformálást. Ennek érdekében az „A” tagozatos tanulókkal olyan programot valósítunk meg, amely a tanterv keretei között teljes mértékben figyelembe veszi egyéb iskolai elfoglaltságaikat is.

A tehetséggondozási munkában kiemelkedő szerepet kap:

- az évente megrendezésre kerülő Kodály Zoltán napok rendezvénye,
- két évente az Alba Regia Nemzetközi Gyermekkoros Fesztivál,
- a Fehérvári Ének Nemzetközi Énekkari Találkozó,
- a „Szállj elő zöld ág” néptánc-találkozó programjain való fellépés,
- valamint az évenként megrendezésre kerülő alsó tagozatos néptánc fesztiválon való szereplés.

Szintén fontos szerepet kapnak a különböző bemutatók, kiállítások, versenyek, alkalmi fellépések, valamint a jutalmazási – elismerési rendszer. Az iskolai könyvtár, videó, CD, fotózás, folyóiratok, számítógéprendszer a tehetséggondozás lehetőségének széles skáláját biztosítják.

Az iskola a tehetséggondozás területén végzett sokszínű és eredményes munkája elismeréseként ismét megszerezte az Akkreditált Kiváló Tehetségpont minősítést.

1.7. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

- Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja olyan, a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet.
- A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása — az önfegyelemről a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődés felkeltése — kihat egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.
- Feladatunk, hogy a művészeti nevelés révén erősítsük az egymásért való felelősség érzését, az egymás megsegítésére érzett készletést, társunk eredményeinek, tudásának elismerését, a közös sikerért, eredményért való munkálkodás örömét. Ösztönözzük a tanulókat amatőr művészeti együttesek, önképző körökbe, kulturális körökbe való bekapcsolódásra, részvételre.
- Gyorsítsuk a tanulók szocializációját, szociális és társadalmi hátrányainak felszámolását, kiegyenlítését.

1.8. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

- A test, a lélek és az értelem arányos fejlesztése.
- Az egészségmegőrzés fontosságának tudatosítása.
- A környezettudatos szemléletet kialakító iskolai szabadidős tevékenységekre való ösztönzés.
- Az erőforrások tudatos, takarékos és felelősségteljes használatára buzdítás.
- A helyes táplálkozás, a mozgás, a stresszkezelés módszereinek alkalmazása, hogy felnőtt életük során legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővésére, a társas viselkedés szabályozására, a társas nézeteltérések kezelésére.
- Szociális érzékenység, együttérzést segítő magatartás kialakítása a beteg, sérült, fogyatékkal élő emberek iránt. (Közös rendezvények, növendék hangversenyek a SNI-s gyermekekkel.)

1.9. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatai:

- A tanítási órákra való felkészülés.
- A tanulók munkájának rendszeres értékelése.
- A megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradt és a helyettesített órák vezetése.
- Művészeti és záróvizsgák lebonyolítása.
- Felkészítés tanulmányi versenyekre.
- Tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok.
- Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása.
- Szülői értekezletek, fogadóórák megtartása.
- Részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken.
- Részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken.
- Tanulmányi kirándulások, rendezvények megszervezése.
- Iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel.
- Részvétel a munkaközösségi értekezleteken.
- Iskolai dokumentumok elkészítésében, felülvizsgálatában való közreműködés.
- Szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása.

1.10. Művészeti iskolai igazgatóhelyettes jogköre:

- Az igazgató, az általános igazgatóhelyettes, illetve általános iskolai igazgatóhelyettes távollétében annak teljes jogkörrel és felelősséggel járó helyettese.
- Az igazgató felkérésére képviseli az intézményt a különböző szakmai, társadalmi és érdekvédelmi szervezetek rendezvényein (alkalmanként meghatározott tárgyalási, javaslattételi, döntési, aláírási jogkörrel).
- Aláírási, ellenőrzési jogköre van.
- Helyettesítés elrendelése.
- Részt vesz a munkaerő gazdálkodási terv elkészítésében.
- Kitüntetésre, jutalmazásra javaslattételi joggal rendelkezik.
- Felelőssége:
  - Művészeti iskola tantárgyfelosztásának, éves statisztikák, munkaterv, havi túlóra kimutatás, éves távollét kimutatás, órarend elkészítése vagy elkészíttetése.
  - Rendezvények, ünnepek, osztályozó-, felvételi vizsgák, beiratkozás rendjének megszervezése.
  - Óralátogatások, pedagógusok adminisztrációs munkájának ellenőrzése.
  - Belső szabályzatok elkészítése, aktualizálása iskolavezetéssel együtt.
  - Iskolába érkező küldemények átvétele, felbontása.
  - Szülőkkel való kapcsolattartás.
- Munkakörének és munkarendjének tartalmát részletesen munkaköri leírása tartalmazza.

1.11. Tanszakvezetők jogai, feladatai:

- Képviselik a tanszakokat a vezetői értekezleten.
- Tájékoztatják kollégáikat az aktuális eseményekről.
- Irányítják, szervezik a tanszak életét.
- Felelősek a tanszak szakmai munkájáért.
- Ellenőrzik, segítik a tanszaki tagok munkáját.
- Beszámolnak a tanszak tevékenységéről az iskolavezetésnek vagy a tantestületnek,
- Javaslatot tesznek a jutalmazásra, a tantárgyfelosztásra.
- Összeállítják, elkészítik a kollégák segítségével a munkatervet.

1.12. Az osztályfőnök (főtárgyi tanár) feladatai és hatásköre:

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli csoportjának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az csoportjával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása. Javaslattal tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.

1.14. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.14.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

1.14.1.1. Tehetséggondozás

- Kiemelkedő képességű tanulóink emelt időtartamú, „B” tagozatos oktatásban részesülhetnek.
- Biztosítjuk tanulóink versenyeztetését, pályázatokon, fesztiválokon való részvételét.
- Zeneművészeti tanszakokon az alapfok második osztályától a kiemelkedő képességű tehetséges tanulóinkat „B” tagozatba soroljuk, és emelt szintű képzést biztosítunk, magasabb követelmények alapján. Számukra önálló hangversenyeket, fellépéseket, szervezhetünk.
- Képzőművészeti tanszakokon az alapfok 4. osztálya után + 2 óra általános felvételi előkészítést, tehetséggondozást biztosítunk, önálló kiállításokat szervezhetünk.
- Táncművészeti és színművészeti tanszakon kiemelkedő képességű tanulóinknak heti 2 x 30 perc egyéni képzést biztosítunk.
- Minden tanulóknak lehetőséget biztosítunk a második tanszak felvételének lehetőségére.

1.14.2. A tanulási kudarcnak kitétt tanulók felzárkózását segítő program

- Intézményünk az alábbi elvek ismeretében felvállalta a tanulásban akadályozott, a sérült, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek művészeti oktatását.
- Az egyéni fejlesztési terveket mindig az egyéni szükségletek alapján tervezzük meg.
- Mindazok a gyermekek, akik a felvételi elvárások minimum szintjét elérik, megkezdhetik tanulmányaikat, biztosítjuk számukra a művészetoktatásban való részvételi lehetőséget.
- A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva szervezzük meg. Szükség esetén a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket biztosítunk, a fogyatékossgal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket teljesítünk.
- Olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését. Segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatjuk a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve.

1.15. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

- tanórai, személyes
- e-mail, honlap, hirdetőtábla

1.16. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

- Tudatosítjuk a szülőkkel, hogy az iskola alapidokumentumai - Pedagógiai programja, Házirendje, SZMSZ-e - nyilvánosak, bármikor hozzáférhetőek a honlapon.
- A szülők tájékoztatási formái: iskolai honlap tanszaki, telephelyi szülői értekezletek, fogadóórák, tájékoztatók, felhívások, személyre szóló írásos üzenetek, levelek, telefonos tájékoztató, érdeklődési lehetőség, kréta- üzenetek.
- Tájékoztatjuk a szülőket a tanulók tanulmányi kötelezettségeiről, jogairól, a térítési díjjal kapcsolatos tudnivalókról, tanórán kívüli programok, foglalkozások lehetőségeiről, rendjéről, költségeiről, a színpadi jelmezek, viseletek használatáról stb.

1.17. A tanulmányok alatti vizsgaszabályzat

Ezeknek a vizsgáknak a szabályozása megtalálható a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 64.§ - 74.§-ig. Ennek a rendeletnek a 76.§-a pedig szabályozza az alapfokú művészeti iskolában a művészeti alapvizsga és záróvizsgával kapcsolatos szabályokat.

A tanulmányok alatti vizsgák típusai:

- félévi
- év végi vizsga
- alapvizsga
- záróvizsga

Félévi és év végi vizsga

A magasabb osztályba lépés feltétele a sikeres év végi vizsga letétele.

Az előképző évfolyamok és az első alapfokú évfolyam tanulói nem kötelezettek vizsga letételére.

Félévi és év végi vizsga a szorgalmi időszakok utolsó 4 hetében szervezhető az iskola mindenkori munkaterve szerint.

A művészeti alapvizsga

A művészeti alapvizsga és záróvizsga helyi tanterve és követelményrendszere Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet alapján került kidolgozásra. A követelmények az iskola helyi tantervében vannak rögzítve.

A közoktatásról szóló törvény rendelkezései szerint az alapfokú művészetoktatásban művészeti alapvizsgát kell szervezni (Nt. 6. (7) bekezdés.

Ez nem minősül állami vizsgának, a művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít.

A művészeti alapvizsga fontos feladata, hogy mérje az iskolában nyújtott teljesítményt, az előírt követelmények iskolai és tanulói szintű teljesítését.

Ezért a művészeti alapvizsgát központilag meghatározott vizsgatárgyakból kell teljesíteni.

A vizsgát az iskola munkatervében meghatározott időpontban szervezzük meg.

Művészeti alapvizsgát vizsgabizottság előtt lehet letenni.

A vizsgabizottság működtetéséről a működtető intézmény gondoskodik.

A művészeti alapvizsga megszervezhető tanszaki sajátosságaitól nyílt koncert, színpadi előadás, kiállítás formában is.

A tanulók számára a művészeti alapvizsga ingyenes.

A művészeti alapvizsga vizsgabizottsága

A művészeti alapvizsga vizsga bizottságának elnökét az intézmény vezetője bízza meg.

A vizsgabizottság tagjai az elnök és a vizsgáztató tanárok.

A 3 tagú vizsgabizottság az adott tantárgy oktatására jogosító végzettséggel, szakképzettséggel rendelkező pedagógusokból áll.

A vizsgabizottság tagja nem működhet közre közeli hozzátartozójának vizsgáztatásában. A vizsgabizottság jegyzőjének feladatait a nevelőtestület bármely tagja vagy az iskolatitkár láthatja el.

Az igazgatónak gondoskodnia kell arról, hogy megfelelő helyettes álljon készenlétben arra az esetre, ha vizsgáztató tanárok és a vizsgabizottság jegyzője közül bárkit helyettesíteni kell.

A művészeti záróvizsga

A tanuló az utolsó az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően művészeti záróvizsgát tehet.

A művészeti záróvizsga nem tartozik az állami vizsgák körébe, nem igazol iskolai végzettséget illetőleg szakképzettséget.

A művészeti záróvizsga szervezhető más alapfokú művészeti iskolával közösen.

A művészeti záróvizsga vizsga bizottságának elnökét az iskolák vezetői bízzák meg, művészeti záróvizsga további szervezési feltételei azonosak az alapvizsga szervezése feltételeivel.

Összevont beszámoló

Rendkívüli előrehaladás esetén a szaktanár és/vagy a telephelyi munkaközösségek javaslata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a tanuló a tanév végén két, esetleg több osztály anyagából tegyen összevont beszámolót.

Ez esetben: a főtárgyi anyaga kétharmad részben a magasabb osztály anyagából tevődik össze. A kötelező tárgy osztályzatát a magasabb osztály követelményei alapján állapítjuk meg.

Záradéka:

A...tantárgy ...és...évfolyamainak követelményeit egy tanévben teljesítette, a .... évfolyamba léphet.

Pl.: „A furulya tantárgy második és harmadik évfolyamainak követelményeit egy tanévben teljesítette, a negyedik évfolyamba léphet.”

Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban

Az a tanuló, aki a minimális tantervi követelményeknek nem tett eleget, igazgatói engedéllyel tanulmányait a következő tanévben ugyanannak az évfolyamnak a tanulójaként folytathatja. Ebben az esetben: a tanuló év végi osztályzatot nem kap. Az alapfokú és a továbbképző tanulmányok ideje alatt egyszer-egyszer engedélyezheti az igazgató az évfolyam folytatását.

Záradéka:

”Évfolyamát igazgatói engedély alapján folytathatja.”

E záradék akkor adható:

Ha a gyermek igazolt és igazolatlan hiányzásai a tanítási órák egyharmadát meghaladják. A szülők figyelmeztetését az igazgató hajtja végre a szaktanár előzetes kérésére, vagy ha a gyermek fejlődése kortársaihoz képest lassabb.

1.18. Az értékelés rendje

A tanulói teljesítmény ellenőrzésének formái:

elméleti tárgy: szóbeli beszámoltatás, írásbeli felmérés, meghallgatás.

gyakorlati tárgy: hangverseny, önálló előadói, alkotói, csoportos színpadi előadás, vizsgakiállítás.

A csoportos produkciók esetében külön értékeljük a tanuló egyéni fejlődését és produktumát és külön a csoportban, közösségben nyújtott teljesítményét, szerepvállalását.

Az életkori sajátosságokból adódóan a csoportos tárgyi tanulmányok első 2 évében a csoportösszetartás és az önbizalom helyes arányának kialakulásáig a csoport előtti értékelést kerüljük. A gyermekek teljesítményét szóban ez idő alatt egyénileg értékeljük.

1.19. Az iskolai beszámoltatás rendje

Alapvető pedagógiai feladatunk a tanuló tevékenységének, ismereteinek, készségeinek, művészi megnyilvánulásainak, továbbá szorgalmának és művészeti iskolai tevékenységéhez való viszonyulásának rendszeres és folyamatos ellenőrzése, értékelése és minősítése.

Az ismeretanyagban, a készségekben, a kifejező eszközökben, az oktatási eljárásokban, módszerekben rejlő különbségek miatt az ellenőrzés és értékelés más-más jellegű.

Egységes szempont a tantervi anyag elvégzése, a követelmények teljesítésének mértéke. Értékeljük és minősítjük a tanuló pozitív fejlődését, a tanulásban tapasztalt folyamatosságot, stagnálást vagy visszaesést.

1.20. Iskolánk ellenőrzési módszerei és rendszere

Tanévenként minimum két alkalommal meghallgatást félévi és év végi ellenőrzést, továbbá évközi bemutató órákat, házi színpadi előadásokat, kiállításokat, koncerteket tartunk, rendezvényeken fellépést biztosítunk.

A tanulónak a tanév végén a tantervi követelményekben előírt vizsga anyagot kell előadnia, bemutatnia, amely tükrözi technikai, előadói, kifejezési készségének fejlődését.

Az elméleti tantárgyak (pl. szolfézs, tánc történet, folklór ismeret, művészettörténet stb.) esetén a tanulók félévenként szóbeli vagy/és írásbeli beszámolója alapján történik az ellenőrzés és osztályozás.

A félévi és év végi osztályzatok kialakítását a tanulók önmagukhoz — életkorához és egyéni képességeihez - képest mutatott fejlődése, stagnálása, visszaesése határozza meg.

A tanév végi osztályzatoknál meghatározó szempont a tanuló vizsgán nyújtott teljesítménye mellett az iskola színeiben történő fellépései a lakóhelyen, tanulmányi versenyeken, fesztiválokon stb.

A beszámoló, vizsgák zártkörűségéről, illetve nyilvános koncert, színpadi előadás, kiállítás jellegéről a szülők, tanulók igényeivel összhangban az igazgató hozzájárulásával az adott telephelyi munkaközösségek döntenek.

A főtárgyak, kötelező tárgyak, kötelezően választható tárgyak adható értékelései, osztályzatai:

Előképző évfolyamokon a főtárgyat szöveges értékeljük.

Előképző évfolyamokban:

Kiválóan teljesített: rövid.: Kt., Jól teljesített: rövid.: Jt., Megfelelően teljesített: rövid.: Mt., Felzárkóztatásra szorul: Fsz.

Alapfok, továbbképző évfolyamaiban:

5 (jeles), 4 (jó), 3 (közepes), 2 (elégséges), (1) elégtelen

A tanuló az egyes évfolyamok, a művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga tanulmányi követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap. A bizonyítvány közokirat.

1.21. A magatartásjegyek megállapításának elvei:

példás /5/: ha munkájával, jó kezdeményezéseivel tesz valamit a közösségért. Magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat. Durva szavakat még véletlenül sem használ. A házirend előírásait betartja. A tanítási órák kezdetére pontosan megjelenik.

jó /4/: ha a reá bízott feladatot kifogástalanul látja el, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat. Iskolai viselkedése általában kifogástalan, a házirendben leírt előírásokat betartja. Felszerelését mindig elhozza.

változó /3/: ha gyakran hiányos a felszerelése. A házirendben leírtakat nem mindig veszi tudomásul. Magatartásával zavarja a tantárgyi órákat.

rossz /2/: ha fegyelmezetlenségével rossz példát mutat társainak. Többször kapott osztályfőnöki intőt, illetve igazgatói megrovást. Felszerelését rendszeresen otthon felejt.

1.22. A szorgalomjegyek megállapításának elvei

Példás (5) szorgalmat kap az a tanuló: akinek érdemjegyei tükrözik képességeit, aki kötelességtudó, tanáraival — társaival udvarias, céltudatosan törekvő, igényes, tanórán fegyelmezett, a csoportos órákon aktívan közreműködik és együttműködik, órára érkezése pontos, szorgalmasan gyakorol, a házirend előírásait maradéktalanul betartja.

Jó (4) szorgalmat kap az a tanuló, aki képességeihez, körülményeihez képest többnyire jól teljesít; aki a házirend elvárásainak általában eleget tesz, a tanórákon fegyelmezett, együttműködő, de a tanóráról időnként késik, esetenként felkészületlenül, gyakorlás nélkül érkezik órára.

Változó (3) szorgalmat kap az a akinek tanulmányi eredményei jelentősen elmaradnak képességeitől. Munkájában, tanulásában csak ritkán tanúsít erőfeszítést, törekvést. Aki az elvárásoknak ingadozóan felel meg, lusta, tanórákon fegyelmezetlen, gyakran késik, mulasztásait nem igazolja.

Hanyag (2) szorgalmat kap az a tanuló, aki az elvárásoknak nem felel meg, megbízhatatlan, a tanórán fegyelmezetlen, romboló magatartást tanúsít, órára készületlenül érkezik, rendszeresen késik, hiányzásait nem igazolja, többszöri írásbeli szaktanári vagy igazgatói figyelmeztetése van.

Az alapfokú művészeti iskolában a tanulók magatartását és szorgalmát a szaktanár havonta, félévkor és a tanítási év végén szöveggel minősíti, amelyet a naplóba és a bizonyítványba bejegyez. (pl.: Példás (5) –röviden: P)

1.23. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

1.23.1. A tanulók jutalmazásának elvei, formái

A tanulók, tanulói közösségek, osztályok, művészeti csoportok szorgalmában, tanulmányi munkájában elért magas színvonal, kimagasló eredmények jutalmazása fontos pedagógiai elv és eszköz iskolánk nevelő munkájában.

Rendkívül fontosnak tartjuk, hogy jutalmazás kövesse az eseményeket, eredményeket, ami nyilvánosan, az iskolai közösség előtt történjék.

- Szaktanári dicsérő oklevelet kaphat az a tanuló, akinek szorgalma az egész tanévben példás, jeles tanulmányi eredményt ér el.
- „Kiváló tanulmányi eredményéért és szorgalmáért szaktanári dicséretben részesült” emléklapot kap az a tanuló, aki lakóhelyének kulturális életében rendszeresen részt vesz.
- A tanév során nyújtott sikeres szereplései alkalmából.
„Kiváló tanulmányi eredményéért és szorgalmáért igazgatói dicséretben részesült” igazgatói dicsérő oklevelet kaphat az a tanuló, aki területi, megyei, országos versenyeken, rendezvényeken, fesztiválokön való részvételével öregbíti iskolánk hírnevét, valamint félévkor és tanév végén elért kiváló tanulmányi eredményt ér el.

1.23.2. A tanulók elmarasztalásának elvei, formái

Elmarasztalásban lehet részesíteni azt a tanulót, aki:

- tanulmányi kötelességeit folyamatosan nem teljesíti. a Házirendben foglaltakat gyakran megszegi. igazolatlanul mulaszt.
- rendszeresen késik, felszerelése rendszeresen hiányos. más tanuló testi épségét veszélyezteti.
- az iskola helységeit, eszközeit szándékosan rongálja. a tanórát zavarja.
- árt az iskola jó hírnevének.
- akinek hangneme, viselkedéskultúrája nem megfelelő.

Az elmarasztalás formái

- alkalmankénti előfordulás esetén írásbeli szaktanári figyelmeztetés.

- szándékos rongálás, mások testi épségének veszélyeztetése, a tanórai fegyelem rendszeres zavarása, modortalan hangnem használata esetén első ízben írásbeli és szóbeli igazgatói figyelmeztetés.
- többszöri előfordulás esetén az iskolából való kizárással jár.

1.24. Osztály- és csoportlétszámok

<i>A</i>		<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>
<i>Intézménytípus/Oktatási forma</i>		<i>Osztály- és csoportlétszámok</i>		
		<i>minimum</i>	<i>maximum</i>	<i>átlag</i>
<i>1</i>	<i>Alapfokú művészeti iskola, zeneművészeti ág</i>	<i>6</i>	<i>15</i>	<i>8</i>
<i>2</i>	<i>Alapfokú művészeti iskola, táncművészeti ág, néptánc műfaj</i>	<i>10</i>	<i>24</i>	<i>18</i>
<i>3</i>	<i>Alapfokú művészeti iskola, táncművészeti ág, kortárs, modern, társastánc műfaj</i>	<i>8</i>	<i>20</i>	<i>10</i>
<i>4</i>	<i>Alapfokú művészeti iskola, táncművészeti ág, balett műfaj</i>	<i>6</i>	<i>14</i>	<i>10</i>
<i>5</i>	<i>Alapfokú művészeti iskola, képző- és iparművészet, báb- és színművészeti, cirkuszművészeti ág</i>	<i>8</i>	<i>20</i>	<i>10</i>

1.25. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánkban biztosított az esélyegyenlőség szempontjából legalapvetőbb feltételei: minden olyan felvételét kérő növendék, aki a felvételi követelményeknek eleget tesz, felvételt nyer az adott tanévben indított tanszakra.

Iskolánkban biztosítottak a 6-22 éves korosztály alapfokú művészetoktatásának ellátási feltételei, eltérést nem tapasztaltunk az intézmény egyes telephelyei között az infrastrukturális feltételek tekintetében.

Rendszeres kapcsolatot tartunk az együttműködés érdekében az intézmény környezetében működő társadalmi és szakmai szereplőkkel (szülők, fenntartó, helyi önkormányzat, cigány kisebbségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzatok).

Vizsgálataink szerint lemorzsolódás tekintetében nincs különbség az intézményünk egyes telephelyein a hátrányos és a nem hátrányos helyzetű gyermekek között. Szegregáló oktatásszervezési gyakorlat nincs iskolánkban.

1.26. Az egyes művészeti ágak oktatásának cél- és feladatrendszere

Az alapfokú művészetoktatási intézmény a zeneművészet, táncművészet, képző— és iparművészet, valamint a színművészet és bábművészet területei iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségek, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) a speciális művészeti készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapidokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai intézményében az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.

A követelmény és tantervi program határozza meg azokat a kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat, azon belül helyi tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség— és a személyiségfejlesztésen van.

A tantervi szabályozás rugalmassága révén hozzájárul az integrált oktatás—nevelés megvalósításához, az esztétikai—művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciaterület fejlesztéséhez.

A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zene—, a tánc—, a képző— és iparművészeti, valamint a szín— és bábművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez.

A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség— és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül. A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

1.27. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Pedagógiai feladatok:

Célunk a kisgyermek természetes életkori igényéhez alkalmazkodva a játékra felépíteni, és a játszó tevékenységbe lopva beépíteni azt a technikai tudást, mely megalapozza a későbbi művészeti tanulmányokat, de amely tudás egyben önálló fejlesztő értékkel is bír.

Eszközeink közül a drámajátékoknak, a sportszerű népi játékoknak, az énekes — táncos népi játékoknak, táncelemeknek, a mondókáknak, a ritmikus magyar gyermekverseknek számunk elsődleges szerepet.

A magyar gyermekfolklór kimeríthetetlen gazdagságát, játékosságát kiindulópontként tekintve megismertetjük a gyermekekkel a játéktevékenység végzése során elérhető derűt, örömet, elégedettséget.

Teret adunk a teremtő képzetnek, és kialakítjuk az improvizációhoz szükséges bátorságot, készséget.

Ezt a speciálisan kisgyermek életkori sajátosságait szem előtt tartó képzési formát ajánljuk azoknak a szülőknek, akik nem döntöttek még gyermekük fejlesztési irányát illetően.

Pedagógiai feladatok az alapfokú évfolyamokon

Fokozatosan átvezetjük a gyermeket a játékközpontú cselekvéseiből a szorgalmat és nagyfokú kitartást igénylő tevékenységbe.

Az alapfok évfolyamain meghatározóvá válnak a teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

Fokozatosan előtérbe kerül a nevelési elveinkből következő motiválási és a tanulásszervezési folyamat. A nevelés-oktatás feladata elsősorban a szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozása.

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával valósítjuk meg.

Pedagógiai feladatok a továbbképző évfolyamokon

A továbbképző évfolyamain folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - az egyre összetettebb művészi-előadói összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó önművelés megalapozása, valamint a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.

1.28. Felvételi és átvételi szabályozás

A felvételi eljárás különös szabályai

Ha egy tanszakra több jelentkező van, mint férőhely, a jelentkezőket a képesség, alkalmasság mérés eredménye és az alkati megfelelés alapján rangsoroljuk.

A felvételi jelentkezések határideje augusztus 31.

A rátermettség, képesség-készség, alkalmasság-méréseket iskolánk május 2. felében tartja.

A pótajánnyelvények határideje: szeptember 10.

Új tanuló felvételéről az igazgató - a felvételi bizottság javaslatát és az iskola engedélyezett tanulói létszámát figyelembe véve - dönt.

A meghallgatás szabályai:

- A meghallgatásnak olyannak kell lennie, hogy képet adhasson a jelentkező alapvető készségeiről, képességeiről, érdeklődési köréről.
- A belépési követelmények megállapítása során a szakoknak megfelelően következő eljárásokat alkalmazzuk:
  - felvételi beszélgetés
  - rajzolás
  - kézügyesség felmérése
  - mozgás, zenei hallás és ritmusérzék vizsgálata
- A meghallgatás során:
  - a jelentkezőket háromfős bizottság hallgatja meg.
  - a tanárok az igazgató megbízásából látják el feladatukat.
  - a felvételi pontozás értékelése 0-10 pontig terjed.
  - a sikeres felvételihez az összes pontszám 70%-a kell.
  - a felvételiiről jegyzőkönyv készül.
- A gyermek **felvételi eredményéről** a művészeti iskola **10 napon belül értesíti a szülőt.** A felvételi döntés elutasítása esetén a döntés ellen 15 napon belül fellebbezést nyújthat be a szülő, illetve a gondviselő.

Felvételi minimum követelménye:

1. Népi hangszer, klasszikus hangszer, népi ének tanszak esetén:

A felvételiző ritmus- és dallamérzéke megfelelő, fejleszthető legyen, érezze a dallamirányt, rövid dallamokat képes legyen visszaénekelni. Hangszeres szakokra való jelentkezés esetén a hangszeres tanár tesz javaslatot a gyermek manuális alkalmasságára.

2. Néptánc és társastánc tanszak esetén:

A felvételiző ritmus- és dallamérzéke megfelelő, fejleszthető legyen, érezze a dallamirányt, rövid dallamokat képes legyen visszaénekelni. Mozgása összerendezett.

Térbeli tájékozódása jó, a térbeli irányokat ismeri.

3. Festészet és grafika tanszak esetén:

Irányok, térbeli helyzetek látvány utáni felismerése jó. Kreativitás, biztonságos ceruzahasználat.

4. Színjáték tanszak esetén:

Mozgás és ritmusérzék, érthető, tiszta beszéd. Beszédkészség: mondatalkotás. Zenére történő önálló mozgás. Ritmus visszaadás (taps, kopogás, egyenletes járás).

Beiratkozás

Az intézménybe való beiratkozás előtt a szülő megismerheti a művészeti képzés programját.

A beiratkozás ideje: május 3-4. hete és szeptember 1-2. hete

A beiratkozás formai feltételei:

- szülői nyilatkozatok
- kötelezettségvállalások

Az intézményi szolgáltatásokat igénybe vevők koruk szerint az alábbi besorolástól eltérhetnek, a művészeti iskolai évfolyamba sorolásnak nem feltétlenül kell megfelelnie az általános iskolai évfolyamnak. Későbbi kezdés is lehetséges.

Osztályba sorolás:

- Az előképző évfolyamaira általában a 6-8 éves, az alapfok évfolyamra a 8 éves kort betöltött gyermekeket soroljuk.
- Tanári javaslat alapján az ettől eltérő osztályba sorolás az igazgató beleegyezésével történik.
- Ha a tanuló kéri magasabb évfolyamba felvételét, felvételi vizsgabizottság dönt kérelméről.

Tanszak neve	az ált. isk. 1. osztályától	az ált. isk. 2. osztályától	az ált. isk. 3. osztályától
Népi hangszer	Hangszer 1. osztály:	Hangszer 2. osztály	Hangszer 3. osztály
Népi ének	Ének 1. osztály	Ének 2. osztály	Ének 3. osztály
Néptánc	Előkészítő I.	Előkészítő II.	Alapfok 1.
Színjáték Drámajáték	Előkészítő I.	Előkészítő II.	Alapfok 1.
Festészet- grafika	Előkészítő I.	Előkészítő II.	Alapfok 1.
Klasszikus zene	Alapfok 1.	Alapfok 2.	Alapfok 3.
Társastánc	Előkészítő I.	Előkészítő II.	Alapfok 1.

Átvétel

- Más művészeti iskolából, zeneiskolából érvényes bizonyítvány alapján felvesszük a tanulót (átjárhatóság biztosítása).
- Magántanártól jövő növendékek előzetes meghallgatás, képességfelmérés után a szaktanárok javaslata alapján kerül besorolásba.

A tanulói jogviszony megszűnése

Megszűnik a tanulói jogviszony:

- ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján.
- az alapfok vagy a továbbképző elvégzése után.
- rendkívüli esetben – tanév közben – a tanuló vagy kiskorú tanuló esetén annak szülője által benyújtott írásbeli nyilatkozat alapján is. A jogviszony megszűnésének időpontja a szülői bejelentésben megjelölt nap.
- az utolsó alapfokú évfolyam utolsó napján, ha a tanuló nem tesz művészeti alapvizsgát, valamint az utolsó továbbképző évfolyam záróvizsga letételének napján, illetve, ha a tanuló nem tesz záróvizsgát, az utolsó évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány kiállításának napján
- ha a tanulói jogviszonyát fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján.
- annak, aki az alapfokú művészetoktatási intézményben igazolatlanul tíz óránál többet mulaszt, feltéve, hogy az iskola a tanulót, kiskorú tanuló esetén a szülőt legalább kettő alkalommal, írásban figyelmeztette az igazolatlan mulasztás következményeire
- A tanuló jogviszonyára vonatkozó egyéb rendelkezéseket a Házi rend és az SZMSZ tartalmazza. (pl. súlyos fegyelmi vétség esetén történő jogviszony-megszüntetés)

Tanulmányok folytatása ugyanabban az osztályban

Az a tanuló, aki a minimális tantervi követelményeknek nem tett eleget, igazgatói engedéllyel tanulmányait, a következő tanévben ugyanannak az évfolyamnak a tanulójaként folytathatja. Ebben az esetben: a tanuló év végi osztályzatot nem kap. Az alapfokú és a továbbképző tanulmányok ideje alatt egyszer-egyszer engedélyezheti az igazgató az évfolyam folytatását.

Záradéka:

„Évfolyamát igazgatói engedély alapján folytathatja.”

E záradék akkor adható:

Ha a gyermek igazolt és igazolatlan hiányzásai a tanítási órák egyharmadát meghaladják. (A szülők figyelmeztetését az igazgató hajtja végre a szaktanár előzetes kérésére) vagy: Ha a gyermek fejlődése kortársaihoz képest lassabb.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Annak érdekében, hogy tanulóink az esetben is folytathassák megkezdett tanulmányaikat, ha elégtelen tanulólétszám miatt nem indítunk az adott telephelyen a tanuló évfolyamának megfelelő csoportot, lehetőséget biztosítunk a telephelyek közötti átjárhatóságra: tanulóink intézményen belül bármely telephelyen teljesíthetik tanulmányi kötelezettségeiket.

A csoportos oktatásban a mindenkori tanulólétszámtól függő, optimális oktatásszervezés érdekében a nem ciklikusan egymásra épülő elméleti tantárgyak - pl. művészettörténet, folklórismeret, tánc-történet, zene-történet stb. - ismeretanyagainak átadása és elsajátítási sorrendisége felcserélhető.

IV. Záró gondolatok:

Hisszük, hogy az alkotás a legértékesebb emberi képesség. Szeretetteljes légkört teremtve alkotó magatartásra nevelünk. Nevelésünk megalapozza a tanulók esztétikai szemléletét, az értékes alkotások iránti igényét. Azt a képességet, hogy különbséget tudjanak tenni az értékes alkotás és silány produktum között.

Törekszünk a kudarcok, a negatív hatások elkerülésére, erősítjük a meglévő pozitívumokat, lehetővé tesszük a sikerélmény érzésének megismerését.

Kialakítjuk bennük az egészséges önbizalom, a helyes önértékelés alapjait.

Célunk, hogy tanulóink ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait.

Gyakorolják azokat az egyéni-közösségi tevékenységeket, amelyek a lakóhely, a szülőföld népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek.

A Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola SZMSZ-e és Házi rendjének szabályai vonatkoznak az Alapfokú Művészeti Iskola növendékeire és tanáira is. A telephelyeken lévő tanszakok növendékeire a telephelyek iskoláinak házi rendje hasonlóképpen vonatkozik az Alapfokú Művészeti Iskola növendékeire és tanáira is.

Helyi tantervek

Az Alapfokú Művészeti Iskola helyi tanmeneteit, a helyi sajátosságok figyelembevételével a művészetis tanárok, az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján készítik el.

https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alapprogramok/alapfoku_muveszetoktatas

A művészeti iskola adminisztrációs dokumentumok:

1. Kijelentkezési lap

Iskola, Gimnázium és Alapfokú művészeti Iskola

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA KIJELENTKEZÉSI LAP 2023-24. tanév

Tanuló neve és osztálya:

OM száma (11 jegyű):

Születési helye, ideje:

Szülő / anyja leánykori neve:

Apa / gondozó neve:

Tanuló állandó lakcíme:

Tanár neve:

Tanszak neve:

Szülőként / gondviselőként kijelentem, hogy gyermekem alapfokú művészeti iskolai tanulmányait 2023-24. tanévben nem kívánja folytatni, ezért kérem gyermekem tanulói jogviszonyának megszüntetését a Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskolában.

Aláírás (szülő/gondviselő):

Székesfehérvár,   _ év   hó   nap

A fent nevezett tanuló jogviszonyát szülői kérésre a mai nappal megszüntetem:

Aláírás (intézményvezető):

Székesfehérvár,   _ év   hó   nap

2. Térítési és tandíj szabályzat

**A Székesfehérvári Kodály Zoltán Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú
Művészeti Iskola**

térítési- és tandíj szabályzata 2023/24-es tanévben

A Kodály Zoltán Általános Iskola és Gimnázium Alapfokú Művészeti Iskolában a művészeti képzés térítési díj, illetve tandíj megfizetése ellenében vehető igénybe.

Térítési díjat fizet minden olyan 6 -18 éves növendék, aki **tanulói jogviszonnyal** (az óvodás gyermek, a főiskolai/egyetemi hallgató nem rendelkezik tanulói jogviszonnyal) **rendelkezik**, vagy nappali oktatás munkarendje szerinti oktatásban részesül, és intézményünkben heti 6 tanórai foglalkozásnál, illetve 300 percnél többet **nem vesz** igénybe.

Tandíjat fizet a tanév első napján az a 18. életévét be nem töltött tanuló, aki két tanszakon tanul, vagy aki más művészeti iskolába is jár és ott térítési díj ellenében veszi igénybe az oktatást.

A térítési díj, illetve tandíj mértéke az adott kategórián belül a növendék előző tanévi tanulmányi átlagától is függ. Az adott művészeti ágon átlaggal nem rendelkező növendék (pl. új növendék esetében) az alapidíjat 5-ös tanulmányi átlag (legalacsonyabb díjtétel) szerint fizeti. Az a növendék, aki az adott osztály követelményeit valamely tárgyból önhibáján kívül nem teljesíti, a következő tanévben az érintett tárgyból megkezdett osztályát folytatja, érdemjegyet nem kap.

A térítési díj és tandíj pontos összegét minden évben a fenntartó szabja meg.

Vendégtanulói jogviszonnyal rendelkező tanuló a vele jogviszonyban álló iskolában fizeti meg a megállapított térítési díjat, a fogadó iskolában nem kell térítési díjat fizetnie.

Az idei tanévre megállapított térítési díjat, tandíjat egy összegben vagy kettő egyenlő részletben, **2023. október 15-ig, illetve 2024. március 15-ig kell befizetni**. Indokolt esetben benyújtott kérelem alapján részletfizetés igényelhető.

Tanév közben tanulmányait megszakító - kimaradó- tanulóknak a megállapított térítési, és/vagy tandíj teljes összegét be kell fizetni, illetve befizetés esetén nem áll módunkban azt visszafizetni.

A tanév közben beiratkozó tanulóknak a teljes évre vonatkozó térítési, ill. és/vagy tandíjat kell fizetniük.

ÉS TANDÍJ BEFIZETÉSI MÓDJA

A térítési/tandíj befizetése a KRÉTA rendszeren keresztül teljesíthető.

A díj befizetése az alábbiak szerint teljesíthető:

KRÉTA RENDSZEREN KERESZTÜL - GONDVISELŐI JOGOSULTSÁGGAL BELÉPVE

CSAK ASZTALI SZÁMÍTÓGÉPRŐL MŰKÖDIK!

Ebben a naptári évben csak az I. félév díja befizethető!

Az **E-ügyintézés** funkciót választva a **BEFIZETENDŐK** fülre kattintva lehet a tranzakciót elindítani kétféle módon:

- **BANKI ÁTUTALÁS**
- **BANKKÁRTYÁS** fizetés a **SIMPLE PAY** rendszeren keresztül

A **KÖZLEMÉNY ROVATBA** kizárólag a befizetendő összeghez kapcsolódó könyvelési azonosítót (ún: KRTE szám) szíveskedjenek feltüntetni.

A bankon keresztül intézett tranzakció bizonylatát a titkárságon be kell mutatni vagy az iskola e - mail címére el kell juttatni. titkarsag@kodalyszfvar.hu

Sárga postai csekk igényét kérjük, jelezze az alábbi elérhetőségen: +3622/500-065 vagy titkarsag@kodalyszfvar.hu

A térítési/tandíjak befizetésének rendjét és határidejét kérjük, szíveskedjenek betartani!

TÉRÍTÉSI DÍJ

A 6-18 éves tanuló esetében a következő térítési díjat kell fizetni:

Térítési díjat fizet minden olyan 6 -18 éves növendék, aki **tanulói jogviszonnyal** (az óvodás gyermek, a főiskolai/egyetemi hallgató nem rendelkezik tanulói jogviszonnyal) **rendelkezik, vagy** nappali oktatás munkarendje szerinti oktatásban részesül, és intézményünkben heti 6 tanórai foglalkozásnál illetve 300 percnél többet **nem vesz igénybe.**

TANDÍJ

Tandíjat fizet az a tanuló, aki a tanév első napján a 18. életévét be nem töltötte be, két tanszakos vagy más művészeti iskolába is jár és ott térítési díjat fizet.

MENTESSÉG TÉRÍTÉSI DÍJ ILLETVE TANDÍJ MEGFIZETÉSE ALÓL

/a köznevelési törvény 16. § (3) bekezdésében alapján/

A "Hátrányos helyzetű" (HH) és a "Halmozottan hátrányos helyzetű" (HHH) és a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek kaphatnak mentességet, melyet a megfelelő határozattal kell igazolni.

A mentességhez a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67.A§ szerinti feltételeknek kell teljesülnie. A törvény a http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99700031.TV&celpara=#xcelparam linken található!) **A jegyző aláírásával adnak ki erről határozatot az aktuális önkormányzatnál.**

Azon **sajátos nevelési igényű** tanuló (SNI) részére ingyenes az oktatás, aki testi, érzékszervi, középsúlyos és enyhe értelmi fogyatékos, továbbá autista. **A MÁK (Magyar Államkincstár) által kiállított igazolás elfogadható!**

Kérjük, hogy fent említett igazolásokat legyenek szívesek OKTÓBER 15-ig leadni a titkárságon.

SZOCIÁLIS ALAPÚ KEDVEZMÉNY:

A KLIK szabályzatának 6.§-a "térítési díj és tandíjkedvezmény"-ről ír, azaz kategóriától és élet- kortól függetlenül jár a kedvezmény akár tandíjat, akár térítési díjat fizet a tanuló.

A KLIK által meghatározott **szociális kedvezmény egy főre jutó havi nettó jövedelem alapján kerül kiszámításra.**

Ennek értelmében a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban (RGYT-ben) részesülő tanulóink sem kaphatnak teljes mentességet, hanem a szülők által beadott, igazolásokkal (jövedelemigazolás) alátámasztott egy főre jutó nettó jövedelem szabja meg a térítési és/vagy tandíjkedvezmény mértékét.

A kedvezmény igénybevételéhez jövedelemigazolás szükséges!

A havi nettó jövedelmet a munkáltatóval kell igazoltatni. A kedvezmény érvényesítéséhez a dokumentumokat az iskola titkárságán kell leadni

Díjkedvezmény iránti kérelem

Intézmény megnevezése:

Tanuló neve:

Szül. hely, idő:

Lakcím:

Tartózkodási hely:

A tanuló oktatási azonosító száma:

Szülő (törvényes

képviselő) neve: Tel:

Anyja

születés kori

neve: Tel:

Nyilatkozom arról, hogy a 2023/2024 tanévben a díjkedvezményt a szociális helyzetre tekintettel kívánom igénybe venni.

A család egy főre jutó havi nettó jövedelme:

Ft

Gyermekeket egyedül nevelem (a megfelelő aláhúzendó):

igen

nem

Alulírott nyilatkozom, hogy (a megfelelő sor aláhúzendó)

- gyermekem hátrányos helyzetű
- gyermekem halmozottan hátrányos helyzetű • gyermekem testi, érzékszervi, középsúlyos és enyhe értelmi fogyatékos, autista.

Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek.

Székesfehérvár, 20__ év hó _____ nap

Szülő (gondviselő) aláírása

Tanuló aláírása

8000 Székesfehérvár, Béke tér 4.
E-mail: kodalyszekesfehervar@gmail.com
Honlap: http://www.kodalyszfvar.hu/
Telefon:+3622/500-065

3. Jelentkezési lapok:

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA JELENTKEZÉSI LAP ÉS SZÜLŐI NYILATKOZAT 2023-2024. TANÉV ISZKASZENTGYÖRGYI TELEPHELY

A jelentkezési lapot anyakönyv szerint, olvashatóan kérjük kitölteni!

1. Tanuló neve:..... OM azonosítója:.....

Születési helye és ideje: .....

Állampolgársága:.....

Állandó lakcíme:.....

Anyja leánykori neve:.....

Anyja telefonszáma:.....

Anyja e-mail címe:.....

Apja (gondviselő) neve:.....

Apja telefonszáma: .....Apja e-mail címe:.....

2. Művészeti tanszak, amelyre felvételét kéri. **Kérjük x –el jelöljék a megfelelő négyzetet!**

NÉPTÁNC

3. Nyilatkozom, hogy **Kérjük x –el jelöljék a megfelelő négyzetet!**

gyermekem más művészeti iskolába nem jár.

Ebben az esetben a következő két menüpontnak nincs jelentősége!

= gyermekem még a(z) .....alapfokú művészeti iskolába is jár,
..... tanszakon, **ahol tandíjat fizetek.**

gyermekem még a(z) .....alapfokú művészeti iskolába is jár,
..... tanszakon, **ahol térítési díjat fizetek.**

Nyilatkozatommal tudomásul veszem, hogy térítési díj fizetéssel gyermekem csak egy intézmény, egy tanszakán veheti igénybe az alapfokú művészetoktatást állami normatív támogatással.

OM azonosító: 030046

8000 Székesfehérvár, Béke tér 4.

E-mail: kodaly.szekesfehervar@gmail.com

Honlap: <http://www.kodalyszfvar.hu/>

Telefon:+3622/500-065

Szülőként (gondviselőként) tudomásul veszem, hogy gyermekem a jelentkezéssel tanulói jogviszonyban áll a Székesfehérvári Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskolával 2023. szeptember 1-jétől 2024. augusztus 31-ig.

4. Alulírott nyilatkozom, hogy gyermekem **Kérjük x –el jelöljék a megfelelő négyzetet!**

- hátrányos helyzetű (HH)
- halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)
- testi, érzékszervi (látás, hallás), közép súlyos és enyhe értelmi fogyatékos
- rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül
- sajátos nevelési igényű (autizmus esetén BNO F84)

Bármely nyilatkozat esetén kérjük a szükséges igazolás(ok) fénymásolatának benyújtását a titkárságra: legkésőbb **2023. szeptember 10-ig vagy kodaly.szekesfehervar@gmail.com e-mail címre!** A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításáról szóló jogerős határozat feltétele a tanulónak járó kedvezmény igénybevételének.

5. Felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek. Az esetleg változást, kimaradást írásban kell közölni.

6. Alulírott hozzájárulok, hogy a művészeti iskolai fellépések, közös programok során gyermekemről készült fényképeknek, videó- és hangfelvételeknek az iskola honlapján történő tájékoztató célú közzétételéhez.

7. Alulírott nyilatkozom, hogy a szolgáltatás megállapított térítési díját, tandíját az iskola által szabott időben és módon megfizetem, és tudomásul veszem, hogy a térítési díj vagy tandíj fizetésének engedély nélküli elmaradása a művészeti iskolai oktatásból való kizárással járhat.

Szülő/gondviselő aláírás 2023. .... hó ..... nap

A megadott adatokat az adatvédelmi törvénynek megfelelően bizalmasan kezeljük, harmadik félnek nem adjuk át, és azokat csak saját célra használjuk fel.

OM azonosító: 030046
8000 Székesfehérvár, Béke tér 4.
E-mail: kodalyszekesfehervar@gmail.com
Honlap: http://www.kodalyszfvar.hu/
Telefon:+3622/500-065

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
JELENTKEZÉSI LAP ÉS SZÜLŐI NYILATKOZAT 2023-2024. TANÉV
KÁPOLNÁSNYÉKI TELEPHELY

A jelentkezési lapot anyakönyv szerint, olvashatóan kérjük kitölteni!

1. Tanuló neve: ..... OM azonosítója:.....

Születési helye és ideje: .....Állampolgársága:.....

Állandó lakcíme:.....

Anyja leánykori neve:.....

Anyja telefonszáma:.....

Anyja e-mail címe:.....

Apja (gondviselő) neve:.....

Apja telefonszáma: ..... Apja e-mail címe:.....

2. Művészeti tanszak, amelyre felvételét kéri.
négyzetet!

Kérjük x –el jelöljék a megfelelő

FURULYA (egyéni tanóra)

ZONGORA (egyéni tanóra)

SZÍNJÁTÉK – DRÁMA (csoportos tanóra)

3. Nyilatkozom, hogy **Kérjük x –el jelöljék a megfelelő négyzetet!** **gyermekem más művészeti iskolába nem jár.**

Ebben az esetben a következő két menüpontnak nincs jelentősége!

gyermekem még a(z) .....alapfokú művészeti iskolába is jár,
..... tanszakon, **ahol tandíjat fizetek.**

gyermekem még a(z) .....alapfokú művészeti iskolába is jár,
..... tanszakon, **ahol térítési díjat fizetek.**

Nyilatkozatommal tudomásul veszem, hogy térítési díj fizetéssel gyermekem csak egy intézmény, egy tanzakán veheti igénybe az alapfokú művészetoktatást állami normatív támogatással.

OM azonosító: 030046

8000 Székesfehérvár, Béke tér 4.

E-mail: kodaly.szekesfehervar@gmail.com

Honlap: <http://www.kodalyszfvar.hu/>

Telefon:+3622/500-065

Szülőként (gondviselőként) tudomásul veszem, hogy gyermekem a jelentkezéssel tanulói jogviszonyban áll a Székesfehérvári Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskolával 2023. szeptember 1-jétől 2024. augusztus 31-ig.

4. Alulírott nyilatkozom, hogy gyermekem **Kérjük x –el jelöljék a megfelelő négyzetet!**

- hátrányos helyzetű (HH)
- halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)
- testi, érzékszervi (látás, hallás), középsúlyos és enyhe értelmi fogyatékos
- rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül
- sajátos nevelési igényű (autizmus esetén BNO F84)

Bármely nyilatkozat esetén kérjük a szükséges igazolás(ok) fénymásolatának benyújtását a titkárságra: kodaly.szekesfehervar@gmail.com legkésőbb **2023. szeptember 10-ig!** A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításáról szóló jogerős határozat feltétele a tanulónak járó kedvezmény igénybevételének.

5. Felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek. Az esetleg változást, kimaradást írásban kell közölni.

6. Alulírott hozzájárulok, hogy a művészeti iskolai fellépések, közös programok során gyermekemről készült fényképeknek, videó- és hangfelvételeknek az iskola honlapján történő tájékoztató célú közzétételéhez.

7. Alulírott nyilatkozom, hogy a szolgáltatás megállapított térítési díját, tandíját az iskola által szabott időben és módon megfizetem, és tudomásul veszem, hogy a térítési díj vagy tandíj fizetésének engedély nélküli elmaradása a művészeti iskolai oktatásból való kizárással járhat.

Szülő/gondviselő aláírása

Székesfehérvár, 2023. .... hó ..... nap

A megadott adatokat az adatvédelmi törvénynek megfelelően bizalmasan kezeljük, harmadik félnek nem adjuk át, és azokat csak saját célra használjuk fel.

OM azonosító: 030046

8000 Székesfehérvár, Béke tér 4.
E-mail: kodaly.szekesfehervar@gmail.com
Honlap: <http://www.kodalyzfvar.hu/>
Telefon:+3622/500-065

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
JELENTKEZÉSI LAP ÉS SZÜLŐI NYILATKOZAT 2023-2024. TANÉV

A jelentkezési lapot anyakönyv szerint, olvashatóan kérjük kitölteni!

1. Tanuló neve: ..... OM azonosítója:.....
Születési helye és ideje: .....Állampolgársága:.....
Állandó lakcíme:.....
Anyja leánykori neve:.....
Anyja telefonszáma:.....Anyja e-mail címe:.....
Apja (gondviselő) neve:.....
Apja telefonszáma: .....Apja e-mail címe:.....

2. Művészeti tanszak, amelyre felvételét kéri. **Kérjük x –el jelöljék a megfelelő négyzetet!**

- NÉPI HEGEDŰ** (egyéni tanóra)
- NÉPI ÉNEK** (egyéni tanóra)
- NÉPTÁNC** (csoportos tanóra)
- FESTÉSZET – GRAFIKA** (csoportos tanóra)
- SZÍNJÁTÉK – DRÁMA** (csoportos tanóra)

3. **Osztálya 2023-2024. tanévben, osztályfőnök neve:**

.....

4. Nyilatkozom, hogy **Kérjük x –el jelöljék a megfelelő négyzetet!**

gyermekem más művészeti iskolába nem jár.

Ebben az esetben a következő két menüpontnak nincs jelentősége!

gyermekem még a(z) .....alapfokú művészeti iskolába is jár,
..... tanszakon, **ahol tandíjat fizetek.**

gyermekem még a(z) .....alapfokú művészeti iskolába is jár,
..... tanszakon, **ahol térítési díjat fizetek.**

Nyilatkozatommal tudomásul veszem, hogy térítési díj fizetéssel gyermekem csak egy intézmény, egy tanszakán veheti igénybe az alapfokú művészetoktatást állami normatív támogatással.

OM azonosító: 030046

8000 Székesfehérvár, Béke tér 4.

E-mail: kodaly.szekesfehervar@gmail.com

Honlap: <http://www.kodalyszfvar.hu/>

Telefon:+3622/500-065

Szülőként (gondviselőként) tudomásul veszem, hogy gyermekem a jelentkezéssel tanulói jogviszonyban áll a Székesfehérvári Kodály Zoltán Alapfokú Művészeti Iskolával 2023. szeptember 1-jétől 2024. augusztus 31-ig.

5. Alulírott nyilatkozom, hogy gyermekem **Kérjük x –el jelöljék a megfelelő négyzetet!**

hátrányos helyzetű (HH)

halmozottan hátrányos helyzetű (HHH)

testi, érzékszervi (látás, hallás), közepsúlyos és enyhe értelmi fogyatékos

rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül

sajátos nevelési igényű (autizmus esetén BNO F84)

Bármely nyilatkozat esetén kérjük a szükséges igazolás(ok) fénymásolatának benyújtását a titkárságon legkésőbb **2023. szeptember 10-ig vagy kodaly.szekesfehervar@gmail.com e-mail címre**! A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításáról szóló jogerős határozat feltétele a tanulónak járó kedvezmény igénybevételének.

6. Felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fenti adatok a valóságnak megfelelnek. Az esetleg változást, kimaradást írásban kell közölni.

7. Alulírott hozzájárulok, hogy a művészeti iskolai fellépések, közös programok során gyermekemről készült fényképeknek, videó- és hangfelvételeknek az iskola honlapján történő tájékoztató célú közzétételéhez.

8. Alulírott nyilatkozom, hogy a szolgáltatás megállapított térítési díját, tandíját az iskola által szabott időben és módon megfizetem, és tudomásul veszem, hogy a térítési díj vagy tandíj fizetésének engedély nélküli elmaradása a művészeti iskolai oktatásból való kizárással járhat.

Szülő/gondviselő aláírása   Székesfehérvár, 2023. hó ... nap

A megadott adatokat az adatvédelmi törvénynek megfelelően bizalmasan kezeljük, harmadik félnek nem adjuk át, és azokat csak saját célra használjuk fel.